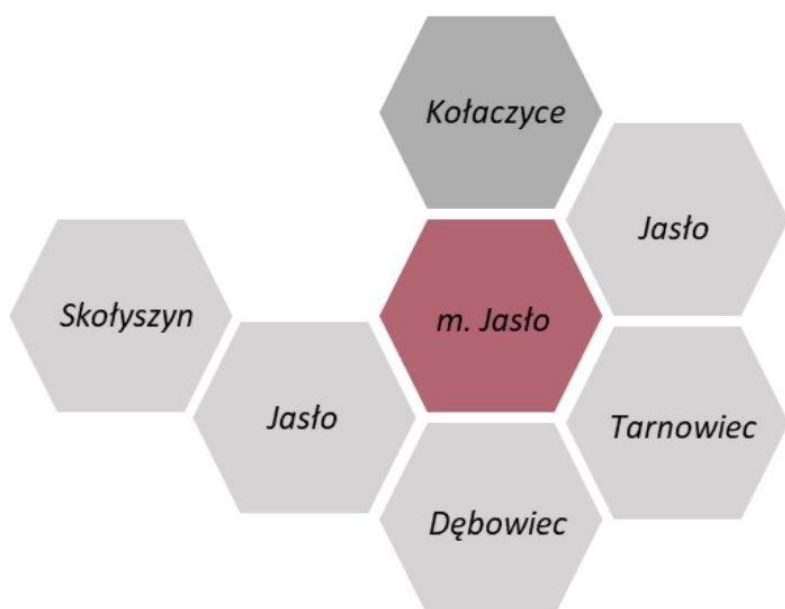

STRATEGIA ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORYALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO JASŁO

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

2025

Dokument został opracowany przez zespół specjalistów w składzie:

mgr inż. Karolina Ioannidis.

Jasło, 19.05.2025 r.

Spis treści

Spis treści	3
1. Cel i zakres merytoryczny opracowania	4
2. Zakres prognozy	4
3. Przedmiot i zakres opracowania	6
4. Metody pracy i materiały źródłowe	7
5. Podstawa prawna strategii ZIT	8
6. Komplementarność opracowania	10
7. Cele realizowane w ramach ZIT wraz z kierunkami działań.....	16
8. Poziom operacyjny	22
8.1. Lista projektów podstawowych wybieranych w sposób niekonkurencyjny	22
8.2. Lista projektów podstawowych wybieranych w sposób konkurencyjny	29
8.3. Lista projektów komplementarnych.....	30
9. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji	35
9.1. Charakterystyka MOF Jasło	35
9.2. Istniejący stan środowiska	36
9.2.1. Jakość powietrza	36
9.2.2. Możliwości rozwoju OZE	43
9.2.3. Wody	48
9.2.4. Hałas	63
9.2.5. Zasoby przyrodnicze	68
10. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	81
11. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu	89
11.1. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko	111
11.2. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	111
11.3. Korytarze ekologiczne.....	119
11.4. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	120
11.5. Ludzie	122
11.6. Powietrze atmosferyczne	123
11.7. Klimat	126
11.8. Zabytki oraz dobra materialne	128
11.9. Zasoby naturalne	129
11.10. Wody	130
11.11. Krajobraz i powierzchnia ziemi	135
11.12. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne	136
11.13. Gospodarka odpadami i ograniczenie powstawania odpadów	138
11.14. Ryzyko wystąpienia poważnej awarii	138
12. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.	139
13. Propozycja działań alternatywnych.....	144
14. Potencjalne oddziaływanie transgraniczne	145
15. Monitoring i ewaluacja	146
16. Podsumowanie i wnioski	148
17. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	149
18. Zestawienie tabel i rysunków	153

1. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

2. Zakres prognozy

Zakres prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112).

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa, analizuje i ocenia:

1. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
2. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
3. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
4. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
5. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz

pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarowych form ochrony przyrody;
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie (pismo znak: WOOŚ.410.1.9.2025.AB.3 z dnia 31 marca 2025 r.) oraz z Podkarpackim Państwowym Wojewódzkim Inspektoratem Sanitarnym w Rzeszowie (pismo znak: SNZ.9020.1.9.2025.RD z dnia 5 marca 2025 r.).

3. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112).

Zgodnie z zapisami artykułów 46 Ustawy OOS, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty następujących dokumentów strategicznych:

1. planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Zgodnie z artykułem 47 Ustawy OOS przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 Ustawy OOS, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione powyżej, jeżeli wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Projekt *Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło* wpisuje się w powyższy katalog dokumentów.

4. Metody pracy i materiały źródłowe

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

5. Podstawa prawna strategii ZIT

Miejskie obszary funkcjonalne w perspektywie finansowej UE 2021-2027 mogą wykorzystać instrument Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, do realizacji projektów zintegrowanych dofinansowanych z pieniędzy unijnych. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne należą do instrumentów rozwoju terytorialnego, a ich idea uwzględnia oddziaływanie projektów na obszar szerszy niż jedna gmina – mianowicie na obszary funkcjonalne. W przypadku województwa podkarpackiego zakres przestrzenny ZIT obejmuje 11 Miejskich Obszarów Funkcjonalnych. Wśród obszarów strategicznej interwencji (OSI) w województwie podkarpackim wskazuje się, zgodnie ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) 11 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. W grupie tych miast znajduje się miasto Jasło¹, które stanowi również jeden z regionalnych biegunów wzrostu w województwie. Miejski Obszar Funkcjonalny Jasło składa się z 6 jednostek samorządu terytorialnego, mianowicie: miasta Jasła, gminy miejsko-wiejskiej Kołaczyce oraz gmin wiejskich: gmina Jasło, gmina Skołyszyn, gmina Tarnowiec oraz gmina Dębowiec.

Poniżej zestawiono dokumenty stanowiące podstawę prawną realizacji instrumentu ZIT dla MOF Jasło:

- Umowa Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce,
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej,
- Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. 2022 r. poz. 1079),
- Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027,
- Program Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027,
- Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030,
- Porozumienie międzygminne z dnia 7 lutego 2023 r. w sprawie powołania Związku ZIT, mającego na celu współpracę jednostek samorządu terytorialnego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło, służącemu realizacji zadań w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

¹ Miasto kryzysowe (silne powiększanie niekorzystanego dystansu, zła sytuacja społeczno-gospodarcza)

Strategia ZIT MOF Jasło będąca strategią terytorialną, zgodnie z zapisami art. 34 ust. 15 ustawy wdrożeniowej powinna zawierać:

- syntezę diagnozy obszaru realizacji ZIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych,
- cele, które mają być zrealizowane w ramach ZIT, uwzględniające podejście zintegrowane, oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu, powiązania z właściwym programem,
- listę projektów wraz z informacją na temat sposobu ich wyboru oraz powiązania z innymi projektami,
- źródła finansowania,
- warunki i procedury obowiązujące w realizacji Strategii ZIT,
- opis procesu zaangażowania partnerów społecznych i gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem Strategii ZIT oraz sprawozdanie z jego konsultacji społecznych.

Przedmiotowa strategia jest zgodna z przywołanymi dokumentami oraz zawiera wszystkie wskazane wyżej, obowiązkowe elementy dla Strategii ZIT.

Zgodnie z art. 34 ust. 4 ustawy wdrożeniowej, ZIT są realizowane w wybranych obszarach tematycznych, które wskazane są w regionalnych lub krajowych programach. Dla MOF Jasła istotny jest jak wskazano wcześniej: Program Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027. Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 wskazuje, że w ramach FEP 2021-2027 planuje się realizację projektów zintegrowanych obejmujących następujące rodzaje projektów:

- Projekty wybierane w sposób niekonkurencyjny
 - Priorytet 6 ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE Działanie 6.1 Zrównoważony rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych Cel szczegółowy5(i):
 - ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych
 - ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury
 - ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000
 - fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych
 - uzbrajanie terenów inwestycyjnych

- Projekty wybierane w sposób konkurencyjny
 - Priorytet 3: MOBILNOŚĆ MIEJSKA Działanie 3.1 Zrównoważona mobilność miejska Cel szczegółowy 2(viii):
 - zintegrowany i efektywny system publicznego transportu zbiorowego na terenie miast i ich obszarów funkcjonalnych

6. Komplementarność opracowania

Dokument strategii ZIT przeanalizowano pod kątem spójności zawartych w niej celów z kluczowymi założeniami dokumentów strategicznych i operacyjnych, zarówno na szczeblu ogółouropejskim, krajowym, regionalnym, jak i lokalnym. Wykazano, że cele przedstawione w przedmiotowym dokumencie są zgodne z zapisami zawartymi w zaprezentowanych poniżej dokumentach.

Europejski Zielony Ład

Europejski Zielony Ład jako nadrzędny cel stawia osiągnięcie neutralności klimatycznej w Europie do 2050 roku. Dodatkowym założeniem jest również ochrona, zachowanie oraz poprawa kapitału naturalnego w Unii Europejskiej, jak również ochrona zdrowia dobrostanu społeczeństwa przed zagrożeniami i negatywnymi skutkami wynikającymi ze środowiska. Cel ZIT 2. Zrównoważony rozwój przestrzenny MOF Jasło i ochrona zasobów środowiska przyrodniczego wskazany w niniejszym dokumencie jest zgodny z założeniami zawartymi w Europejskim Zielonym Ładzie.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)

KSRR 2030 stanowi podstawowy dokument określający politykę regionalną do roku 2030. Strategia wskazuje cele, działania oraz zadania, które powinny być wdrażane przez rząd, samorządy wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz inne podmioty, które zaangażowane są w realizację tej polityki. Celem głównym zawartym w KSRR 2030 jest: „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”. Dokument odgrywa istotną rolę w procesie programowania środków publicznych, ze szczególnym wskazaniem na środki UE. Poniżej wykazano komplementarność celów Strategii ZIT MOF Jasło, z celami zidentyfikowanymi w KSRR 2030.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło
Cel I Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	Cel ZIT 1. Wzrost społeczno-gospodarczy MOF i wzmocnienie przewag konkurencyjnych
	Cel ZIT 2. Zrównoważony rozwój przestrzenny MOF Jasło i ochrona zasobów środowiska przyrodniczego

Cel II Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych

Cel III Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie

Cel ZIT 1. Wzrost społeczno-gospodarczy MOF i wzmocnienie przewag konkurencyjnych

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (SOR)

SOR jest podstawowym dokumentem, który odnosi się do średnio- i długofalowej polityki gospodarczej kraju. Dokument wskazuje podstawowe uwarunkowania, cele oraz kierunki rozwoju Polski, zarówno w wymiarze społecznym, gospodarczym, jak regionalnym i przestrzennym z uwzględnieniem horyzontu 2030 roku. Jak główny cel SOR wskazano „Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”.

W strategii wyróżniono również trzy cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I - Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna);
- Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie);
- Cel szczegółowy III – Skuteczna państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszary: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywność wykorzystania środków UE).

Wskazane wyżej cele szczegółowe korespondują i związane są w szczególności Celem ZIT 1. Wzrost społeczno-gospodarczy MOF i wzmocnienie przewag konkurencyjnych wyróżnionym w przedmiotowej strategii, ponieważ skupia się on na wzroście społecznym i gospodarczym.

Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2030

Wspomniany dokument stanowi fundament dla rozwoju regionu i określa kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego i terytorialnego. Celem głównym przedstawionym w strategii rozwoju województwa jest „Odpowiedzialne i efektywne wykorzystanie zasobów endo-i egzogenicznych regionu, zapewniające trwały, zrównoważony i terytorialnie równomierny rozwój gospodarczy oraz wysoką jakość życia mieszkańców województwa”. Kierunki strategii zostały ujęte w następujących obszarach tematycznych:

- Obszar tematyczny 1 – Gospodarka i nauka
- Obszar tematyczny 2 – Kapitał ludzki i społeczny
- Obszar tematyczny 3 - Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska

- Obszar tematyczny 4 - Dostępność usług
- Obszar horyzontalny - Terytorialny Wymiar Strategii

Poniżej wskazano spójność celów strategii ZIT z głównymi celami określonymi w strategii rozwoju województwa w ramach poszczególnych obszarów tematycznych.

Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2030	Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło
Obszar tematyczny 1. Gospodarka i nauka Cel główny: Wzmacnianie potencjału regionalnej gospodarki oraz zwiększanie udziału nauki i badań dla innowacyjnego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego województwa	Cel ZIT 1. Wzrost społeczno-gospodarczy MOF i wzmocnienie przewag konkurencyjnych
Obszar tematyczny 2. Kapitał ludzki i społeczny Cel główny: Wzmacnianie kapitału ludzkiego i społecznego jako podstawy umożliwiającej rozwój regionu oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców	
Obszar tematyczny 3. Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska Cel główny: Rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi oraz optymalizacja wykorzystania zasobów naturalnych i energii przy zachowaniu dbałości o stan środowiska przyrodniczego	Cel ZIT 2. Zrównoważony rozwój przestrzenny MOF Jasło i ochrona zasobów środowiska przyrodniczego
Obszar tematyczny 4. Dostępność usług Cel główny: Zwiększenie dostępu obywateli do usług publicznych i podniesienie standardu ich świadczenia dla poprawy jakości życia i wzmocnienia procesów rozwojowych	Cel ZIT 1. Wzrost społeczno-gospodarczy MOF i wzmocnienie przewag konkurencyjnych
Obszar horyzontalny Terytorialny wymiar Strategii Wzmocnienie terytorialnej spójności województwa podkarpackiego	Cel ZIT 2. Zrównoważony rozwój przestrzenny MOF Jasło i ochrona zasobów środowiska przyrodniczego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030 (PZWP)

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego został uchwalony uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr LIX/930/18 z dnia 27 sierpnia 2018r. zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z dnia 18 września 2018 r. poz. 3937. Plan obowiązuje od dnia 3 października 2018 r. Dokument ten stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia przez władze województwa polityki regionalnej, ze szczególnym naciskiem na utrzymanie i kształtowanie ładu przestrzennego. Dokument składa się z części tekstowej (wraz z rysunkami poglądowymi) oraz z części graficznej, które korelują ze sobą. Określone w planie kierunki zagospodarowania przestrzennego stanowią podstawę dla formułowania polityki przestrzennej przez organy samorządowe województwa. Poniżej przedstawiono kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego, będące bazą do prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, wyróżnione one zostały w następujących dziedzinach:

1. Osadnictwo

1.1 Poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej systemu osadniczego województwa;

2. Środowisko

2.1 Ochrona środowiska oraz racjonalne wykorzystanie jego zasobów,

2.2 Zapobieganie zagrożeniom i zanieczyszczeniom środowiska oraz minimalizowanie ich negatywnych skutków,

2.3 Ochrona dziedzictwa kulturowego;

3. Infrastruktura społeczno-gospodarcza

3.1 Podniesienie poziomu życia mieszkańców województwa,

3.2 Kształtowanie warunków rozwoju gospodarczego;

4. Komunikacja

4.1 Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa;

5. Infrastruktura techniczna

5.1 Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego województwa,

5.2 Racjonalny rozwój gospodarki wodnej i ściekowej,

5.3 Rozwój systemu gospodarki odpadami,

5.4 Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej;

6. Obronność i bezpieczeństwo państwa

6.1 Zwiększenie zdolności obronnej i bezpieczeństwa państwa.

Cele zawartej w przedmiotowej strategii ZIT, pozwolą na realizację wymienionych wyżej kierunków zagospodarowania przestrzennego, a przez to wykazują spójność z zapisami i założeniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego.

Program strategiczny rozwoju transportu województwa podkarpackiego do roku 2030

Program strategiczny rozwoju transportu województwa podkarpackiego do roku 2030 został przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 23 lutego 2024 r. Dokument odgrywa istotną rolę w zakresie transportu, ponieważ obejmuje kompleksową wizję rozwoju systemu transportowego, w tym wskazuje kompleksowe działania w ramach wszystkich możliwych gałęzi systemu transportu, jak również jest podstawą finansowania inwestycji w perspektywie 2021-2027. W dokumencie wskazano trzy cele podstawowe oraz cztery cele horyzontalne:

- Cel podstawowy 1 Zwiększenie dostępności zewnętrznej regionu (krajowej i zagranicznej) wynikającej z peryferyjnego położenia województwa
- Cel podstawowy 2. Transportowa spójność wewnętrzna Zwiększenie powiązań transportowych w regionie, w tym likwidowanie obszarów wykluczenia transportowego spowodowanego niskim zaludnieniem/obszarami górzystymi/obszarami o niskiej skali zatrudniania

- Cel podstawowy 3. Integracja wewnętrzna Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego i miejskich obszarów funkcjonalnych biegunów wzrostu, uwzględniająca policentryczny układ województwa i umożliwiającą integrację głównych rynków pracy

Cele horyzontalne:

- Cel horyzontalny 1. Ograniczenie negatywnego oddziaływania sektora transportu na klimat oraz na regionalne środowisko naturalne
- Cel horyzontalny 2. Wzmocnienie rozwiązań multimodalnych
- Cel horyzontalny 3. Rozwój transportu publicznego
- Cel horyzontalny 4. Poprawa bezpieczeństwa w transporcie

Cel ZIT 2. Zrównoważony rozwój przestrzenny MOF Jasło i ochrona zasobów środowiska przyrodniczego wskazany w niniejszej strategii ZIT jest spójny z założeniami i wpisuje się w cele Programu strategicznego rozwoju transportu województwa podkarpackiego do roku 2030.

Strategia rozwoju ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022-2030

Wskazany dokument stanowi strategię rozwoju ponadlokalnego, która powstała dzięki współpracy gmin, która została sformalizowana porozumieniem w dniu 6 grudnia 2021 r. Inicjatywa dotyczy 35 jednostek z obszaru województwa podkarpackiego oraz małopolskiego. Związek międzygminny "Dorzecze Wisłoki" obejmuje gminy z powiatu jasielskiego, dębickiego i mieleckiego, a także fragmenty powiatów: krośnieńskiego, gorlickiego i tarnowskiego. Tym samym obejmuje wszystkie gminy tworzące MOF Jasło. Wskazana strategia stanowi odpowiedź na potrzebę wspólnego planowania rozwoju jednostek, które są powiązane funkcjonalnie ze sobą. Wizja obszaru mianowicie: „Dorzecze Wisłoki” Zrównoważona transformacja w kierunku zielonego ładu, zakłada zrównoważony rozwój terenu przy uwzględnieniu i respektowaniu założeń Europejskiego Zielonego Ładu, jednocześnie dynamicznie rozwijając się i dbając o zachowanie walorów środowiska naturalnego. Poniżej wykazano spójność celów w strategii rozwoju ponadlokalnego w odniesieniu do celów wskazanych w przedmiotowej strategii ZIT.

Strategia rozwoju ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022-2030	Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło
Cel 1. Infrastruktura i usługi społeczne odpowiadające oczekiwaniom mieszkańców i wyzwaniom przyszłości	Cel ZIT 1. Wzrost społeczno-gospodarczy MOF i wzmocnienie przewag konkurencyjnych
Cel. 2 Bardziej konkurencyjna gospodarka wykorzystująca endogeniczny potencjał obszaru, w szczególności walory turystyczne Dorzecza Wisłoki	
Cel 3. Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego	Cel ZIT 2. Zrównoważony rozwój przestrzenny MOF Jasło i ochrona zasobów środowiska przyrodniczego
Cel 4. Bezpieczna i nowoczesna infrastruktura zapewniająca warunki dla zrównoważonego rozwoju	

Ponadto przedmiotowa strategia, jest spójna z dokumentami na szczeblu lokalnym, które zostały wskazane poniżej.

Strategie rozwoju gmin tworzących ZT MOF Jasło
Strategia Rozwoju Gminy Dębowiec na lata 2022-2030
Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027
Strategia Rozwoju Miasta Jasła na lata 2021 - 2030
Strategia Rozwoju Gminy Kołaczyce do 2030 roku
Strategia Rozwoju Gminy Skołyszyn do 2030 roku
Strategia Rozwoju Gminy Tarnowiec na lata 2022-2030

7. Cele realizowane w ramach ZIT wraz z kierunkami działań

Strategia ZIT MOF Jasło jest zgodna z wymogami prawnymi oraz zawiera wszystkie obowiązkowe elementy, w tym również wskazuje cele do realizacji w ramach ZIT. W ramach Strategii ZIT MOF Jasło określono dwa główne cele, których wskazanie opiera się na szczegółowej diagnozie obszaru oraz analizie potrzeb samorządów MOF Jasło, zaprezentowanych w analizie SWOT. Cele te są ze sobą spójne i uzupełniają się, co sprzyja kompleksowemu rozwojowi regionu MOF Jasło. Dzięki identyfikacji deficytów, potencjałów, problemów oraz wyzwań, strategia ta umożliwia holistyczne podejście do rozwoju MOF Jasło. Kierunki działań zawarte w strategii mają na celu osiągnięcie założonych celów, a ich efekty będą zintegrowane i spójne, przyczyniając się do rozwoju całego obszaru funkcjonalnego. Strategia odpowiada na potrzeby lokalnej społeczności oraz wykorzystuje potencjał MOF Jasło w sposób zintegrowany i kompleksowy dodatkowo biorąc pod uwagę możliwe typy wsparcia w ramach FEP 2021-2027. Poniżej zaprezentowano cele ZIT dla MOF Jasło wraz z kierunkami działań.

Wskazane cele ZIT oraz kierunki działania odpowiadają na zdiagnozowane problemy i wyzwania, a jednocześnie zorientowane są na maksymalne wykorzystanie dostępnych potencjałów gmin MOF Jasło. Cele ZIT są spójne i wzajemnie się przenikają, a ich zakres się uzupełnia. Cele są zintegrowane, co umożliwia kompleksowy rozwój MOF Jasło i osiągnięcie zaplanowanych efektów i rezultatów. Mimo iż przedmiotowy dokument stanowi strategię ZIT, skoncentrowaną na wdrażaniu interwencji możliwej do wsparcia w ramach FEP 2021-2027, zaproponowane w dokumencie założenia planistyczne uwzględniają szerszy zakres, a nie tylko typy projektów wskazane w FEP 2021-2027, mianowicie:

- ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych
- ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury
- ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000
- fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych
- uzbrajanie terenów inwestycyjnych
- zintegrowany i efektywny system publicznego transportu zbiorowego na terenie miast i ich obszarów funkcjonalnych

Z uwagi na dynamiczną sytuację i zmiany np. w programach krajowych oraz pojawiające się w nich preferencje w uzyskaniu dofinansowania w przypadku pojawienia się projektu w Strategii ZIT, dopuszczone i rekomendowane jest również stworzenie listy projektów komplementarny/pozostałych, które pośrednio wpisują się w realizację Strategii ZIT. Bez konieczności wykazywania całych „fiszek” projektowych, jak ma to miejsce w przypadku projektów wybieranych w sposób niekonkurencyjny. Z uwagi na wskazane przesłanki, cele i kierunki działania nie zostały ograniczone tylko do interwencji w ramach ZIT, tylko obejmują szerszy zakres. W dokumencie zawarto listę projektów komplementarnych, w której to wskazano odniesienia do celów ZIT i kierunków działania. Należy mieć jednak na uwadze, że projekty komplementarne nie mogą pokrywać się z zakresem projektów wskazanych do realizacji w ramach programu regionalnego – FEP 2021-2027. Poniżej zamieszczono zwięzłą charakterystykę każdego z celów ZIT wraz z określeniem celów szczegółowych oraz przewidywanych skutków i efektów ich osiągnięcia uwzględniając w szczególności projekty podstawowe realizowane w ramach mechanizmu ZIT i stanowiące podstawę interwencji w MOF Jasło.

Cel ZIT 1.

Wzrost społeczno-gospodarczy MOF i wzmocnienie przewag

Cel ZIT 1 koncentruje się na stymulowaniu zrównoważonego wzrostu społeczno-gospodarczego poprzez rozwój kluczowych obszarów, które przyczynią się do wzmocnienia przewag konkurencyjnych. Kluczowym elementem wskazanego celu jest rozwijanie usług w dziedzinie kultury oraz wsparcie instytucji kultury. Realizacja tego działania ma na celu nie tylko zachowanie lokalnych tradycji, ale także wzmocnianie poczucia

tożsamości mieszkańców przy jednoczesnym zaspokajaniu potrzeb na elementarnym poziomie, jak również ponadlokalnym (w przypadku miasta rdzenia). Dzięki różnorodnym inicjatywom kulturalnym, wprowadzeniu nowych form oraz tematyki zajęć i wydarzeń, mieszkańcy zyskują okazję do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, co przyczyni się do integracji lokalnej społeczności oraz poprawy jakości życia. W aspekcie gospodarczym, znaczenie ma przede wszystkim turystyka. Rozwój turystyki, oparty na bogactwie zasobów przyrodniczych oraz kulturowych regionu, również stanowi istotny element, który przyczyni się do wzrostu społeczno-gospodarczego. Wzrost atrakcyjności turystycznej MOF Jasło i wykorzystanie posiadanych zasobów, wpłynie na zwiększenie liczby odwiedzających, co z kolei przełoży się na rozwój lokalnych przedsiębiorstw i stworzenie nowych miejsc pracy. Promocja lokalnych atrakcji będzie sprzyjać nie tylko gospodarczemu wzrostowi, ale także większej świadomości społecznej w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. Niezwykle ważnym aspektem jest również rozwój infrastruktury i usług społecznych, które odpowiadają na realne potrzeby mieszkańców (nie tylko w zakresie kultury) oraz stanowią odpowiedź na zdiagnozowane zjawiska i procesy. Inwestycje w infrastrukturę społeczną oraz usługi społeczne, mają kluczowe znaczenie dla poprawy jakości życia, jak również budowy atrakcyjności osiedleńczej tego obszaru. Dzięki zintegrowanemu podejściu do rozwoju tych trzech elementów oraz przy wykorzystaniu potencjałów i zasobów, które posiadają poszczególne gminy, MOF Jasło ma szansę na dynamiczny rozwój. Realizacja zakładanych działań pozwoli na zaspokojenie rosnących potrzeb obecnych mieszkańców, ale również przyciągnięcie nowych mieszkańców, co pozytywnie wpłynie na długofalowy rozwój i wzmocnienie konkurencyjności MOF Jasło.

Cele szczegółowe do osiągnięcia w ramach Celu ZIT 1:
Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych, w szczególności w obszarze kultury
Budowa nowych instytucji kultury w celu zwiększenia dostępności i poszerzenia oferty
Dostosowanie oferty kulturalnej do potrzeb i oczekiwań mieszkańców MOF Jasło, jej poszerzenie i promocja wśród mieszkańców gmin MOF Jasło
Dostosowanie oferty i usług do zmian i trendów demograficznych, w szczególności związanych ze starzeniem się społeczności
Rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społecznego, wraz ze wzmacnianiem poczucia tożsamości mieszkańców
Przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych
Podnoszenie atrakcyjności osiedleńczej obszaru
Rozwój kompleksowej oferty usług turystycznych

Uzupełnienie sieci szlaków, ścieżek i dróg rowerowych

Promocja marki turystycznej bazującej na produktach lokalnych

Stworzenie zintegrowanego produktu turystycznego wykorzystującego zasoby obszaru MOF Jasło

Likwidacja barier architektonicznych w obiektach i dostosowanie do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami

Rozwój budownictwa mieszkaniowego

Rozwój infrastruktury placówek edukacyjnych oraz infrastruktury sportowej

Efekty i rezultaty realizacji Celu ZIT 1:

Podniesienie potencjału instytucji kultury i bardziej atrakcyjna oferta

Zintegrowana oferta kulturalna wewnątrz gmin MOF Jasło

Zwiększona promocja dziedzictwa kulturowego całego MOF Jasło

Zwiększenie aktywności i integracji mieszkańców dzięki udziałowi w wydarzeniach kulturalnych

Poprawa jakości życia mieszkańców i dostępności do usług

Zapewnienie równomiernego dostępu do usług, w szczególności kultury, w gminach MOF Jasło

Poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej i zwiększona dostępność dzięki likwidacji barier architektonicznych

Rozbudowana i atrakcyjna i zintegrowana oferta turystyczna

Zwiększenie konkurencyjności MOF Jasło jako miejsca atrakcyjnego do życia oraz destynacji turystycznej

Poszerzenie oferty i wzmocnienie potencjału placówek opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych

Cel ZIT 2.

**Zrównoważony
rozwój przestrzenny
MOF Jasło i ochrona
zasobów środowiska
przyrodniczego**

Cel ZIT 2 koncentruje się na zrównoważonym rozwoju przestrzennym MOF Jasło przy jednoczesnej dbałości o jakość i stan środowiska oraz ochronę jego zasobów. Działania podejmowane w jego ramach mają na celu tworzenie funkcjonalnych, ogólnodostępnych i atrakcyjnych przestrzeni publicznych, które sprzyjają integracji społecznej oraz aktywnemu stylowi życia. Racjonalne gospodarowanie

przestrzenią jest kluczowe dla efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów, co wpływa na poprawę jakości życia. Zintegrowanie przestrzenne obszaru obejmuje integrację komunikacyjną oraz rozwój mobilności na terenie MOF Jasło. Są to istotne elementy, które mają na celu usprawnienie transportu wewnętrznego i zewnętrznego, a tym samym poprawę dostępności i skomunikowania wewnątrz gmin MOF Jasło. Dzięki tym rozwiązaniom mieszkańcy zyskają lepszy dostęp do usług, miejsc pracy oraz atrakcji turystycznych, co przyczyni się do wzrostu społeczno-gospodarczego. Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego, wraz z adaptacją do zmian klimatu, stanowią niezbędny krok w kierunku zachowania bioróżnorodności oraz przyjaznych warunków życia dla mieszkańców MOF Jasło. Działania w tym zakresie obejmują wdrażanie proekologicznych rozwiązań, które minimalizują negatywny wpływ na środowisko. Bezpieczna i nowoczesna infrastruktura techniczna jest kluczowym elementem, który zapewnia mieszkańcom komfort i bezpieczeństwo. Inwestycje w sieci wodociągowe, kanalizacyjne oraz energetyczne przyczyniają się do zapewnienia wysokiego poziomu efektywności energetycznej i zrównoważonego rozwoju regionu. Realizacja tych zamierzeń przyczyni się do stworzenia przyjaznego, nowoczesnego i zrównoważonego środowiska, odpowiadającego na potrzeby zarówno obecnych, jak i przyszłych mieszkańców MOF Jasło.

Cele szczegółowe do osiągnięcia w ramach Celu ZIT 2:

Zwiększenie dostępności do terenów zielonych, a tym samym zwiększenie udziału powierzchni przepuszczalnej w strukturze użytkowania

Wykorzystanie dostępnych terenów zielonych i innych istniejących zasobów oraz produktów dla zapewnienia usług rekreacyjnych dla mieszkańców

Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie negatywnych skutków i zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi

Kształtowanie funkcjonalnych, atrakcyjnych ogólnodostępnych i bezpiecznych przestrzeni publicznych

Zwiększenie dostępności infrastruktury i przestrzeni publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami i niepełnosprawnościami

Zintegrowanie procesu planowania przestrzennego wewnątrz MOF Jasło

Zmniejszenie zjawiska wykluczenia komunikacyjnego wewnątrz gmin MOF Jasło

Zwiększenie dostępności komunikacyjnej

Rozwój zrównoważonego transportu zbiorowego stanowiącego alternatywę dla transportu samochodowego wraz ze zmianą zachowań transportowych wśród mieszkańców

Rozwój infrastruktury technicznej

Poprawa dostępności przestrzeni i budynków użyteczności publicznej

Efekty i rezultaty realizacji Celu ZIT 2

Poprawa poczucia bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców

Poprawa dostępności przestrzeni i budynków użyteczności publicznej

Wzmocnienie potencjału ZIT MOF Jasło w sferze planistycznej

Dostosowanie gmin MOF Jasło i zabezpieczanie przed możliwymi skutkami zmian klimatu

Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej budynków

Zwiększenie poziomu wykorzystania OZE na terenie gmin MOF Jasło

Zwiększenie poziomu skomunikowania wewnątrz MOF Jasło

Ograniczenie zjawiska wykluczenia transportowego

Ograniczenie wykorzystania transportu indywidualnego, na rzecz transportu zbiorowego

Zwiększenie integracji przestrzennej MOF Jasło

8. Poziom operacyjny

Zgodnie z Zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027, wybór projektów, które realizują cele wskazane w Strategii ZIT odbywa się w ramach prac nad strategią, a kolejno w procesie zatwierdzenia i przyjmowania jej przez Związek ZIT, jak również opiniowania przez właściwą instytucję zarządzającą programem regionalnym oraz przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.

Wybór projektów podstawowych stanowi rezultat przeprowadzonej analizy oraz zdiagnozowanych potrzeb zgłaszanych przez samorządy MOF Jasło. Aby zapewnić szeroki udział społeczny, w procesie selekcji projektów do dofinansowania brał udział Zespół Doradczy, pełniący rolę doradcą i opiniodawcą dla Związku ZIT.

Zgłoszone projekty mają na celu osiągnięcie efektu skali i wpływ na cały obszar MOF Jasło. Zostały one wskazane przez samorządy w MOF Jasło, uwzględniając dostępne potencjały, wyzwania, zmieniające się uwarunkowania oraz obserwowane tendencje, a także oczekiwania mieszkańców MOF Jasło. W ramach Strategii ZIT wskazano projekty podstawowe wybierane w sposób niekonkurencyjny oraz w sposób konkurencyjny, które finansowane będą w ramach FEP 2021-2027. W dokumencie wskazano również projekty komplementarne, które umożliwiają samorządom pozyskiwanie dofinansowania z innych źródeł niż wskazany program regionalny.

8.1. Lista projektów podstawowych wybieranych w sposób niekonkurencyjny

1.	Tytuł projektu	Kulturalny MOF
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel ZIT 1. Wzrost społeczno-gospodarczy MOF i wzmocnienie przewag konkurencyjnych
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	2.3. Kultura i dziedzictwo kulturowe
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Lider: Miasto Jasło Partnerzy: Gmina Skołyszyn, Gmina Jasło, Gmina Dębowiec, Gmina Kołaczyce, Gmina Tarnowiec
7.	Forma prawna wnioskodawcy	Jednostka Samorządu Terytorialnego
8.	Lokalizacja projektu	MOF Jasło: Miasto Jasło, Gmina Jasło, Gmina Dębowiec, Gmina Kołaczyce, Gmina Skołyszyn, Gmina Tarnowiec.
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ projektu zgodnie z FEP 2021-2027: Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury, w tym rozwój instytucji kultury poprzez roboty budowlane lub wyposażenie

1.	Tytuł projektu	Kulturalny MOF			
		1. Podniesienie jakości usług i rozwój instytucji kultury poprzez budowę Ośrodka Kultury w Osobnicy wraz z wyposażeniem oraz zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z obiektem (Gmina Jasło) 2. Budowa Centrum Kultury w Skołyszynie wraz z zakupem wyposażenia oraz zagospodarowaniem terenu wokół budynku oraz zakupem działki (Gmina Skołyszyn) 3. Przebudowa i rozbudowa budynku użyteczności publicznej z przeznaczeniem na Centrum Kultury w Kołaczycach oraz zakup wyposażenia i zagospodarowania terenu wraz z otoczeniem (Gmina Kołaczyce) 4. Utworzenie centrum kulturowego w Tarnowcu – modernizacja Dworu Pilińskich (Gmina Tarnowiec) 5. Podniesienie jakości usług i rozwój instytucji kultury poprzez budowę Centrum kulturalnego im. Nikifora w Foluszu wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z budynkiem oraz zakup niezbędnego wyposażenia (Gmina Dębowiec) 6. Strefa Młodej Kultury – dostosowanie budynku do potrzeb integracji i aktywizacji kulturalnej młodzieży na terenie miasta Jasła wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z budynkiem oraz zakupem niezbędnego wyposażenia (Miasto Jasło) 7. Wydarzy się w MOFie – wspólny kalendarz wydarzeń kulturalnych dla MOF Jasło wraz z zakupem tablic interaktywnych			
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźnik produktu: Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 6 szt. Liczba instytucji kultury objętych wsparciem – 6 szt. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) – 6 szt. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 87 422 osób Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt. Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego – 1 szt. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – 15 359 os./rok			
11.	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (EUR)	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (EUR)	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (EUR)	Szacowana wartość wkładu własnego (EUR)
	Miasto Jasło	1 038 565,23	710 350,49	603 797,91	434 767,32
	Gmina Jasło	2 112 296,33	2 112 296,33	1 795 451,88	316 844,45
	Gmina Dębowiec	1 408 979,02	1 174 539,91	998 358,92	410 620,10
	Gmina Kołaczyce	1 526 198,57	1 479 310,75	1 257 414,14	268 784,43
	Gmina Skołyszyn	2 192 418,04	2 192 418,04	1 863 555,34	328 862,70
	Gmina Tarnowiec	1 485 171,73	1 485 171,73	1 262 395,97	222 775,76
	RAZEM	9 763 628,92	9 154 087,25	7 780 974,16	1 982 654,76
	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (PLN) wg kursu 1€ = 4,2655 zł	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (PLN) wg kursu 1€ = 4,2655 zł	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (PLN) wg kursu 1€ = 4,2655 zł	Szacowana wartość wkładu własnego (PLN) wg kursu 1€ = 4,2655 zł
	Miasto Jasło	4 430 000,00	3 030 000,00	2 575 500,00	1 854 500,00
	Gmina Jasło	9 010 000,00	9 010 000,00	7 658 500,00	1 351 500,00
	Gmina Dębowiec	6 010 000,00	5 010 000,00	4 258 500,00	1 751 500,00

1.	Tytuł projektu	Kulturalny MOF			
	Gmina Kołaczyce	6 510 000,00	6 310 000,00	5 363 500,00	1 146 500,00
	Gmina Skołyszyn	9 351 759,17	9 351 759,17	7 948 995,29	1 402 763,88
	Gmina Tarnowiec	6 335 000,00	6 335 000,00	5 384 750,00	950 250,00
	RAZEM	41 646 759,17	39 046 759,17	33 189 745,29	8 457 013,88
12.	Okres realizacji projektu	2024-2027			
13.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt Kulturalny MOF jest powiązany w szczególności z projektem Winnica Kultury, ponieważ oba skupione są na promowaniu rozwoju infrastruktury kulturalnej z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego. Dodatkowo projekt powiązany jest z projektem Przyjazny MOF, ponieważ jego realizacja przełoży się na poprawę jakości życia mieszkańców.			
14.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	Projekt wynika z przeprowadzonych analiz oraz badań diagnostycznych. Stanowi on odpowiedź na realne potrzeby zidentyfikowane w gminach MOF Jasło. Ponadto proces wskazania projektu został przeprowadzony przy zaangażowaniu partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji. Zgłoszone propozycje projektów były analizowane i weryfikowane pod względem możliwości realizacji oraz roli w procesie osiągania zamierzonych celów ZIT. Część zgłoszonych przedsięwzięć znalazła się finalnie na liście projektów podstawowych (w całości lub części). Szczegółowe informacje znajdują się w rozdziale 5 Strategii.			

1.	Tytuł projektu	Winnica Kultury
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel ZIT 1. Wzrost społeczno-gospodarczy MOF i wzmocnienie przewag konkurencyjnych
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	2.3. Kultura i dziedzictwo kulturowe
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Lider: Gmina Jasło, Partner: Miasto Jasło
7.	Forma prawna wnioskodawcy	Jednostka Samorządu Terytorialnego
8.	Lokalizacja projektu	MOF Jasło: Miasto Jasło.
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ projektu zgodnie z FEP 2021-2027: Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury, w tym rozwój instytucji kultury poprzez roboty budowlane lub wyposażenie

1.	Tytuł projektu	Winnica Kultury			
		Gmina Jasło/Miasto Jasło: podniesienie jakości usług i rozwój instytucji kultury poprzez budowę świetlicy wraz z wyposażeniem oraz zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z obiektem			
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźnik produktu: Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 1 szt. Liczba instytucji kultury objętych wsparciem – 1 szt. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) – 1 szt. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 87 422 osób Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt. Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego – 1 szt. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – 2 500 os./rok			
11.	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (EUR)	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (EUR)	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (EUR)	Szacowana wartość wkładu własnego (EUR)
	Miasto Jasło	58 609,78	58 609,78	49 818,31	8 791,47
	Gmina Jasło	586 097,76	586 097,76	498 183,10	87 914,66
	RAZEM	644 707,54	644 707,54	548 001,41	96 706,13
	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (PLN) wg kursu 1€ = 4,2655 zł	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (PLN) wg kursu 1€ = 4,2655 zł	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (PLN) wg kursu 1€ = 4,2655 zł	Szacowana wartość wkładu własnego (PLN) wg kursu 1€ = 4,2655 zł
	Miasto Jasło	250 000,00	250 000,00	212 500,00	37 500,00
	Gmina Jasło	2 500 000,00	2 500 000,00	2 125 000,00	375 000,00
	RAZEM	2 750 000,00	2 750 000,00	2 337 500,00	412 500,00
12.	Okres realizacji projektu	2027			
13.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt Winnica Kultury jest powiązany w szczególności z projektem Kulturalny MOF, ponieważ oba skupione są na promowaniu dziedzictwa kulturowego i wykorzystania potencjału w zakresie promocji oferty kulturalnej.			
14.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w	Projekt wynika z przeprowadzonych analiz oraz badań diagnostycznych. Stanowi on odpowiedź na realne potrzeby zidentyfikowane w gminach MOF Jasło. Ponadto proces wskazania projektu został przeprowadzony przy zaangażowaniu partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji. Zgłoszone propozycje projektów były analizowane i weryfikowane pod względem możliwości realizacji oraz roli w procesie osiągania zamierzonych celów ZIT. Część zgłoszonych przedsięwzięć znalazła się finalnie na liście projektów podstawowych (w całości lub części). Szczegółowe informacje znajdują się w rozdziale 5 Strategii.			

1.	Tytuł projektu	Winnica Kultury
	pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	

1.	Tytuł projektu	Na szlakach MOF
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel ZIT 1. Wzrost społeczno-gospodarczy MOF i wzmocnienie przewag konkurencyjnych
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	3.5 Rozwój infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej i turystyki
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Lider: Miasto Jasło. Partnerzy: Gmina Jasło, Gmina Dębowiec, Gmina Kołaczyce, Gmina Skołyszyn, Gmina Tarnowiec
7.	Forma prawna wnioskodawcy	Jednostka Samorządu Terytorialnego
8.	Lokalizacja projektu	MOF Jasło: Miasto Jasło, Gmina Jasło, Gmina Skołyszyn, Gmina Dębowiec, Gmina Tarnowiec, Gmina Kołaczyce.
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ projektu zgodnie z FEP 2021-2027: Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych, w tym ścieżki rowerowe/szlaki rowerowe/trasy rowerowe Budowa drogi rowerowej i szlaku na terenie Miasta Jasła wraz z niezbędną infrastrukturą turystyczną (Miasto Jasło) Utworzenie szlaków rowerowych wraz z niezbędną infrastrukturą turystyczną na terenie gm. Jasło (Gmina Jasło) Utworzenie szlaku turystycznego wraz z niezbędną infrastrukturą turystyczną w Trzcinicy łączącej Skansen Archeologiczny „karpacka Troja” i „Kościół pw. Świętej Doroty” (Gmina Jasło) Budowa szlaków i dróg rowerowych na terenie Gminy Skołyszyn wraz z niezbędną infrastrukturą (Gmina Skołyszyn) Utworzenie szlaków rowerowych na terenie Gminy Dębowiec wraz z niezbędną infrastrukturą turystyczną (Gmina Dębowiec) Budowa szlaku rowerowego Historyczno-Przyrodniczego „GOLESZ” na terenie gminy Kołaczyce wraz z niezbędną infrastrukturą turystyczną (Gmina Kołaczyce) Budowa szlaków rowerowych na terenie gminy Tarnowiec (Gmina Tarnowiec)
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźnik produktu: Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni utwardzonej ulepszonej –6,25 km. Długość utworzonych szlaków turystycznych– 52,48 km. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 87 422 osób Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt. Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego – 1 szt. Wskaźnik rezultatu: Roczna liczba turystów korzystających ze wspartych szlaków turystycznych (szlaki piesze) – 500 osób Roczna liczba turystów korzystających ze szlaków rowerowych – 9 050 os./rok

1.	Tytuł projektu	Na szlakach MOF			
	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (EUR)	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (EUR)	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (EUR)	Szacowana wartość wkładu własnego (EUR)
	Miasto Jasło	2 904 027,16	2 745 226,85	2 333 442,81	570 584,35
	Gmina Jasło	370 847,51	370 847,51	315 220,38	55 627,13
	Gmina Dębowiec	95 449,27	82 199,60	69 869,66	25 579,62
	Gmina Kołaczyce	25 788,30	25 788,30	21 920,05	3 868,25
	Gmina Skołyszyn	311 881,77	195 946,12	166 554,20	145 327,57
	Gmina Tarnowiec	217 675,22	217 675,22	185 023,93	32 651,28
	RAZEM	3 925 669,23	3 637 683,60	3 092 031,03	833 638,20
11.		Wartość całkowita projektu (PLN) wg kursu 1€ = 4,2655 zł	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (PLN) wg kursu 1€ = 4,2655 zł	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (PLN) wg kursu 1€ = 4,2655 zł	Szacowana wartość wkładu własnego (PLN) wg kursu 1€ = 4,2655 zł
	Miasto Jasło	12 387 127,84	11 709 765,12	9 953 300,30	2 433 827,54
	Gmina Jasło	1 581 850,05	1 581 850,05	1 344 572,54	237 277,51
	Gmina Dębowiec	407 138,88	350 622,39	298 029,03	109 109,85
	Gmina Kołaczyce	110 000,00	110 000,00	93 500,00	16 500,00
	Gmina Skołyszyn	1 330 331,67	835 808,16	710 436,93	619 894,74
	Gmina Tarnowiec	928 493,63	928 493,63	789 219,59	139 274,04
	RAZEM	16 744 942,07	15 516 539,35	13 189 058,39	3 555 883,68
12.	Okres realizacji projektu	2026-2028			
13.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt powiązany jest z projektem Kulturalny MOF oraz Winnica Kultury, ponieważ ich realizacja sprzyjać będzie rozwojowi społeczno-gospodarczemu obszaru MOF, wzmocnienia pozycji konkretyjnej obszaru.			
14.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	Projekt wynika z przeprowadzonych analiz oraz badań diagnostycznych. Stanowi on odpowiedź na realne potrzeby zidentyfikowane w gminach MOF Jasło. Ponadto proces wskazania projektu został przeprowadzony przy zaangażowaniu partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji. Zgłoszone propozycje projektów były analizowane i weryfikowane pod względem możliwości realizacji oraz roli w procesie osiągania zamierzonych celów ZIT. Część zgłoszonych przedsięwzięć znalazła się finalnie na liście projektów podstawowych (w całości lub części). Szczegółowe informacje znajdują się w rozdziale 5 Strategii.			

1.	Tytuł projektu	Przyjazny MOF			
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE			
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich			
4.	Cel Strategii ZIT	Zrównoważony rozwój przestrzenny MOF Jasło i ochrona zasobów środowiska przyrodniczego			
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	4.3. Wsparcie instytucjonalne i poprawa bezpieczeństwa mieszkańców			
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Lider: Miasto Jasło. Partnerzy: Gmina Jasło, Gmina Dębowiec, Gmina Kołaczyce, Gmina Skołyszyn, Gmina Tarnowiec			
7.	Forma prawna wnioskodawcy	Jednostka Samorządu Terytorialnego			
8.	Lokalizacja projektu	MOF Jasło: Miasto Jasło, Gmina Jasło, Gmina Skołyszyn, Gmina Dębowiec, Gmina Tarnowiec, Gmina Kołaczyce.			
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ projektu zgodnie z FEP 2021-2027: Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, w tym odnowa przestrzeni publicznych sprzyjających integracji mieszkańców lub zwiększających możliwość ich wypoczynku i aktywności, w tym tworzenie nowych terenów zielonych			
		Odnowa przestrzeni publicznych Miasta Jasła (Miasto Jasło)			
		Utworzenie placu rekreacji w Trzcinicy (Gmina Jasło)			
		Budowa otwartej przestrzeni rekreacyjnej w miejscowości Folusz			
		Zagospodarowanie Parku Jordana w Bieździadce (Gmina Kołaczyce)			
		Uatrakcyjnienie terenów rekreacyjnych w m. Skołyszyn poprzez ich odnowę i doposażenie w dodatkowe elementy małej infrastruktury (Gmina Skołyszyn)			
		Budowa infrastruktury rekreacyjnej przy budynku użyteczności publicznej na terenie Gminy Tarnowiec (Gmina Tarnowiec)			
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźnik produktu: Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich – 126 633,92 m ² Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 87 422 osób Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt. Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego – 1 szt. Wskaźnik rezultatu: Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury– 87 422 osób			
11.	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (EUR)	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (EUR)	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (EUR)	Szacowana wartość wkładu własnego (EUR)
	Miasto Jasło	3 188 371,82	3 188 371,82	2 710 116,05	478 255,77
	Gmina Jasło	105 654,73	105 654,73	89 806,52	15 848,21
	Gmina Dębowiec	718 321,42	507 091,78	431 028,02	287 293,40
	Gmina Kołaczyce	265 604,46	258 732,24	219 922,41	45 682,05
	Gmina Skołyszyn	80 999,65	80 999,65	68 849,70	12 149,95
	Gmina Tarnowiec	66 482,77	60 984,35	51 836,70	14 646,07
	RAZEM	4 425 434,85	4 201 834,57	3 571 559,40	853 875,45

1.	Tytuł projektu	Przyjazny MOF			
	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (PLN) wg kursu 1€ = 4,2655 zł	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (PLN) wg kursu 1€ = 4,2655 zł	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (PLN) wg kursu 1€ = 4,2655 zł	Szacowana wartość wkładu własnego (PLN) wg kursu 1€ = 4,2655 zł
	Miasto Jasło	13 600 000,00	13 600 000,00	11 560 000,00	2 040 000,00
	Gmina Jasło	450 670,27	450 670,27	383 069,73	67 600,54
	Gmina Dębowiec	3 064 000,00	2 163 000,00	1 838 550,00	1 225 450,00
	Gmina Kołaczyce	1 132 935,81	1 103 622,39	938 079,03	194 856,78
	Gmina Skołyszyn	345 504,00	345 504,00	293 678,40	51 825,60
	Gmina Tarnowiec	283 582,27	260 128,76	221 109,45	62 472,82
	RAZEM	18 876 692,35	17 922 925,42	15 234 486,61	3 642 205,74
12.	Okres realizacji projektu	2026-2027			
13.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt Przyjazny MOF powiązany jest z projektem Kulturalny MOF ponieważ ich realizacja przyczyni się do zwiększenia aktywności i integracji mieszkańców MOF Jasło, jak również poprawy jakości życia.			
14.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	Projekt wynika z przeprowadzonych analiz oraz badań diagnostycznych. Stanowi on odpowiedź na realne potrzeby zidentyfikowane w gminach MOF Jasło. Ponadto proces wskazania projektu został przeprowadzony przy zaangażowaniu partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji. Zgłoszone propozycje projektów były analizowane i weryfikowane pod względem możliwości realizacji oraz roli w procesie osiągnięcia zamierzonych celów ZIT. Część zgłoszonych przedsięwzięć znalazła się finalnie na liście projektów podstawowych (w całości lub części). Szczegółowe informacje znajdują się w rozdziale 5 Strategii.			

8.2. Lista projektów podstawowych wybieranych w sposób konkurencyjny

1	Tytuł projektu	Mobilny MOF
2	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 3 MOBILNOŚĆ MIEJSKA
3	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	2(viii) Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej
4	Wnioskodawca/partnerów projektu	Miasto Jasło. Partnerzy: Gmina Jasło, Gmina Dębowiec, Gmina Kołaczyce, Gmina Skołyszyn, Gmina Tarnowiec

5	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ 1. Infrastruktura publicznego transportu zbiorowego Typ 2. Bezemisyjny lub niskoemisyjny tabor transportu publicznego oraz systemy ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności wraz z niezbędną infrastrukturą
6	Budżet projektu	25 000 000,00
7	Okres realizacji projektu	2026-2028

1	Tytuł projektu	Bezpiecznie przez MOF
2	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 3 MOBILNOŚĆ MIEJSKA
3	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	2(viii) Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej
4	Wnioskodawca/partnerów projektu	Miasto Jasło. Partnerzy: Gmina Jasło, Gmina Dębowiec, Gmina Kołaczyce, Gmina Skołyszyn, Gmina Tarnowiec
5	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ 3. Infrastruktura dla ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności
6	Budżet projektu	30 000 000,00
7	Okres realizacji projektu	2026-2028

8.3. Lista projektów komplementarnych

Na etapie opracowania Strategii ZIT MOF Jasło zidentyfikowano szereg przedsięwzięć odpowiadających na zdiagnozowane problemy obszaru wskazane w analizie SWOT. Ich realizacja finansowo (ale również tematycznie) wykracza poza pulę środków finansowych wskazanych dla ZIT w FEP 2021-2027.

Jednakże, w ramach dodatkowych działań niededykowanych do wspierania w ramach instrumentu ZIT, podmioty tworzące partnerstwo będą mogły ubiegać się o środki finansowe w ramach otwartych konkursów, tak, aby zniwelować zdiagnozowane problemy całego obszaru funkcjonalnego. Gminy ZIT MOF Jasło podejmą zatem starania ich sfinansowania z dostępnych dla JST źródeł w okresie 2021-2030.

Poniżej zaprezentowano wykaz projektów komplementarnych (wraz ze wskazaniem jak wpisują się one w cele ZIT i zaplanowane kierunki działania), które są istotne z punktu widzenia dalszego rozwoju MOF Jasło, ale ich zakres tematycznie nie wpisuje się w typy projektów możliwe do sfinansowania z FEP 2021-2027.

Cel ZIT	Kierunek działania	Rodzaje inwestycji	Rodzaje projektów	Beneficjent	Finansowanie
Cel ZIT 1. Wzrost społeczno-gospodarczy MOF i wzmocnienie przewag konkurencyjnych	Kierunek działania 1.3. Infrastruktura i usługi społeczne odpowiadające potrzebom mieszkańców MOF Jasło	poprawa jakości usług społecznych	- budowa bloków z mieszkaniami komunalnymi i pod wynajem (w ramach SIM również) - budowa, rozbudowa lub modernizacja żłobków, przedszkoli w celu osiągnięcia standardów na terenie MOF oraz wyrównania różnic pomiędzy miastem, a wsią - rozwój e-usług dla mieszkańców - budowa/rozbudowa/modernizacja Domów Ludowych, centrów kultury - budowa/rozbudowa/modernizacja infrastruktury sportowej	Gmina Skołyszyn, Miasto Jasło, Towarzystwo Budownictwa Społecznego – Administrator Budynków Komunalnych Sp. z o.o. Gmina Jasło, Gmina Dębowiec, Gmina Kołaczyce, Gmina Tarnowiec	KPO, fundusze zewnętrzne 2021-2027, pożyczki (w tym BGK), źródła krajowe
		wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz dorastania na terenie MOF Jasło	- centra aktywności lokalnej - profilaktyka zdrowotna i edukacyjna dla dzieci i seniorów	Gmina Skołyszyn, Miasto Jasło, Gmina Jasło, Gmina Dębowiec, Gmina Kołaczyce, Gmina Tarnowiec	KPO, fundusze zewnętrzne 2021-2027, pożyczki (w tym BGK), źródła krajowe
Cel ZIT 2. Zrównoważony rozwój przestrzenny MOF Jasło i ochrona zasobów środowiska przyrodniczego	Kierunek działania 2.1. Zapewnienie ogólnodostępnych funkcjonalnych przestrzeni publicznych i racjonalne gospodarowanie przestrzenne	poprawa jakości i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych	- rewitalizacja przestrzeni publicznych - budowa i zagospodarowanie terenów zielonych - tworzenie miejsc wypoczynku i turystyki - budowa i modernizacja obiektów sportowych na terenie MOF Jasło - budowa zintegrowanego wczesnego systemu ostrzegania dla mieszkańców MOF Jasło w zakresie zjawisk hydrologicznych, meteorologicznych, jak i bezpośredniego zagrożenia - unowocześnienie obrony cywilnej na pomocą	Gmina Skołyszyn, Miasto Jasło, Gmina Jasło, Gmina Dębowiec, Gmina Kołaczyce, Gmina Tarnowiec	KPO, fundusze zewnętrzne 2021-2027, pożyczki (w tym BGK), źródła krajowe

Cel ZIT	Kierunek działania	Rodzaje inwestycji	Rodzaje projektów	Beneficjent	Finansowanie
			wyposażenie i budowa/modernizacji schronów, • wyposażenie jednostek OSP		
		wzmocnienie potencjału ZIT MOF Jasło w sferze planistycznej oraz zwiększenie kompetencji i do zarządzania rozwojem w obszarze funkcjonalnym.	• plany ogólne • MPZP • Plany rewitalizacji	Gmina Skołyszyn, Miasto Jasło, Gmina Jasło, Gmina Dębowiec, Gmina Kołaczyce, Gmina Tarnowiec	KPO, fundusze zewnętrzne 2021-2027, pożyczki (w tym BGK), źródła krajowe
	Kierunek działania 2.2. Zintegrowane komunikacyjne obszary MOF Jasło i rozwój mobilności	zintegrowany transport zbiorowy	• system zintegrowanej komunikacji (system powiadamiania o przyjazdach/odjazdach) wraz z systemem e-usług • parkingi park&ride na terenie MOF Jasło • zintegrowany bilet mieszkańców MOF Jasło	Gmina Skołyszyn, Miasto Jasło, Gmina Jasło, Gmina Dębowiec, Gmina Kołaczyce, Gmina Tarnowiec	KPO, fundusze zewnętrzne 2021-2027, pożyczki (w tym BGK), źródła krajowe
		zintegrowana na mobilność na terenie MOF	• ścieżki i szlaki rowerowe (wraz z budową kładek oraz przejść dla rowerzystów), bezpieczne przejścia dla pieszych • przebudowa dróg w celu zwiększenia bezpieczeństwa pieszych	Gmina Skołyszyn, Miasto Jasło, Gmina Jasło, Gmina Dębowiec, Gmina Kołaczyce, Gmina Tarnowiec	KPO, fundusze zewnętrzne 2021-2027, pożyczki (w tym BGK), źródła krajowe
	Kierunek działania 2.3. Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego wraz z adaptacją do zmian klimatu	ograniczenie zjawiska niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej budynków	• termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynków przedsiębiorstw tj. usług i budynków przemysłowych, budynków po rolniczych Kołach Rolniczych • termomodernizacja budynków osób indywidualnych • zakup i montaż OZE (w tym paneli fotowoltaicznych) dla	Gmina Skołyszyn, Miasto Jasło, Gmina Jasło, Gmina Dębowiec, Gmina Kołaczyce, Gmina Tarnowiec,	KPO, fundusze zewnętrzne 2021-2027, pożyczki (w tym BGK), źródła krajowe

Cel ZIT	Kierunek działania	Rodzaje inwestycji	Rodzaje projektów	Beneficjent	Finansowanie
			przedsiębiorstw i dla osób indywidualnych • zakup i montaż paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej oraz u mieszkańców • zakup i montaż paneli fotowoltaicznych na budynkach przemysłowych oraz w przedsiębiorstwach • zakup pojazdów niskoemisyjnych do świadczenia usług publicznych	Powiat Jasielski², MSP, small mid cups i mid cups w gminach DMOF Jasło, przedsiębiorcy, osoby indywidualne, spółdzielnie energetyczne/klastry energii	
		rozwój produkcji, magazynowania i dystrybucji z OZE	• klaster energii lub/i spółdzielnia energetyczna w zakresie budowy farm fotowoltaicznych wraz z magazynami energii	Gmina Skołyszyn, Miasto Jasło, Miejskie Przedsiębiorstwo o Gospodarki Komunalnej w Jaśle, Gmina Jasło, Gmina Dębowiec, Gmina Kołaczyce, MSP, small mid cups i mid cups w gminach DMOF Jasło, przedsiębiorcy, spółdzielnie energetyczne/klastry energii	KPO, fundusze zewnętrzne 2021-2027, pożyczki (w tym BGK), źródła krajowe
	Kierunek działania 2.4. Bezpieczna i nowoczesna infrastruktura techniczna	budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury i usług kluczowych dla środowiska MOF Jasło	• budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego, • projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (m.in. budowa i modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, budowa kompostowni osadów ściekowych, budowa i modernizacja SUW, budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków,	Gmina Skołyszyn, Miasto Jasło, Gmina Jasło, Gmina Dębowiec, Gmina Kołaczyce, Gmina Tarnowiec, MSP, small mid cups i mid cups w gminach DMOF Jasło,	KPO, fundusze zewnętrzne 2021-2027, pożyczki (w tym BGK), źródła krajowe

² Zakres działania powiatu obejmować będzie budynki znajdujące się na terenie miasta Jasła.

Cel ZIT	Kierunek działania	Rodzaje inwestycji	Rodzaje projektów	Beneficjent	Finansowanie
			budowa przydomowych oczyszczalni ścieków) • projekty z zakresu budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury dla przedsiębiorców pod kątek gospodarki wodno-ściekowej • budowa i modernizacja sieci ciepłowniczej, • budowa i modernizacja systemów grzewczych w budynkach wielomieszkaniowych	przedsiębiorcy, spółdzielnie, osoby indywidualne	
		poprawa dostępności przestrzeni i budynków użyteczność i publicznej	• prace budowlane i dostawa wyposażania związane z poprawą dostępności budynków: społecznych, kultury i innych, • poprawa ciągów komunikacyjnych (chodników) z uwzględnieniem potrzeb OzN.	Gmina Skołyszyn, Miasto Jasło, Gmina Jasło, Gmina Dębowiec, Gmina Kołaczyce, Gmina Tarnowiec	KPO, fundusze zewnętrzne 2021-2027, pożyczki (w tym BGK), źródła krajowe

9. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji

9.1. Charakterystyka MOF Jasło

Miejski Obszar Funkcjonalny Jasła położony jest w południowo-zachodniej części województwa podkarpackiego, przy granicy z województwem małopolskim. Peryferyjne położenie obszaru, na styku dwóch województw (podkarpackiego i małopolskiego), a tym samym oddalenie od głównych ośrodków tych województwa – Rzeszowa, Tarnowa i Krakowa, może wpływać na niższą dostępność komunikacyjną oraz ograniczenie dostępności do usług, w tym usług wyższego rzędu, co przekłada się na konieczność rozwoju obszaru MOF Jasło, w celu zaspokajania potrzeb mieszkańców.

MOF Jasło obejmuje swoim zasięgiem gminy, które wchodzi w skład powiatu jasielskiego. Powierzchnia obszaru wynosi około 418 km², z czego największa jest gmina Jasło, mająca 93 km², co stanowi 22,2% całego MOF. W 2023 r. MOF Jasło zamieszkiwało blisko 87 tysięcy mieszkańców, z czego najwięcej – 37,6% w mieście Jasle, stanowiące rdzeń obszaru funkcjonalnego. W 2019 r. liczba ludności obszaru wynosiła 90 678, zatem w ostatnich pięciu latach odnotowano zmniejszenie liczby ludności. Poniżej zestawiono powierzchnię poszczególnych gmin wchodzących w skład MOF wraz z liczbą ludności.

Tabela 1. Liczba ludności i powierzchnia obszaru MOF Jasło w 2023 r.

Jednostka	Liczba ludności	% ludności	Powierzchnia [km ²]	% powierzchni	Gęstość zaludnienia [os/km ²]
Miasto Jasło	32 727	37,6%	37	8,9%	884,5
Gmina Dębowiec	8 771	10,1%	86	20,6%	102,0
Gmina Jasło	15 934	18,3%	93	22,2%	171,3
Gmina Kołaczyce	8 590	9,9%	61	14,6%	140,8
Gmina Skołyszyn	11 971	13,8%	78	18,7%	153,5
Gmina Tarnowiec	8 998	10,3%	63	15,1%	142,8
MOF Jasło	86 991	100,0%	418	100,0%	208,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Rysunek 1. Położenie MOF Jasło na tle województwa podkarpackiego

Źródło: opracowanie własne

9.2. Istniejący stan środowiska

9.2.1. Jakość powietrza

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2024.54 t.j.) oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa podkarpackiego wyznaczono strefy:

- miasto Rzeszów – kod strefy PL1801;
- strefa podkarpacka – kod strefy PL1802, do której należą jednostki MOF Jasło.

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny

poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2020 r. poz. 2279, z późn. zm.). Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji:

• dwutlenek siarki SO ₂ ,	• pył PM _{2.5} ,
• dwutlenek azotu NO ₂ ,	• ołów Pb w PM ₁₀ ,
• tlenek węgla CO,	• arsen As w PM ₁₀ ,
• benzen C ₆ H ₆ ,	• kadm Cd w PM ₁₀ ,
• ozon O ₃ ,	• nikiel Ni w PM ₁₀ ,
• pył PM ₁₀ ,	• benzo(a)piren B(a)P w PM ₁₀ .

W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin uwzględnia się 3 substancje:

- dwutlenek siarki SO₂,
- tlenki azotu NO_x,
- ozon O₃.

Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy – zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Poniżej zestawiono klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza:

- Klasa A – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego / docelowego;
- Klasa C – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy;
- Klasa D1 – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu);
- Klasa D2 – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu).

Tabela 2 Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza

Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom dopuszczalny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego	ochrona zdrowia ludzi: dwutlenek siarki SO ₂ , dwutlenek azotu NO ₂ , tlenek węgla CO, benzen C ₆ H ₆ , pył PM10, pył PM2.5 ołów Pb (zawartość w PM10) ochrona roślin: dwutlenek siarki SO ₂ tlenki azotu NO _x -	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego		C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego
powyżej poziomu docelowego	ozon O ₃ ochrona zdrowia ludzi arsen As (zawartość w PM10), kadm Cd (zawartość w PM10), nikiel Ni (zawartość w PM10), benzo(a)piren B(a)P (zawartość w PM10)	C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - określenie obszarów przekroczeń poziomów docelowych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
W przypadku, gdy dla ozonu określony jest poziom celu długoterminowego			
poniżej poziomu celu długoterminowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin	D1	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
powyżej poziomu celu długoterminowego	ozon O ₃	D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do 2020 r.

* z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w rozporządzeniu MŚ w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu

źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim raport wojewódzki za rok 2023

Tabela 3 Kryteria klasyfikacji stref ze względu na ochronę zdrowia ludzi w zakresie: SO₂, NO₂, CO, C₆H₆, PM10, PM2,5, Pb, As, Cd, Ni, B(a)P i O₃

Zanieczyszczenie	Normowany poziom	Czas uśredniania	Klasa A	Klasa C
dwutlenek siarki	dopuszczalny	1-godz.	nie więcej niż 24 stężenia 1-godz. S1 > 350 µg/m ³	więcej niż 24 stężenia 1-godz. S1 > 350 µg/m ³
dwutlenek siarki	dopuszczalny	24-godz.	nie więcej niż 3 stężenia 24-godz. S24 > 125 µg/m ³	więcej niż 3 stężenia 24-godz. S24 > 125 µg/m ³
dwutlenek azotu	dopuszczalny	1-godz.	nie więcej niż 18 stężeń 1-godz. S1 > 200 µg/m ³	więcej niż 18 stężeń 1-godz. S1 > 200 µg/m ³
dwutlenek azotu	dopuszczalny	rok	Sa ≤ 40 µg/m ³	Sa > 40 µg/m ³
tlenek węgla	dopuszczalny	8-godz.	S8max ≤ 10 mg/m ³	S8max > 10 mg/m ³

Zanieczyszczenie	Normowany poziom	Czas uśredniania	Klasa A	Klasa C
benzen	dopuszczalny	rok	$S_a \leq 5 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$S_a > 5 \mu\text{g}/\text{m}^3$
pył zawieszony PM10	dopuszczalny	24-godz.	nie więcej niż 35 stężeń 24-godz. $S_{24} > 50 \mu\text{g}/\text{m}^3$	więcej niż 35 stężeń 24-godz. $S_{24} > 50 \mu\text{g}/\text{m}^3$
pył zawieszony PM10	dopuszczalny	rok	$S_a \leq 40 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$S_a > 40 \mu\text{g}/\text{m}^3$
pył zawieszony PM2,5	dopuszczalny - faza II*	rok	$S_a \leq 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (klasa A1)	$S_a > 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (klasa C1)
pył zawieszony PM2,5	dopuszczalny – faza I*	rok	$S_a \leq 25 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$S_a > 25 \mu\text{g}/\text{m}^3$
ołów	dopuszczalny	rok	$S_a \leq 0,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$S_a > 0,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$
arsen	docelowy	rok	$S_a \leq 6 \text{ ng}/\text{m}^3$	$S_a > 6 \text{ ng}/\text{m}^3$
kadm	docelowy	rok	$S_a \leq 5 \text{ ng}/\text{m}^3$	$S_a > 5 \text{ ng}/\text{m}^3$
nikiel	docelowy	rok	$S_a \leq 20 \text{ ng}/\text{m}^3$	$S_a > 20 \text{ ng}/\text{m}^3$
benzo(a)piren	docelowy	rok	$S_a \leq 1 \text{ ng}/\text{m}^3$	$S_a > 1 \text{ ng}/\text{m}^3$
ozon	docelowy	8-godz.	nie więcej niż 25 dni ze stężeniem $S_{8\text{max_d}} > 120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (średnio dla ostatnich 3 lat)	więcej niż 25 dni ze stężeniem $S_{8\text{max_d}} > 120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (średnio dla ostatnich 3 lat)

Objaśnienia do tabeli:

S_a – stężenie średnie roczne, S_1 – stężenie 1-godzinne,

S_{24} – stężenie średnie dobowe,

$S_{8\text{max}}$ – maksimum ze stężeń średnich ośmiogodzinnych krocących (obliczanych ze stężeń 1-godzinnych) w ciągu roku kalendarzowego,

$S_{8\text{max_d}}$ – maksimum dobowe ze stężeń średnich ośmiogodzinnych krocących obliczanych ze stężeń średnich jednogodzinnych; każdą wartość średnią ośmiogodzinną przypisuje się dobie, w której kończy się ośmiogodzinny okres uśredniania,

ołów, arsen, kadm, nikiel, benzo(a)piren – oznaczane w pyłe zawieszonym PM10,

* kryteria klasyfikacji stref dla PM2,5:

faza I – obowiązująca w Polsce do dnia 31 grudnia 2019 r. (dodatkowa klasyfikacja),

faza II – obowiązująca w Polsce od dnia 1 stycznia 2020 r.

źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim raport wojewódzki za rok 2023

Tabela 4 Kryteria dodatkowej klasyfikacji stref dla ozonu (O_3) ze względu na ochronę zdrowia ludzi (w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego - do osiągnięcia w 2020 roku)

Zanieczyszczenie	Normowany poziom	Czas uśredniania	Klasa D1	Klasa D2
Ozon	cel długoterminowy	8-godz.	$S_{8\text{max}} \leq 120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w ocenianym roku	$S_{8\text{max}} > 120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w ocenianym roku

Objaśnienia do tabeli:

$S_{8\text{max}}$ – maksimum ze stężeń średnich ośmiogodzinnych krocących (obliczanych ze stężeń 1-godzinnych) w ciągu roku kalendarzowego.

źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackiego raport wojewódzki za rok 2023

Program pomiarów jakości powietrza realizowany jest zgodnie „Wieloletnim Strategicznym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska oraz Wykonawczym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na dany rok.

Tabela 6 Zestawienie informacji dotyczących obszarów przekroczeń dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2023 w województwie podkarpackim z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Typ normy	Czas uśredniania (parametr)	Powierzchnia obszaru przekroczenia [km ²]	Udział w powierzchni strefy [%]	Liczba mieszkańców obszaru przekroczenia	Udział w liczbie mieszkańców strefy [%]
Benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM10 – ochrona zdrowia						
strefa podkarpacka	poziom docelowy	śr. roczna	39,8	0,2	52 007	2,8
Ozon – ochrona zdrowia						
miasto Rzeszów	poziom celu długo-terminowego	śr. 8-godz.	113,1	87,7	191 001	96,9
strefa podkarpacka			13 279,4	75	1 383 569	73,5

źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim raport wojewódzki za rok 2023

Objęte oceną pod kątem kryterium ochrony zdrowia ludzi zanieczyszczenia gazowe w roku 2023, tj. dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, benzen osiągały na terenie województwa stężenia nieprzekraczające obowiązujących dla tych substancji wartości kryterialnych. Pozwoliło to na zakwalifikowanie strefy miasto Rzeszów i strefy podkarpackiej pod względem zanieczyszczenia powietrza tymi substancjami do klasy A.

W województwie podkarpackim dotrzymany został w 2023 roku średnioroczny poziom dopuszczalny oraz dobowy poziom dopuszczalny dla pyłu zawieszonego PM10. Strefy miasto Rzeszów i podkarpacka zaliczone zostały do klasy A.

Wyniki badań powietrza atmosferycznego przeprowadzonych w 2023 roku w regionie wykazały dotrzymanie dopuszczalnego stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM2,5 fazy II pod kątem kryterium ochrony zdrowia ludzi zarówno na terenie strefy miasto Rzeszów jak i strefy podkarpackiej. Obie strefy otrzymały klasę A1.

W dodatkowej klasyfikacji w zakresie poziomu dopuszczalnego określonego dla tzw. fazy I, równego 25 µg/m³, z terminem obowiązywania do 31 grudnia 2019 roku strefy miasto Rzeszów i podkarpacka otrzymały klasę A.

Dla metali w pyłe zawieszonym PM10 (arsen, kadm, nikiel, ołów) poziomy dopuszczalne/docelowe zostały dotrzymane na obszarze całego województwa. Strefy miasto Rzeszów i podkarpacka zaliczone zostały do klasy A.

Na terenie strefy miasto Rzeszów dotrzymany został w 2023 roku średnioroczny poziom docelowy benzo(a)pirenu. Strefa otrzymała klasę A. Natomiast na terenie strefy podkarpackiej wyniki pomiarów wykazały przekroczenie wartości docelowej B(a)P w 2 punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenach miejskich. Na objętych pomiarami obszarach ochrony uzdrowiskowej poziom docelowy B(a)P został dotrzymany (Iwonicz-Zdrój, Rymanów-Zdrój). Strefa podkarpacka zaliczona została do klasy C.

Na terenie strefy podkarpackiej wyznaczono 3 obszary przekroczenia w zakresie średniorocznego poziomu docelowego B(a)P. Obszary przekroczenia w strefie podkarpackiej objęły swoim zasięgiem 39,8 km² (0,2% strefy) zamieszkałych przez 52 007 mieszkańców.

Dla ozonu dotrzymany został poziom docelowy w zakresie stężenia 8-godzinnego w obu strefach zaliczonych do klasy A. Nie został natomiast dotrzymany poziom celu długoterminowego ozonu pod kątem kryterium ochrony zdrowia ludzi w obu strefach, którym przypisano klasę D2.

Na terenie strefy miasto Rzeszów wyznaczono 2 obszary przekroczenia w zakresie poziomu celu długoterminowego ozonu. Objęły on swoim zasięgiem 113,1 km² (87,7% strefy) zamieszkałych przez 191 001 mieszkańców.

Na terenie strefy podkarpackiej wyznaczono 31 obszarów przekroczenia w zakresie celu długoterminowego ozonu. Obszary przekroczenia w strefie podkarpackiej objęły swoim zasięgiem 13 279,4 km² (75% strefy) zamieszkałych przez 1 383 569 mieszkańców.

Zestawienie wynikowych klas dla strefy podkarpackiej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 7 Klasy strefy podkarpackiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w roku 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin w strefie podkarpackiej

Symbol klasy wynikowej		
SO ₂	NO _x	O ₃ ¹
A	A	A

¹Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2

źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim raport wojewódzki za rok 2023

W poniższej tabeli zestawiono informacje dotyczących obszarów przekroczeń dla ozonu w roku 2023 w województwie podkarpackim z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony roślin.

Tabela 8 Zestawienie sytuacji przekroczeń w strefie podkarpackiej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin w roku 2023 - zanieczyszczenie O₃ poziom celu długoterminowego

Rok	2023
Czas uśredniania (parametr)	AOT40
Kod sytuacji przekroczenia	SYT_2023_PK_W1_PL1802_O3_OR_PCDT_AOT40-R_1
Opis obszaru przekroczenia	159 gmin na terenie wszystkich powiatów
Powierzchnia obszaru przekroczenia [km ²]	17 456,6
Udział w powierzchni strefy [%]	98,5
Powierzchnia obszarów ekosystemów objętych przekroczeniem [km ²]*	16 341,5
Główna przyczyna przekroczenia	Warunki meteorologiczne sprzyjające formowaniu się ozonu
Pozostałe przyczyny przekroczenia	Napływ zanieczyszczeń spoza granic strefy

* Jako obszary ekosystemów uwzględniono tereny naturalne (obejmujące lasy i ekosystemy naturalne, obszary podmokłe oraz obszary wodne) oraz tereny rolne. Nie włączono terenów antropogenicznych (np. zabudowa miejska, tereny przemysłowe, komunikacyjne, budowy itp.). Wartość oszacowana na podstawie zasobów bazy Corine Land Cover 2018.

źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim raport wojewódzki za rok 2023

Podlegające ocenie za rok 2023 zanieczyszczenia gazowe, tj. dwutlenek siarki, tlenki azotu i ozon osiągnęły na terenie strefy podkarpackiej stężenia nieprzekraczające obowiązujących dla tych substancji wartości kryterialnych. Pozwoliło to, na zakwalifikowanie strefy podkarpackiej pod względem zanieczyszczenia powietrza tymi substancjami do klasy A.

W odniesieniu do poziomu celu długoterminowego ozonu pod kątem kryterium ochrony roślin w 2023 roku strefa podkarpacka zaliczona została do klasy D2. Wyznaczony obszar przekroczenia w strefie podkarpackiej objął 17 456,6 km² (98,5% powierzchni strefy).

9.2.2. Możliwości rozwoju OZE

Wraz z rosnącym zapotrzebowaniem na energię przy jednoczesnym wyczerpywaniu się zasobów konwencjonalnych wzrasta zainteresowanie alternatywnymi sposobami pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Energia odnawialna jest to energia pochodząca z naturalnych, powtarzających się procesów przyrodniczych, uzyskiwana z odnawialnych niekopalnych źródeł energii (energia: wody, wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalna, fal, prądów i pływów morskich, oraz energia wytwarzana z biomasy stałej, biogazu i biopaliw ciekłych). Odnawialne źródło energii to natomiast źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, aerotermalną, geotermalną, hydrotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu pochodzącego ze składowisk odpadów, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych.

Biogaz

Biogaz to paliwo gazowe otrzymywane w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów. Biogaz powstaje w wyniku fermentacji metanowej ścieków. Przyjmuje się, iż ze 100 m³ osadu o zawartości suchej masy na poziomie 5% można uzyskać od 10 do 30 m³ gazu, który może być wykorzystany do produkcji energii cieplnej, elektrycznej, do napędzania pojazdów bądź przesyłany wprost do sieci gazowej.

Biomasa

Biomasę stanowią organiczne, niekopalne substancje o pochodzeniu biologicznym, które mogą być wykorzystywane w charakterze paliwa do produkcji ciepła lub wytwarzania energii elektrycznej. Do najważniejszych rodzajów tego typu paliw należą:

- drewno,
- słoma i odpady pochodzące z produkcji rolniczej,
- odpady organiczne,
- oleje roślinne,
- tłuszcze zwierzęce,
- osady ściekowe,
- rośliny szybko rosnące, takie jak: wierzba wiciowa, miskant olbrzymi (trawa słoniowa), słonecznik bulwiasty, ślazowiec pensylwański, rdest sachaliński.

Biomasa jest obecnie źródłem energii o największym potencjale. Udział paliw takich jak słoma, drewno czy wierzba energetyczna w bilansie energetycznym kraju systematycznie wzrasta. Po odliczeniu areału upraw do celów spożywczych oraz upraw na potrzeby produkcji komponentów biopaliw, ostateczna powierzchnia możliwa do wykorzystania pod uprawy substratów energetycznych na terenie kraju wynosi około 600-700 tys. ha. Wykorzystywanie biomasy w celu pozyskiwania energii należy prowadzić w sposób przemysłowy i zrównoważony, gdyż zgodnie z prognozami Agencji Ochrony Środowiska zaorywanie ziemi pod uprawy roślin energetycznych może przyczynić się do większej produkcji CO₂ do roku 2030 niż preferowane dotychczas spalanie paliw kopalnych. Jak wynika z prowadzonych badań, najbardziej sprzyjające środowisku jest pozyskiwanie energii z odpadów drewna. Uprawa roślin energetycznych niesie ze sobą ryzyko niebezpieczeństwa biologicznego, polegającego na niekontrolowanym rozprzestrzenianiu się gatunków obcych. Podczas produkcji energii z biomasy, należy także pamiętać o nisko-emisyjnym sposobie jej produkcji.

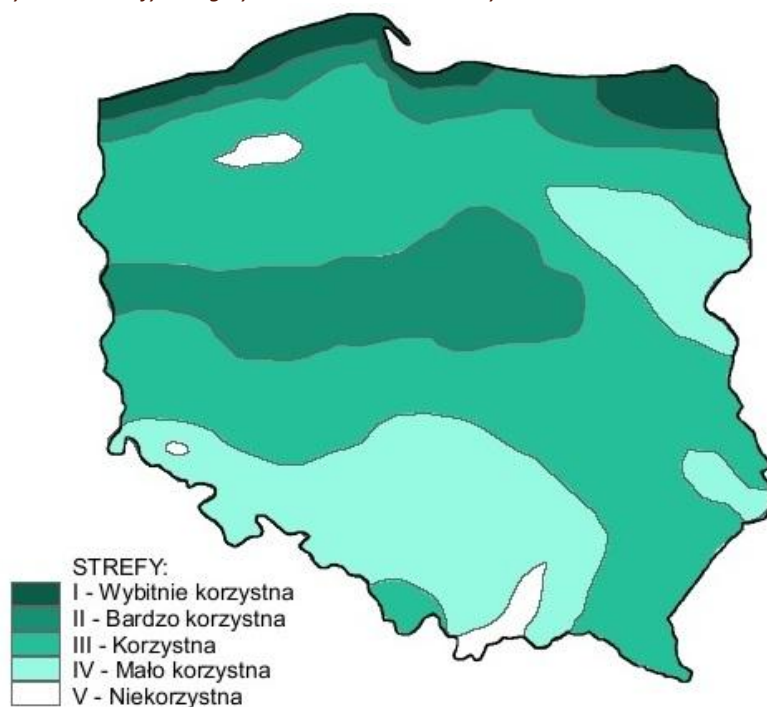
Energia wiatru

Energię wiatru stanowi energia kinetyczna wiatru wykorzystywana do produkcji energii elektrycznej w turbinach wiatrowych. Potencjał elektrowni wiatrowych jest określany przez możliwości generowania przez nie energii elektrycznej. Tereny o korzystnym potencjale wyznacza się na podstawie badań kierunku, siły oraz częstotliwości występowania wiatrów. Na tej podstawie sporządzono strefy energetyczne wiatru oraz podzielono powierzchnię kraju zgodnie z potencjałem energetycznym. Według IMGW obszar Polski można podzielić na 5 stref energetycznych warunków wiatrowych:

- Strefa I – wybitnie korzystna,
- Strefa II – bardzo korzystna,
- Strefa III – korzystna,
- Strefa IV – mało korzystna,
- Strefa V – niekorzystna.

Zgodnie z podziałem wprowadzonym przez Ośrodek Meteorologii IMGW, omawiany teren leży w strefie III (korzystnej). Potencjał techniczny energetyki wiatrowej na obszarze powiatu oszacowany został na 2000 kWh/m²/rok. Poniższy rysunek przedstawia podział terytorium Polski na strefy energetyczne wiatru.

Rysunek 3 Strefy energetyczne warunków wiatrowych

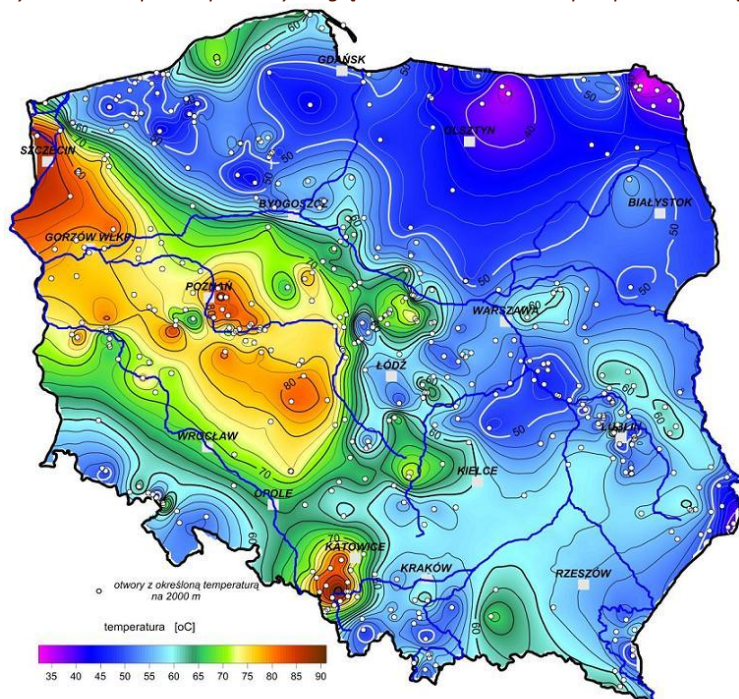

źródło: imgw.pl

Energia geotermalna

Energia geotermalna jest to energia cieplna pozyskiwana z głębi ziemi i stosowana głównie w celach grzewczych. Z racji na szerokie rozpowszechnienie o pełną odnawialność energia tego typu stanowi olbrzymi potencjał. Ciepłe wody o wyższej temperaturze zdadne są do produkcji energii elektrycznej, pozostałe z powodzeniem stosowane się w ciepłownictwie, rolnictwie czy do celów rekreacyjnych. Oszacowanie potencjału energii geotermalnej wiąże się z koniecznością kosztownych odwiertów próbnych. Warunkiem opłacalności jest odpowiednia temperatura podziemnych wód (minimum 65°C na głębokości 2 km), ich wydajność oraz niskie zasolenie. Opłacalność wzrasta w sytuacjach, gdy ciepłe wody są umieszczone płycej (mniejsze koszty wiercenia i instalacji) oraz gdy ich temperatura jest wyższa.

Rysunek 4 Mapa temperatury na głębokości 2000 metrów pod powierzchnią terenu

źródło: Szewczyk 2010, Państwowy Instytut Geologiczny

Warunki geotermalne na analizowanym obszarze wykazują stosunkowo dużą równomierność i brak jest rejonów szczególnie korzystnych do budowy instalacji geotermalnych. Biorąc pod uwagę bardzo wysokie koszty instalacji geotermalnych oraz konieczność przeprowadzenia równie kosztownych badań w celu weryfikacji potencjału w danej lokalizacji, analizowany obszar nie kwalifikuje się do uznania za szczególnie korzystny dla geotermii.

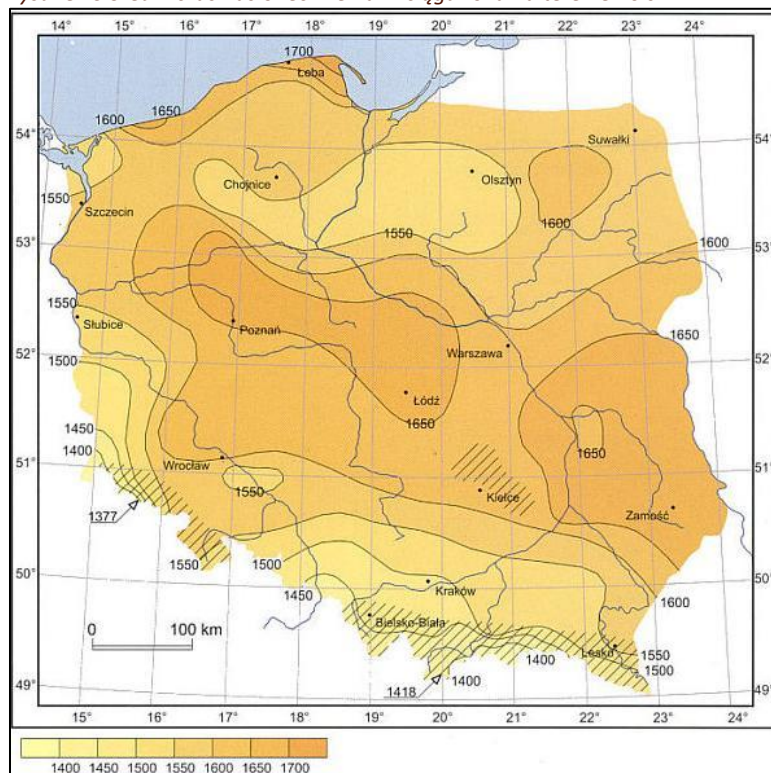
Warto jednak zaznaczyć, iż możliwe jest też wykorzystanie energii wód podskórnych i ciepła ziemi przy zastosowaniu indywidualnych pomp ciepła. Rozwiązania tego typu mogą znaleźć zastosowanie w domach jednorodzinnych oraz budynkach użyteczności publicznej w terenach o rozproszonej zabudowie.

Energia słońca

Energia promieniowania słonecznego wykorzystywana jest w dwojaki sposób: do produkcji energii elektrycznej bądź ciepła. Ciepło może być pozyskiwane w sposób bierny poprzez nagrzewanie pomieszczeń bezpośrednim promieniowaniem bądź poprzez systemy cieczowych lub powietrznych kolektorów słonecznych służących ogrzewaniu mieszkań, podgrzewaniu wody użytkowej. Konwersja promieniowania na prąd elektryczny odbywa się natomiast poprzez zastosowanie ogniw fotowoltaicznych bądź elektrowni termicznych. Zastosowanie kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych może okazać się zasadne już nawet w przypadku użytkowania przez pojedyncze gospodarstwa domowe, w zależności od stopnia zapotrzebowania na ciepłą wodę użytkową oraz

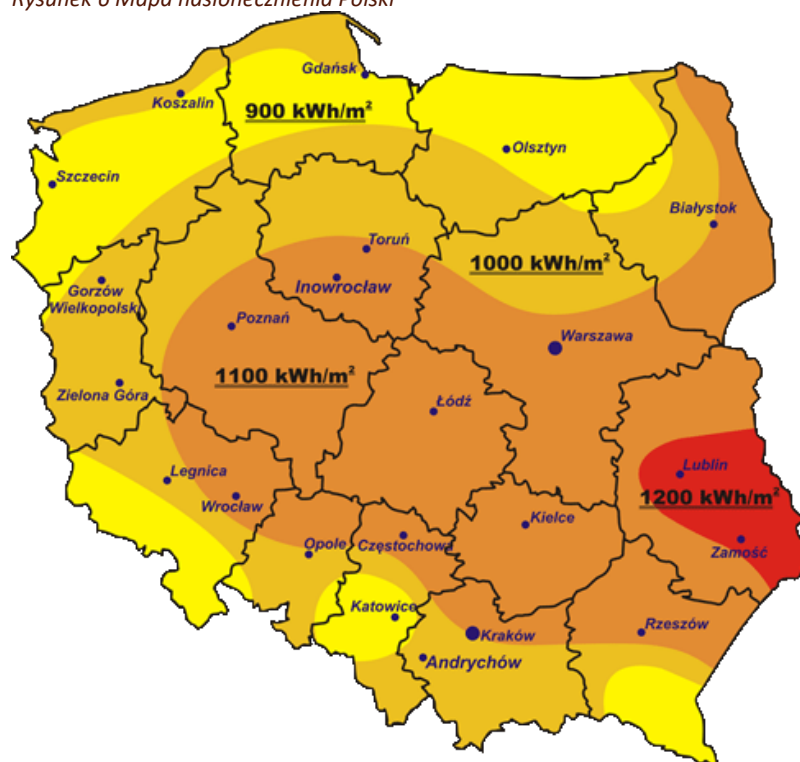
energię elektryczną. Poniższe rysunki przedstawiają dwa najważniejsze czynniki wpływające na opłacalność inwestycji związanych z wykorzystaniem energii słonecznej.

Rysunek 5 Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski

źródło: imgw.pl

Rysunek 6 Mapa nasłonecznienia Polski

źródło: cire.pl

Omawiany teren zlokalizowany jest w strefie, gdzie średnioroczna suma promieniowania słonecznego wynosi 1000-1100 kWh/m². Nasłonecznienie na terenie szacowane jest na 1600 h/rok.

Obecnie energia słoneczna wykorzystywana jest głównie jako źródło ciepła poprzez instalacje fotowoltaiczne oraz kolektorów słonecznych ogrzewających powietrze lub wodę.

Energia cieków wód powierzchniowych

Potencjalna i kinetyczna energia cieków wód powierzchniowych wykorzystywana jest do wytwarzania energii w elektrowniach wodnych. Potencjał energii wodnej zależy od spadku i przepływu. Przepływy ze względu na dużą zmienność w czasie muszą być przyjęte na podstawie wieloletnich obserwacji dla przeciętnego roku przy średnich warunkach hydrologicznych. Spad określany jest jako iloczyn spadku i długości na danym odcinku rzeki. Rzeczywiste możliwości wykorzystania zasobów wodnych są znacznie mniejsze. Do energii odnawialnej zalicza się tylko i wyłącznie produkcję energii elektrycznej w elektrowniach na dopływie naturalnym (przepływowych). Planując tego typu inwestycję należy wziąć pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze (ocena zasobów przez IMGW, warunków geomorfologicznych i geologicznych), techniczne (tryb pracy elektrowni, specyfikacja techniczna turbin, wydajność, środowiskowe (przede wszystkim formy ochrony przyrody: obszary Natura 2000, prawne (pozwolenie wodnoprawne zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego), ekonomiczne oraz społeczne (art. turystyka).

9.2.3. Wody

Pod względem hydrograficznym teren Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło należy w całości do zlewni Wisły. Największą rzeką w regionie jest Wisłoka i Jasiołka.

Ww. obszar jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 r. poz. 300).

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 r. poz. 300) wprowadzono nowy podział JCWP jako wynik weryfikacji i aktualizacji granic zlewni JCWP oraz weryfikacji i aktualizacji typologii wód wraz z określeniem warunków referencyjnych dla nowych typów wód.

Teren MOF Jasło leży na obszarze 8 jednolitych części wód powierzchniowych.

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMS) wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Zgodnie z ust. 3 tego artykułu, badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych, chemicznych (w tym substancji priorytetowych w matrycy będącej wodą) należą do kompetencji inspekcji ochrony środowiska. W zakresie obowiązków leży również prowadzenie

obserwacji elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego. Stan ichtiofauny jako jednego z biologicznych elementów jakości wód jest badany przez wykonawców zewnętrznych, a jego ocena jest przekazywana do GIOŚ. Badania substancji priorytetowych, dla których określono środowiskowe normy jakości we florze i faunie, są zlecane przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ustawą Prawo wodne, wyróżnia się jednolite części wód powierzchniowych naturalne, dla których określa się stan ekologiczny i jednolite części wód powierzchniowych silnie zmienione i sztuczne, dla których określa się potencjał ekologiczny. Ocena stanu jcwp jest prowadzona na podstawie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego oraz na podstawie wyników klasyfikacji stanu chemicznego. W celu wykonania klasyfikacji stanu ekologicznego lub potencjału ekologicznego dokonuje się interpretacji wyników badań elementów biologicznych, fizykochemicznych, w tym specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych oraz elementów hydromorfologicznych, w odniesieniu do wartości granicznych klas jakości, określonych w odpowiednich przepisach dla poszczególnych wskaźników jakości wód. Zgodnie z ustawą – Prawo wodne, realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód powierzchniowych, czyli oddzielnym i znaczącym elementom wód powierzchniowych, takim jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne. Klasyfikacja stanu chemicznego polega na określeniu stężeń substancji priorytetowych i innych substancji zanieczyszczających oznaczanych w wodzie i biocie (rybach i mięczakach) i porównaniu tych stężeń ze środowiskowymi normami jakości ustalonymi w odpowiednich przepisach.

W poniższej tabeli zestawiono informacje na temat JCWP oraz ich stanu wraz z ich wskaźnikami determinującymi. Klasyfikację stanu wód dokonano na podstawie rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475).

Poniższa tabela przedstawia wykaz JCWP leżących w obrębie MOF Jasło z wyszczególnieniem gmin.

Tabela 9 Jednolite Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży MOF

Lp.	KOD JCWP	Nazwa JCWP	Gminy na terenie MOF Jasło
1.	RW200007218299	Ropa od Sitniczanki do ujścia	Dębowiec, Jasło, M. Jasło, Skołyszyn
2.	RW200007218529	Biełdziada	Jasło, Kołaczyce
3.	RW200006218719	Wiśłoka od Ropy do Pot. Chotowskiego	Jasło, Kołaczyce, M. Jasło, Skołyszyn
4.	RW200004218153	Wiśłoka do Ryja	Dębowiec
5.	RW200007218199	Wiśłoka od Ryja do Ropy	Dębowiec, Jasło, M. Jasło, Tarnowiec

Lp.	KOD JCWP	Nazwa JCWP	Gminy na terenie MOF Jasło
6.	RW2000042182779	Ropa od zb. Klimkówka do Sitniczanki	Dębowiec
7.	RW200007218499	Jasiołka od Panny do ujścia	Dębowiec, Jasło, Kołaczyce, M. Jasło, Tarnowiec
8.	RW200007226399	Wiśłok od Czarnego Potoku do Stobnicy	Jasło, Kołaczyce

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe [data dostępu: 13.05.2025 r.]

Poniższa tabela przedstawia stan JCWP, w obrębie których znajduje się MOF Jasło.

Tabela 10 Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Lp.	Nazwa JCWP	Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)		
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan (ogólny)
1.	Ropa od Sitniczanki do ujścia	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
2.	Bieździada	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
3.	Wiśłoka od Ropy do Pot. Chotowskiego	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
4.	Wiśłoka do Ryja	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny dobry	zły stan wód
5.	Wiśłoka od Ryja do Ropy	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
6.	Ropa od zb. Klimkówka do Sitniczanki	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
7.	Jasiołka od Panny do ujścia	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
8.	Wiśłok od Czarnego Potoku do Stobnicy	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe [data dostępu: 13.05.2025 r.]

Poniższa tabela przedstawia cele środowiskowe i ryzyka nieosiągnięcia tych celów.

Tabela 11 Jednolite Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży MOF Jasło

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ³	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
1.	Ropa od Sitniczanki do ujścia	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Ropa w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Ropa w obrębie JCWP (dla troci wędrownej)	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK
2.	Bieździada	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO, MIR]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
3.	Wisłoka od Ropy do Pot. Chotowskiego	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisłoka w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisłoka w obrębie JCWP (dla troci wędrownej)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), związki tributylocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK

³ - obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ³	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
4.	Wisłoka do Ryja	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisłoka od ujścia Ryja do zapory w Krempnej (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisłoka od ujścia Ryja do zapory w Krempnej (dla troci wędrownej)	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK
5.	Wisłoka od Ryja do Ropy	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisłoka w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisłoka w obrębie JCWP (dla troci wędrownej)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [antacen(w), benzo(a)piren(w), fluorante n(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK
6.	Ropa od zb. Klimkówka do Sitniczanki	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Ropa od ujścia Sitniczanki do ujścia Sękówki (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Ropa w obrębie JCWP (dla troci wędrownej)	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK
7.	Jasiołka od Panny do ujścia	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Jasiołka od ujścia do ujścia Chlebianki (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ³	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
		odcinku ciekłu głównego Jasiołka w obrębie JCWP (dla troci wędrownej)							
8.	Wisłok od Czarnego Potoku do Stobnicy	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności ciekłu dla migracji ichtiofauny na odcinku ciekłu istotnego Wisłok w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności ciekłu według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności ciekłu dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku ciekłu głównego Wisłok w obrębie JCWP (dla troci wędrownej)	stan chemiczny: dla złągodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe [data dostępu: 13.05.2025 r.]

Tabela 12 Obszary chronione na terenie ZIT MOF wymienione w zał. IV RDW oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne wraz z celami środowiskowymi

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
1.	Ropa od Sitniczanki do ujścia	Magurski Park Narodowy	Ochrona całości przyrody w granicach parku. Minimalizacja lub ograniczenie zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych. [Wymaga: zachowanie warunków do niezakłóconego przebiegu naturalnych procesów przyrodniczych kształtujących rzeźbę obszaru Parku. Zachowanie dobrego stanu ekosystemów wodnych i od wód zależnych w tym stanu jakości wód. Zachowanie właściwego stanu populacji fauny wodnej. Osiągnięcie ciągłości ekologicznej cieków. Zachowanie ciągłości ekologicznej korytarza ekologicznego Wisłok. Zachowanie naturalnych procesów ochrony doliny potoków i rzek przed erozją. Zachowanie naturalnych procesów retencyjnych w zlewniach potoków. Minimalizacja oddziaływania istniejącej zabudowy hydrotechnicznej koryt potoków. Ograniczanie skutków regulacji i przekształceń koryt rzek i potoków].
		Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.
		Obszar Natura 2000 Beskid Niski	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Actitis hypoleucos r</i> , <i>Alcedo atthis r</i> , <i>Aquila pomarina r</i> , <i>Ciconia nigra r</i> , <i>Cinclus cinclus r</i> , <i>Crex crex r</i> , <i>Motacilla cinerea r</i> .
		Obszar Natura 2000 Wiśłoka z dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3130, 3150, 3220, 3230, 3240, 3270, 6410, 6430, 91E0, 91F0; gatunki: <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Lampetra planeri</i> , <i>Salmo salar</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleius</i> .

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
		Obszar Natura 2000 Liwocz	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Bombina variegata</i>
		Obszar Natura 2000 Łąki nad Młynówką	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: - siedl. przyr.: 6410, 6430, 7140, 91E0. Na lata 2016–2026: Poprawa lub zachowanie aktualnego stanu siedlisk. Zapobieganie: zmianom stosunków wodnych; osuszaniu siedlisk; podtapianiu siedlisk przy wysokim stanie wód w rzece; ingerencjom w koryto rzeczne
		Obszar Natura 2000 Ostoja Magurska	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3220, 3230, 3240, 6430, 7230, 91E0; gatunki: <i>Barbus meridionalis</i> , <i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus cristatus</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Lutra lutra</i> , <i>Carabus variolosus</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleius</i> , <i>Vertigo angustior</i> .
2.	Bieździada	Obszar Natura 2000 Goleisz	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: - siedl. przyr.: 91E0.
		Obszar Natura 2000 Wiśłoka z dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3130, 3150, 3220, 3230, 3240, 3270, 6410, 6430, 91E0, 91F0; gatunki: <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Lampetra planeri</i> , <i>Salmo salar</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleius</i> .
3.	Wiśłoka od Ropy do Pot. Chotowskiego	Obszar Natura 2000 Goleisz	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: - siedl. przyr.: 91E0.
		Obszar Natura 2000 Wiśłoka z dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3130, 3150, 3220, 3230, 3240, 3270, 6410, 6430, 91E0, 91F0; gatunki: <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Lampetra planeri</i> , <i>Salmo salar</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleius</i> .
		Obszar Natura 2000 Liwocz	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Bombina variegata</i> .
4.	Wiśłoka do Ryja	Magurski Park Narodowy	Ochrona całości przyrody w granicach parku. Minimalizacja lub ograniczenie zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych. [Wymaga: zachowanie warunków do niezakłóconego przebiegu naturalnych procesów przyrodniczych kształtujących rzeźbę obszaru Parku. Zachowanie dobrego stanu ekosystemów wodnych i od wód zależnych w tym stanu jakości wód. Zachowanie właściwego stanu populacji fauny wodnej. Osiągnięcie ciągłości ekologicznej cieków. Zachowanie ciągłości ekologicznej korytarza ekologicznego Wiśłok. Zachowanie naturalnych procesów ochrony doliny potoków i rzek przed erozją. Zachowanie naturalnych procesów retencyjnych w zlewniach potoków. Minimalizacja oddziaływania istniejącej zabudowy hydrotechnicznej koryt potoków. Ograniczanie skutków regulacji i przekształceń koryt rzek i potoków].
		Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.
		Obszar Natura 2000 Beskid Niski	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Actitis hypoleucos r</i> , <i>Alcedo atthis r</i> , <i>Aquila pomarina r</i> , <i>Ciconia nigra r</i> , <i>Cinclus cinclus r</i> , <i>Crex crex r</i> , <i>Motacilla cinerea r</i> .

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
		Obszar Natura 2000 Ostoja Magurska	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3220, 3230, 3240, 6430, 7230, 91E0; gatunki: <i>Barbus meridionalis</i> , <i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus cristatus</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Lutra lutra</i> , <i>Carabus variolosus</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleius</i> , <i>Vertigo angustior</i> .
		Obszar Natura 2000 Wiśłoka z dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3130, 3150, 3220, 3230, 3240, 3270, 6410, 6430, 91E0, 91F0; gatunki: <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Lampetra planeri</i> , <i>Salmo salar</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleius</i> .
5.	Wiśłoka od Ryja do Ropy	Magurski Park Narodowy	Ochrona całości przyrody w granicach parku. Minimalizacja lub ograniczenie zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych. [Wymaga: zachowanie warunków do niezakłóconego przebiegu naturalnych procesów przyrodniczych kształtujących rzeźbę obszaru Parku. Zachowanie dobrego stanu ekosystemów wodnych i od wód zależnych w tym stanu jakości wód. Zachowanie właściwego stanu populacji fauny wodnej. Osiągnięcie ciągłości ekologicznej cieków. Zachowanie ciągłości ekologicznej korytarza ekologicznego Wiśłok. Zachowanie naturalnych procesów ochrony doliny potoków i rzek przed erozją. Zachowanie naturalnych procesów retencyjnych w zlewniach potoków. Minimalizacja oddziaływania istniejącej zabudowy hydrotechnicznej koryt potoków. Ograniczanie skutków regulacji i przekształceń koryt rzek i potoków].
		Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.
		Obszar Natura 2000 Beskid Niski	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Actitis hypoleucos r</i> , <i>Alcedo atthis r</i> , <i>Aquila pomarina r</i> , <i>Ciconia nigra r</i> , <i>Cinclus cinclus r</i> , <i>Crex crex r</i> , <i>Motacilla cinerea r</i> .
		Obszar Natura 2000 Wiśłoka z dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3130, 3150, 3220, 3230, 3240, 3270, 6410, 6430, 91E0, 91F0; gatunki: <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Lampetra planeri</i> , <i>Salmo salar</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleius</i> .
		Obszar Natura 2000 Józefów - Wola Dębowiecka	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 6410, 91E0; gatunki: <i>Lycaena dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleius</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000]. Na lata 2016–2026: Zachowanie właściwego stanu siedlisk. Zapobieganie: ingerencjom w koryto rzeczne (regulacji koryta).
		Obszar Natura 2000 Ostoja Magurska	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3220, 3230, 3240, 6430, 7230, 91E0; gatunki: <i>Barbus meridionalis</i> , <i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus cristatus</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Lutra lutra</i> , <i>Carabus variolosus</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleius</i> , <i>Vertigo angustior</i> .
6.	Ropa od zb. Klimkówka do Sitniczanki	Magurski Park Narodowy	Ochrona całości przyrody w granicach parku. Minimalizacja lub ograniczenie zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych. [Wymaga: zachowanie warunków do niezakłóconego przebiegu naturalnych procesów przyrodniczych kształtujących rzeźbę obszaru Parku. Zachowanie dobrego stanu ekosystemów wodnych i od wód zależnych w tym stanu jakości wód. Zachowanie właściwego stanu populacji fauny wodnej. Osiągnięcie ciągłości ekologicznej cieków. Zachowanie ciągłości ekologicznej korytarza ekologicznego Wiśłok. Zachowanie naturalnych procesów ochrony doliny potoków i rzek przed erozją. Zachowanie naturalnych procesów retencyjnych w zlewniach potoków. Minimalizacja oddziaływania istniejącej zabudowy hydrotechnicznej koryt potoków. Ograniczanie skutków regulacji i przekształceń koryt rzek i potoków].
		Obszar Natura 2000 Beskid Niski	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Actitis hypoleucos r</i> , <i>Alcedo atthis r</i> , <i>Aquila pomarina r</i> , <i>Ciconia nigra r</i> , <i>Cinclus cinclus r</i> , <i>Crex crex r</i> , <i>Motacilla cinerea r</i>

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
		Obszar Natura 2000 Wisłoka z dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3130, 3150, 3220, 3230, 3240, 3270, 6410, 6430, 91E0, 91F0; gatunki: <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Lampetra planeri</i> , <i>Salmo salar</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleius</i> .
		Obszar Natura 2000 Ostoja Magurska	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3220, 3230, 3240, 6430, 7230, 91E0; gatunki: <i>Barbus meridionalis</i> , <i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus cristatus</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Lutra lutra</i> , <i>Carabus variolosus</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleius</i> , <i>Vertigo angustior</i> .
7.	Jasiołka od Panny do ujścia	Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.
		Obszar Natura 2000 Beskid Niski	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Actitis hypoleucos</i> r, <i>Alcedo atthis</i> r, <i>Aquila pomarina</i> r, <i>Ciconia nigra</i> r, <i>Cinclus cinclus</i> r, <i>Crex crex</i> r, <i>Motacilla cinerea</i> r.
		Obszar Natura 2000 Wisłoka z dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3130, 3150, 3220, 3230, 3240, 3270, 6410, 6430, 91E0, 91F0; gatunki: <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Lampetra planeri</i> , <i>Salmo salar</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleius</i> .
8.	Wisłok od Czarnego Potoku do Stobnicy	-	-

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe [data dostępu: 13.05.2025 r.]

Stan ogólny jednolitych części wód powierzchniowych, dla których go określono na terenie MOF Jasło oceniono jako stan zły.

Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd)

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 r. poz. 300) zastosowano nowy podział na 174 JCWPd w skali kraju.

Teren MOF Jasło leży na obszarze 2 jednolitych części wód podziemnych.

Zgodnie art. 4.1 Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2022 r., poz. 2625 z późn. zm.), celem środowiskowym dla JCWPd jest zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do niej zanieczyszczeń; zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa stanu oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem wód, tak aby osiągnąć i utrzymać ich dobry stan.

Badania w zakresie stanu wód podziemnych prowadzone są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Wykonawcą badań, na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy.

Badania i ocenę stanu wód podziemnych wykonuje się dla tzw. Jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), dla których określany jest stan ilościowy (informacje o dostępnych zasobach, poborze, poziomie zwierciadła) i stan chemiczny. Badania na potrzeby oceny stanu wód podziemnych prowadzone są w ramach monitoringu diagnostycznego i monitoringu operacyjnego. Monitoring diagnostyczny odbywa się raz na trzy lata i obejmuje obszar całego kraju, natomiast w latach pomiędzy monitoringiem diagnostycznym realizowany jest monitoring operacyjny, w ramach którego badane są jednolite części, zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu.

Systematycznie prowadzony jest monitoring wód podziemnych. Oceny wykonywane są co 4 lata.

Poniższa tabela przedstawia wykaz JCWPd leżących w obrębie MOF Jasło z wyszczególnieniem gmin oraz oceną stanu i celami środowiskowymi.

Tabela 13. Charakterystyka JCWPd na terenie MOF Jasło

Kod JCWPd		151	152
Obszar dorzecza		obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły
Region wodny		Górnej-Wschodniej Wisły	Górnej-Wschodniej Wisły
Gminy w MOF Jasło		Dębowiec, m. Jasło, Jasło, Kołaczyce, Skołyszyn, Tarnowiec	Jasło, Kołaczyce
Rodzaj użytkowania JCWPd	Pobór rejestrowany z ujęć wód podziemnych – stan na rok 2018 [tys. m ³ /rok]	2 090,29	3 489,63

Kod JCWPd		151	152
	Pobór odwodnieniowy – stan na rok 2018	nie dotyczy	nie dotyczy
	Razem [tys. m ³ /rok] – stan na rok 2018	2 090,29	3 489,63
Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania [tys. m ³ /rok] – stan na rok 2018		90 368,16	20 530,52
Zidentyfikowane presje znaczące. Wynik analizy znaczących oddziaływań – JCWPd		brak zidentyfikowanej presji powodującej zagrożenie dla stanu JCWPd (brak czynnika sprawczego)	pobór punktowy z ujęć wód podziemnych
Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWPd		nie	ilościowa
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego		niezagrożona	niezagrożona
Cele środowiskowe	Stan chemiczny	dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny
	Stan ilościowy	dobry stan ilościowy	dobry stan ilościowy
Stan wód*	chemiczny	dobry	dobry
	ilościowy	dobry	dobry
Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi		tak	tak
Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie - typ obszarów	Parki narodowe	1	0
	Rezerваты przyrody	3	3
	Parki krajobrazowe	4	2
	Natura 2000 - OSO	1	1
	Natura 2000 - SOO	10	8
	Obszary chronionego krajobrazu	7	6
	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	0	0
	Stanowiska dokumentacyjne	0	0
	Użytki ekologiczne	8	4
	Pomniki przyrody	0	4
Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych		nie dotyczy	nie dotyczy

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-podziemne,
 *- <https://mjwp.gios.gov.pl/raporty-art/2022.html> [data dostępu: 04.04.2025 r.]

Na terenie MOF Jasło aktualna jakość wód podziemnych zarówno pod kątem chemicznym jak i ilościowym ocenia się stanem dobrym.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP)

Główne zbiorniki wód podziemnych to struktury geologiczne zasobne w wodę, które stanowią lub mogą stanowić w przyszłości strategiczne zasoby wód podziemnych do zaopatrzenia ludności i podstawowych gałęzi gospodarki, wymagających wody wysokiej jakości.

MOF Jasło leży na obszarze GZWP Dolina rzeki Wisłoka.

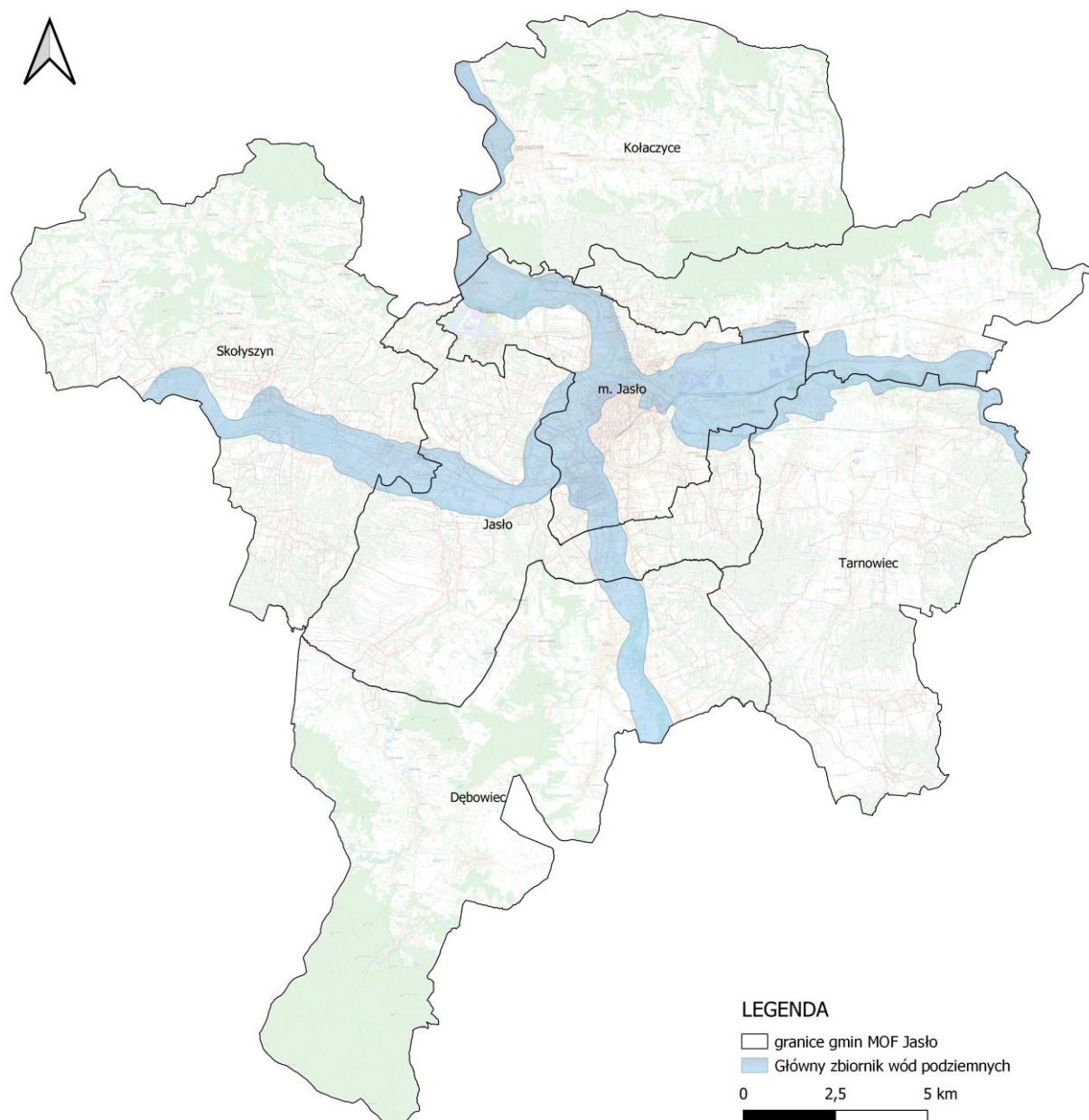
Tabela 14 Charakterystyka GZWP w obrębie MOF Jasło

Nazwa GZWP	Dolina rzeki Wisłoka
Województwo	podkarpackie
Powiat	strzyżowski, krośnieński, brzozowski, sanocki
RZGW	Kraków
Numer JCWPd (wg podziału na 172 części)	152
Jednostka hydrogeologiczna wg Paczyńskiego, Sadurskiego (2007)	provincia Wisły: SKZ – region górnej Wisły – subregion Karpat zewnętrznych
Jednostka hydrogeologiczna wg Kleczkowskiego (1990a, b), zmieniona	pasmo zbiorników karpackich
Zlewnia powierzchniowa (II rzędu wg MphP)	Sanu
Prowincja i makroregion fizycznogeograficzne wg Kondrackiego (2002)	Karpaty i Podkarpacie (51-52): Pogórze Środkowobeskidzkie (513.6)
Typ zbiornika	porowy
Stratygrafia	czwartorzęd
Klasa jakości wody*	na przeważającym obszarze II, lokalnie III
Wodoprzewodność [m^2/d]	25-200
Moduł jednostkowy zasobów dyspozycyjnych [$m^3/d \times km^2$]	58,1
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m^3/d]	10 800
Podatność zbiornika na antropopresję	na przeważającym obszarze bardzo podatny, podatny

* Wg rozporządzenia MŚ z dnia 23 lipca 2008 r.

źródło: Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, 2017 r.

Rysunek 7. Główny Zbiornik Wód Podziemnych na tle MOF Jasło

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

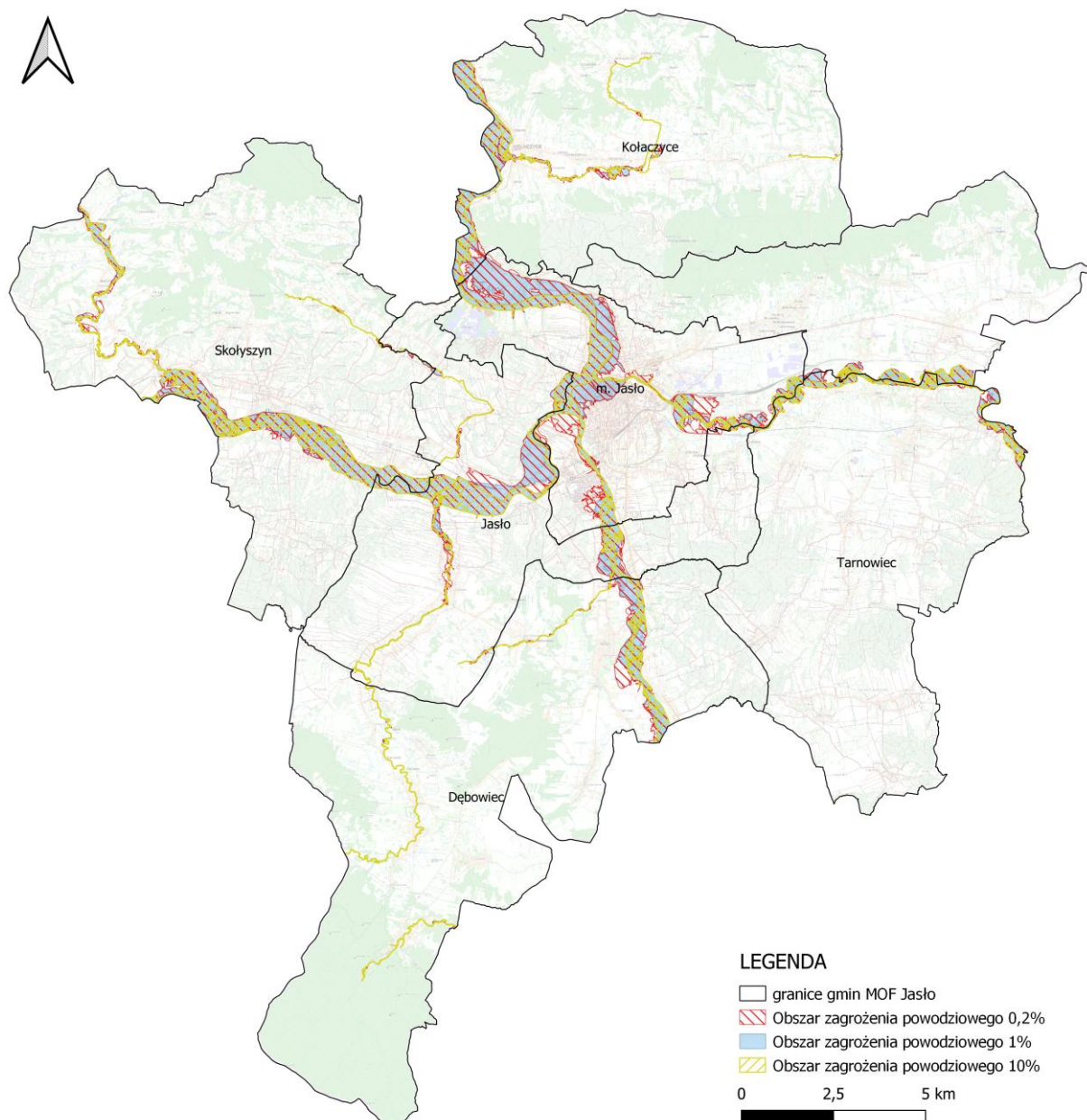
Zagrożenie powodziowe

W I cyklu planistycznym (2010-2015) mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego zostały opracowane w ramach projektu „Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” (ISOK), finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013. W II cyklu planistycznym (2016-2021) dokonano przeglądu MZP i MRP opracowanych w I cyklu oraz w razie potrzeby ich aktualizacji, jak również sporządzone zostały nowe mapy dla obszarów i typów powodzi wskazanych w wyniku przeglądu i aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego zakończonej w 2018 r. Zostały opracowane dla następujących scenariuszy powodziowych:

- 1) Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%;
- 2) Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%;
- 3) Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%;
- 4) Obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego – scenariusz całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego.

Poniżej przedstawiono mapy zgodnie z II cyklem planistycznym.

Rysunek 8 Obszary zagrożenia powodziowego na terenie MOF Jasło

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

Obszary zagrożone suszą

Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu.

Wyróżnia się następujące typy suszy:

- susza atmosferyczna spowodowana deficytem opadów,
- susza rolnicza przejawiająca się niedostateczną wilgotnością gleby do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie,
- susza hydrologiczna spowodowana długotrwałym obniżeniem ilości wody w rzekach i jeziorach,
- susza hydrogeologiczna definiowana jako długotrwałe obniżenie zasobów wód podziemnych.

Susza, obok zjawiska powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych i bezpośrednich zjawisk naturalnych oddziałujących na środowisko, gospodarkę i lokalne społeczności. Jednakże w przeciwieństwie do powodzi nie ma praktycznie możliwości prowadzenia działań doraźnych, które przyczynią się do zminimalizowania skutków suszy. W walce z suszą potrzebne są działania długofalowe, strategiczne które poprzez swą ilość przyczynią się do minimalizowania jej skutków. Takim działaniem jest art. opracowanie planu przeciwdziałania skutkom suszy, który jest głównym, strategicznym dokumentem w Polsce, zgodnie z którym prowadzi się walkę z suszą.

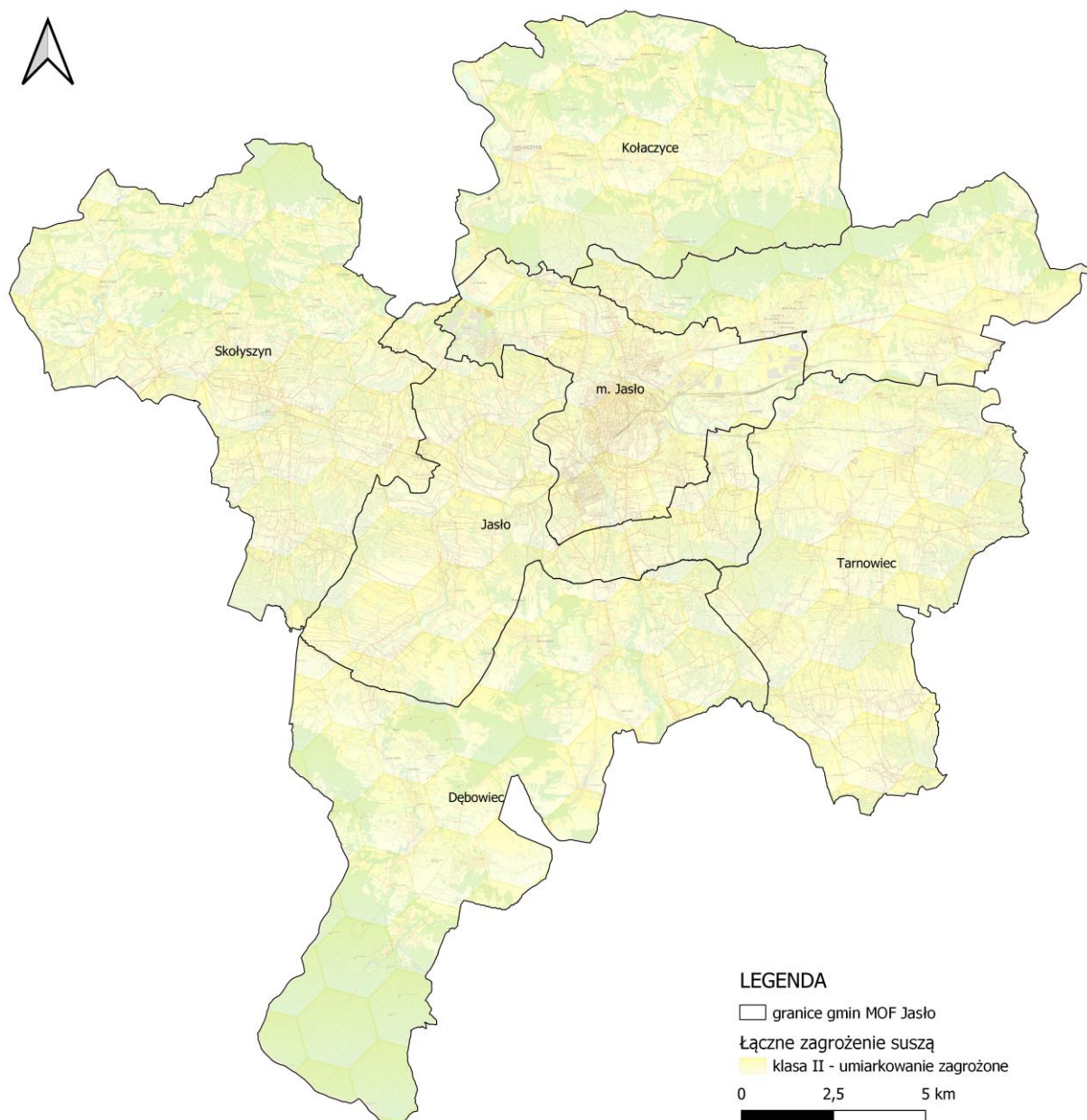
Przeciwdziałanie suszy prowadzi się zgodnie z Planem przeciwdziałania skutkom suszy. Plan ten, zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2021 poz. 624 z późn. zm.) zawiera:

- a) analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych,
- b) propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych,
- c) propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji,
- d) katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy uwzględnia podział kraju na obszary dorzeczy.

Poniższa mapa prezentuje ocenę zagrożenia suszą przez wszystkie analizowane typy suszy na terenie MOF Jasło.

Rysunek 9 Plan przeciwdziałania skutkom suszy – łączne zagrożenie suszą

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

9.2.4. Hałas

➤ Stan wyjściowy i źródła hałasu

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2022 poz. 2556 z późn. zm.), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja – wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas – dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,

- poziom hałas – równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy Prawo ochrony środowiska. W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów.

Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego L_{Aeq} i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość $L_{Aeq} < 52$ dB
- średnia uciążliwość $52 \text{ dB} < L_{Aeq} < 62$ dB
- duża uciążliwość $63 \text{ dB} < L_{Aeq} < 70$ dB
- bardzo duża uciążliwość $L_{Aeq} > 70$ dB

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu L_{AeqD} w porze dziennej i L_{AeqN} w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45–56 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli.

Poziomy dopuszczalne zostały określone dla dwóch grup wskaźników mających zastosowanie:

- w prowadzeniu długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania strategicznych map hałasu oraz programów ochrony środowiska przed hałasem:
 - L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia od godz. 6:00 – 18:00, pory wieczoru od godz. 18:00 – 22:00 oraz pory nocy od godz. 22:00 – 6:00;

- L_N – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku od godz. 22:00-6:00,
- do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby:
 - L_{AeqD} jest to równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia, rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 – 22:00,
 - L_{AeqN} – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy, rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 – 6:00.

Tabela 15 Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L_{AeqD}	L_{AeqN}	L_{AeqD}	L_{AeqN}
a) Obszary A ochrony uzdrowiskowej b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ***	68	60	55	45

gdzie:

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych

źródło: Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112)

Natężenie ruchu pojazdów poruszających się drogami na przestrzeni lat ulega zwiększeniu, przez co negatywne oddziaływanie akustyczne nasila się. Hałas, oddziałując bezpośrednio na tereny sąsiadujące zabudowy, stanowi główne źródło zagrożenia. Hałas drogowy stanowi dominujące źródło na terenie omawianych gmin, zarówno pod względem wielkości jak i zasięgu oddziaływania.

Hałasem, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, są dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Występujący w środowisku naturalnym hałas spowodowany ludzką działalnością można podzielić na:

- hałas komunikacyjny;
- hałas przemysłowy (instalacyjny).

Przez obszar ten przebiega droga krajowa DK73, DK28 oraz drogi wojewódzkie DW988 (przebiegająca przez gminę Jasło), DW992 (przebiegająca przez gminę Dębowiec, Jasło oraz miasto Jasło) i DW993 (w południowej części, na terenie gminy Dębowiec). Sieć dróg uzupełniają drogi powiatowe przebiegające w każdej miejscowości. Przez ten obszar przebiega również linia kolejowa nr 108 Stróż – Krościenko oraz linia nr 106 Rzeszów - Jasło. Jak można zauważyć dostęp do sieci drogowej jest nierównomierny, a położenie obszaru na styku dwóch województw wpływa na wykluczenie komunikacyjne i utrudniony dostęp do większych ośrodków.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń związanych z prowadzoną działalnością przemysłową. Obejmuje dźwięki emitowane przez maszyny i urządzenia, procesy technologiczne, a także instalacje i wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do tego rodzaju hałasu zalicza się także dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych art.: wentylatory i urządzenia klimatyzacyjne. Hałas ten ma charakter lokalny i występuje głównie na terenach sąsiadujących z zakładami przemysłowymi. Poziom hałasu jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od wykorzystywanych maszyn i urządzeń, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych oraz prowadzonych procesów technologicznych. W przypadku przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu przez zakłady przemysłowe, wydawane są dla zakładu decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu (odrębnie dla pory dziennej i nocnej). Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej. Na terenie MOF Jasło funkcjonują liczne zakłady przemysłowe mogące generować uciążliwości akustyczne.

Państwowy Monitoring Środowiska (PMŚ)

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie realizuje zadania dotyczące pomiarów i oceny hałasu drogowego i kolejowego emitowanego do środowiska na terenie województwa podkarpackiego, w ramach programu PMŚ.

Hałas kolejowy

W ostatnich latach RWMŚ w Rzeszowie nie wykonywano pomiarów hałasu szynowego (kolejowego) w ramach PMŚ.

Hałas drogowy

Najnowsze badania na obszarze MOF Jasło zostały przeprowadzone w 2023 r.

Pomiary krótkookresowe w 2023 r. w ramach PMŚ

W 2023 r. na terenie m. Jasło przy ul. Kościuszki, Kwiatowej i Mickiewicza wyznaczono punkty pomiarowe. Lokalizacja rejonów badawczych dobrana została tak, by spełniała warunki techniczne i metodyczne. Badania hałasu wykonano w oparciu o obowiązujące w tym zakresie metody referencyjne. Stanowiska pomiarowe usytuowano na terenach podlegających ochronie akustycznej, najczęściej na ich granicy lub w odległościach odpowiadających położeniu linii zabudowy chronionej. Badania wykonano w porze dnia i nocy.

Stwierdzono przekroczenia krótkookresowych dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku, określonych wymogami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, to jest:

- 65 dB w porze dnia i 56 dB w porze nocy dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej i wielorodzinnej: punkt 1 w Jaśle przy ul. Kościuszki,
- 61 dB w porze dnia i 56 dB w porze nocy dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej:
 - punkt 3 w Jaśle przy ul. Mickiewicza.

W punkcie 2 w Jaśle przy ul. Kwiatowej nie odnotowano przekroczeń w porze dnia, w porze nocy poziom hałasu kształtował się na granicy wartości dopuszczalnych (przekroczenie wartości o 0,1 dB).

Pomiary długookresowe w 2023 r. w ramach PMŚ

Na terenie MOF Jasło w 2023 r. wyznaczono 2 punkty pomiarowe w m. Jasło przy ul. Jagiełły i 3 Maja. Badania akustyczne prowadzono w porze dnia i nocy zarówno w dni powszednie, jak i weekendy, w porze wiosennej, letniej oraz jesienno-zimowej. Odzwierciedlają one długookresową (roczną) ekspozycję na hałas.

Dla punktu pomiarowego zlokalizowanego w Jaśle przy ul. 3 Maja zanotowano przekroczenia o 2,0 dB dla poziomu dobowego (dzienno-wiecznonocnego) i o 2,4 dB dla poziomu nocy. W punkcie zlokalizowanym w Jaśle przy ul. Jagiełły nie stwierdzono przekroczeń.

9.2.5. Zasoby przyrodnicze

Realizując zadania zawarte w niniejszej Strategii należy uwzględnić ochronę gatunkową roślin i zwierząt, wynikającą z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) mającą na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu okazów gatunków oraz ich siedlisk i ostoi. Wymagane jest również przestrzeganie zapisów ww. ustawy, dotyczących zakazów oraz odstępstw od zakazów w odniesieniu do ww. gatunków oraz wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, zwłaszcza:

- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U.2022.2380 t.j.),
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408).

Formy ochrony przyrody

Na terenie MOF Jasło występują następujące formy ochrony przyrody:

- Magurski Park Narodowy
- Obszary Natura 2000
 - Bednarka;
 - Beskid Niski;
 - Goleisz;
 - Józefów - Wola Dębowiecka;
 - Ostoja Magurska;
 - Las Niegłowski;
 - Liwocz;
 - Łąki nad Młynówką;
 - Wisłoka z doptwami;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego;
- Rezerwaty przyrody
 - Goleisz;
 - Liwocz;
- Pomniki przyrody
 - 2 pomniki w gm. Dębowiec;
 - 2 pomniki w m. Jasło;
 - 5 pomników w gm. Jasło;
 - 4 pomniki w gm. Kołaczyce;
 - 8 pomników w gm. Skołyszyn;
 - 4 pomniki w gm. Tarnowiec.

Park Narodowy

Zgodnie z art. 8 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody Park narodowy obejmuje obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Park narodowy tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów. Charakterystykę Parku Narodowego na omawianym terenie zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 16. Charakterystyka Parku Narodowego na terenie MOF Jasło

Nazwa	Magurski Park Narodowy
Data utworzenia	1995-01-01
Powierzchnia [ha]	19 961,92
Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 listopada 1994 r. w sprawie utworzenia Magurskiego Parku Narodowego
Dane pozostałych aktów prawnych	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 lutego 2013 r. w sprawie nadania statutu Magurskiemu Parkowi Narodowemu z siedzibą w Krempnej
Gminy MOF Jasło	Dębowiec
Powierzchnia otuliny [ha]	22 967,00
Czy obowiązuje ochrona na podstawie prawa międzynarodowego?	Nie
Czy obowiązuje plan ochrony?	Nie
Czy obowiązują zadania ochronne?	Tak Zarządzenie Nr 65 Ministra Środowiska z dnia 24 grudnia 2013 r. w sprawie zadań ochronnych dla Magurskiego Parku Narodowego Zarządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 października 2018 r. w sprawie zadań ochronnych dla Magurskiego Parku Narodowego
Powierzchnia ochrony ścisłej (z aktu) [ha]	2 408,00

źródło: crfop.gdos.gov.pl

Obszary Natura 2000

Obszar utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania

Wspólnoty. Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO),
- obszary mające znaczenie dla Wspólnoty.

Obszar Natura 2000 może obejmować część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami ochrony przyrody (z wyjątkiem ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów). Poniżej zestawiono Obszary Natura 2000 znajdujące się na terenie MOF Jasło.

Tabela 17 Charakterystyka Obszarów Natura 2000 na terenie MOF Jasło

Nazwa	Kod obszaru	Gminy MOF Jasło	Data wyznaczenia: -w Polsce -przez KE	Powierzchnia [ha]	Akty prawne	Typy siedlisk przyrodniczych	Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG
DYREKTYWA SIEDLISKOWA							
Bednarka	PLH120033	Dębowiec	2022-10-18 2009-02-13	1 270,49	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EEG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE), Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Bednarka (PLH120033)	6510, 9110, 9130, 9170, 9180, 91E0	<i>Bombina variegata</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Rhinolophus hipposideros</i>
Golesz	PLH180031	m. Jasło, Jasło, Kołaczyce	2022-09-24 2011-02-08	260,85	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EEG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE), Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 lipca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Golesz (PLH180031)	8310, 9110, 9130, 9170, 91E0	-

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Nazwa	Kod obszaru	Gminy MOF Jasło	Data wyznaczenia: -w Polsce -przez KE	Powierzchnia [ha]	Akty prawne	Typy siedlisk przyrodniczych	Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG
Józefów - Wola Dębowiecka	PLH180033	Dębowiec	2022-09-24 2011-02-08	60,51	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EEG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE), Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 lipca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Józefów - Wola Dębowiecka (PLH180033)	6230, 6410, 6510, 9170, 91E0	<i>Lycaena dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleus</i>
Las Niegłowski	PLH180040	m. Jasło, Jasło	2023-11-14 2011-02-08	28,48	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EEG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE), Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 17 października 2023 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Las Niegłowski (PLH180040)	9110, 9130, 9170, 91E0	<i>Bombina variegata</i>
Liwocz	PLH180046	Skotyszyn	2022-10-26 2011-02-08	327,66	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EEG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE), Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 września 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Liwocz (PLH180046)	9130	<i>Bombina variegata</i>
Łąki nad Młynówką	PLH180041	Skotyszyn, Jasło	2022-11-11 2011-02-08	51,02	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EEG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE), Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 września 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Łąki nad Młynówką (PLH180041)	6410, 6430, 6510, 9170, 91E0	<i>Bombina variegata</i> , <i>Castor fiber</i>
Ostoja Magurska	PLH180001	Dębowiec	2022-09-27	20 104,73	Decyzja Komisji z dnia 25 stycznia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EEG pierwszy zaktualizowany wykaz	3220, 3230, 3240, 6230,	<i>Agrimonia pilosa</i> , <i>Barbastella barbastellus</i> , <i>Barbus carpathicus</i> , <i>Bombina variegata</i> , <i>Buxbaumia viridis</i> ,

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Nazwa	Kod obszaru	Gminy MOF Jasło	Data wyznaczenia: -w Polsce -przez KE	Powierzchnia [ha]	Akty prawne	Typy siedlisk przyrodniczych	Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/143/EEG
			2008-03-19		terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na alpejski region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 271) (2008/218/WE), Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 lipca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Magurska (PLH180001)	6430, 6510, 6520, 7230, 8310, 9110, 9130, 9170, 9180, 91E0, 9410	<i>Canis lupus</i> , <i>Carabus variolosus</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Cucujus cinnaberinus</i> , <i>Dicranum viride</i> , <i>Euplagia quadripunctaria</i> , <i>Lutra lutra</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Lynx lynx</i> , <i>Myotis bechsteinii</i> , <i>Myotis emarginatus</i> , <i>Myotis myotis</i> , <i>Osmoderma eremita</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleius</i> , <i>Rhinolophus hipposideros</i> , <i>Rhysodes sulcatus</i> , <i>Rosalia alpina</i> , <i>Salmo salar</i> , <i>Triturus cristatus</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Ursus arctos</i> , <i>Vertigo angustiorp</i>
Wisłoka z doptywami	PLH180052	m. Jasło, Skołyszyn, Tarnowiec, Jasło, Kołaczyce, Dębowiec	2023-11-23 2011-02-08	2 752,74	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EEG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE), Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 17 października 2023 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Wisłoka z doptywami (PLH180052)	3150, 3220, 3240, 6230, 6410, 6430, 6510, 9170, 9180, 91E0, 91F0	<i>Barbus carpathicus</i> , <i>Bombina variegata</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Euplagia quadripunctaria</i> , <i>Lampetra planeri</i> , <i>Lutra lutra</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleius</i> , <i>Rhodeus amarus</i> , <i>Sabanejewia aurata</i> , <i>Salmo salar</i> , <i>Unio crassus</i>
DYREKTYWA PTASIA							
Beskid Niski	PLB180002	Dębowiec	2007-10-13 -	151 966,63	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków	-	<i>Actitis hypoleucos</i> , <i>Aegolius funereus</i> , <i>Alcedo atthis</i> , <i>Aquila chrysaetos</i> , <i>Aquila pomarina</i> , <i>Bonasa bonasia</i> , <i>Bubo bubo</i> , <i>Ciconia ciconia</i> , <i>Ciconia nigra</i> , <i>Cinclus cinclus</i> , <i>Crex crex</i> , <i>Dendrocopos leucotos</i> , <i>Dendrocopos medius</i> , <i>Dendrocopos syriacus</i> , <i>Falco peregrinus</i> , <i>Ficedula albicollis</i> , <i>Ficedula parva</i> , <i>Glaucidium passerinum</i> , <i>Grus grus</i> , <i>Lanius collurio</i> , <i>Motacilla cinerea</i> , <i>Nucifraga caryocatactes</i> , <i>Pernis apivorus</i> , <i>Picoides tridactylus</i> , <i>Picus canus</i> , <i>Strix uralensis</i> , <i>Turdus torquatus</i>

źródło: crfop.gdos.gov.pl [data dostępu: 04.04.2025 r.]

Plan Zadań Ochronnych (PZO)

Plan zadań ochronnych jest podstawowym dokumentem przy zarządzaniu zasobami przyrodniczymi dla ochrony których, zostały utworzone obszary sieci Natura 2000. Tworzy on podstawę do prowadzenia działań ochronnych siedlisk oraz gatunków zwierząt, wskazując podmioty odpowiedzialne za wykonanie jego założeń. Dokument ten jest sporządzany na okres dziesięciu lat, obejmuje on art.

- opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- cele działań ochronnych;
- określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących: ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk; monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów; uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

W poniższej tabeli zestawiono Zarządzenia wydane w celu ustanowienia Planów Zadań Ochronnych dla Obszarów Natura 2000 znajdujących się na terenie MOF Jasło.

Tabela 18 Zestawienie Zarządzeń do PZO dla poszczególnych Obszarów Natura 2000

Nazwa	PZO
Bednarka	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 5 sierpnia 2014 r., publikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa podkarpackiego, poz. 2231
Beskid Niski	-
Golesz	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 2 listopada 2020 r., publikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego, poz. 4079 Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 1 lutego 2023 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Golesz PLH180031
Józefów - Wola Dębowiecka	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 14 listopada 2016 r., publikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego, poz. 3488
Ostoja Magurska	-
Las Niegłowski	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Las Niegłowski PLH180040
Liwocz	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 2 listopada 2020 r., publikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego, poz. 4078
Łąki nad Młynówką	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 21 września 2016 r., publikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego, poz. 3118 Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 9 listopada 2017 r., publikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego, poz. 3698
Wisłoka z dopływami	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 30 sierpnia 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wisłoka z dopływami PLH180052

źródło: <https://www.gov.pl/web/rdos-rzeszow/plany-zadan-ochronnych> [data dostępu: 04.04.2025 r.]

Obszary Chronionego Krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych (art. 23 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody). Poniżej zestawiono Obszar Chronionego Krajobrazu znajdujące się na terenie MOF Jasło.

Tabela 19 Obszar Chronionego Krajobrazu na terenie MOF Jasło

Nazwa	Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego
Gminy na terenie MOF Jasło	Dębowiec
Data wyznaczenia	1998-01-01
Powierzchnia [ha]	82 946,00
Akt prawny o wyznaczeniu	Uchwała nr XLVIII/997/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego, Uchwała nr VI/116/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XLVIII/997/14 z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego, Uchwała nr XXIV/437/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XLVIII/997/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego., Uchwała nr L/832/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 lutego 2018 r. zmieniająca uchwałę Nr XLVIII/997/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego., Uchwała nr LII/866/22 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie zmiany uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawach obszarów chronionego krajobrazu
Opis wartości przyrodniczej i krajobrazowej	Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego leży w południowo-zachodniej części województwa podkarpackiego. Łączy się z Magurskim Parkiem Narodowym, Jaśliskim Parkiem Krajobrazowym i Wschodniobeskidzkim Obszarem Chronionego Krajobrazu. Charakteryzuje się dużą lesistością i niskim stopniem przekształcenia antropogenicznego. Dominują łagodne pasma zalesionych pasm górskich. Obszar składa się z kompleksu głównego, kompleksu Grab oraz mniejszych kompleksów: Krempna, Olchowiec i Polany.
Czy obowiązuje ochrona na podstawie prawa międzynarodowego?	Nie

źródło: crfop.gdos.gov.pl [data dostępu: 04.04.2025 r.]

Rezerваты przyrody

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. W poniższej tabeli zestawiono rezerваты przyrody znajdujące się na terenie MOF Jasło.

Tabela 20 Charakterystyka rezerwatów przyrody znajdujących się na terenie MOF Jasło

Nazwa	Golesz	Liwocz
Data uznania	2001-01-14	2004-05-09
Powierzchnia [ha]	27,46	84,36
Rodzaj rezerwatu	przyrody nieożywionej	leśny
Typ rezerwatu	geologiczny i glebowy	fitocenotyczny
Podtyp rezerwatu	form tektonicznych i erozyjnych	zbiorowisk leśnych
Typ ekosystemu	leśny i borowy	leśny i borowy
Podtyp ekosystemu	lasów górskich i podgórskich	lasów górskich i podgórskich
Dane aktów prawnych	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 30 października 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Golesz"	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 30 października 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Liwocz"
Gminy MOF Jasło	Kołaczyce	Skołyszyn
Opis celów ochrony	Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie wychodni skał piaskowca ciężkowickiego wraz z otaczającym lasem grądowym, ze stanowiskami rzadkich i chronionych gruntów roślin w runie, a także śladami grodziska wczesnośredniowiecznego i ruinami średniowiecznego zamku obronnego.	Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie zbiorowisk roślinnych typowych dla wyższych partii Pogórza Ciężkowickiego oraz stanowisk roślin i zwierząt chronionych.
Plan ochrony	Nie	Nie
Zadania ochronne	Nie	Nie

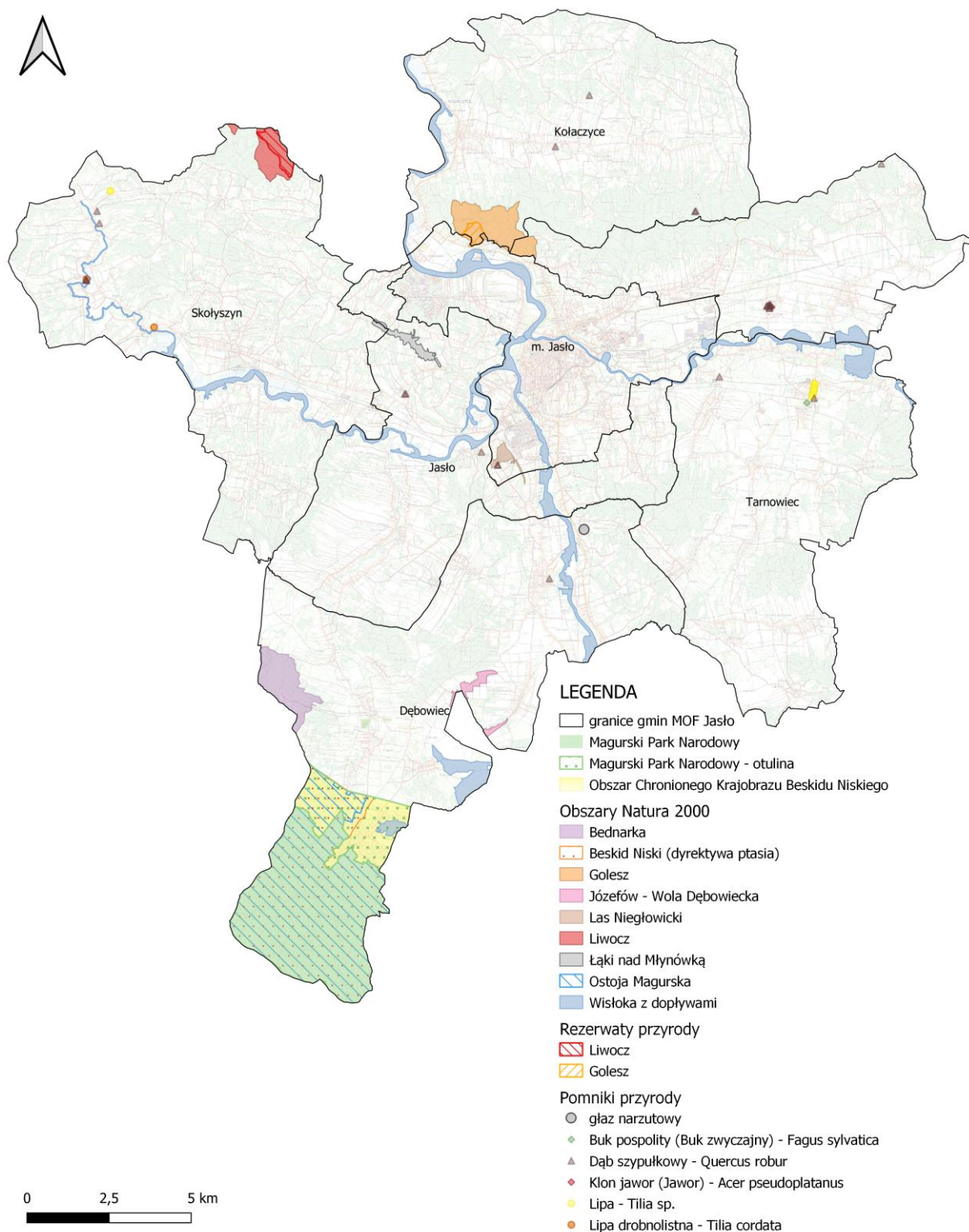
źródło: crfop.gdos.gov.pl [data dostępu: 04.04.2025 r.]

Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie (art. 40 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Na poniższym rysunku przedstawiono formy ochrony przyrody na tle MOF Jasło.

Rysunek 10 Formy ochrony przyrody na tle MOF Jasło

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych GDOŚ

Korytarze ekologiczne

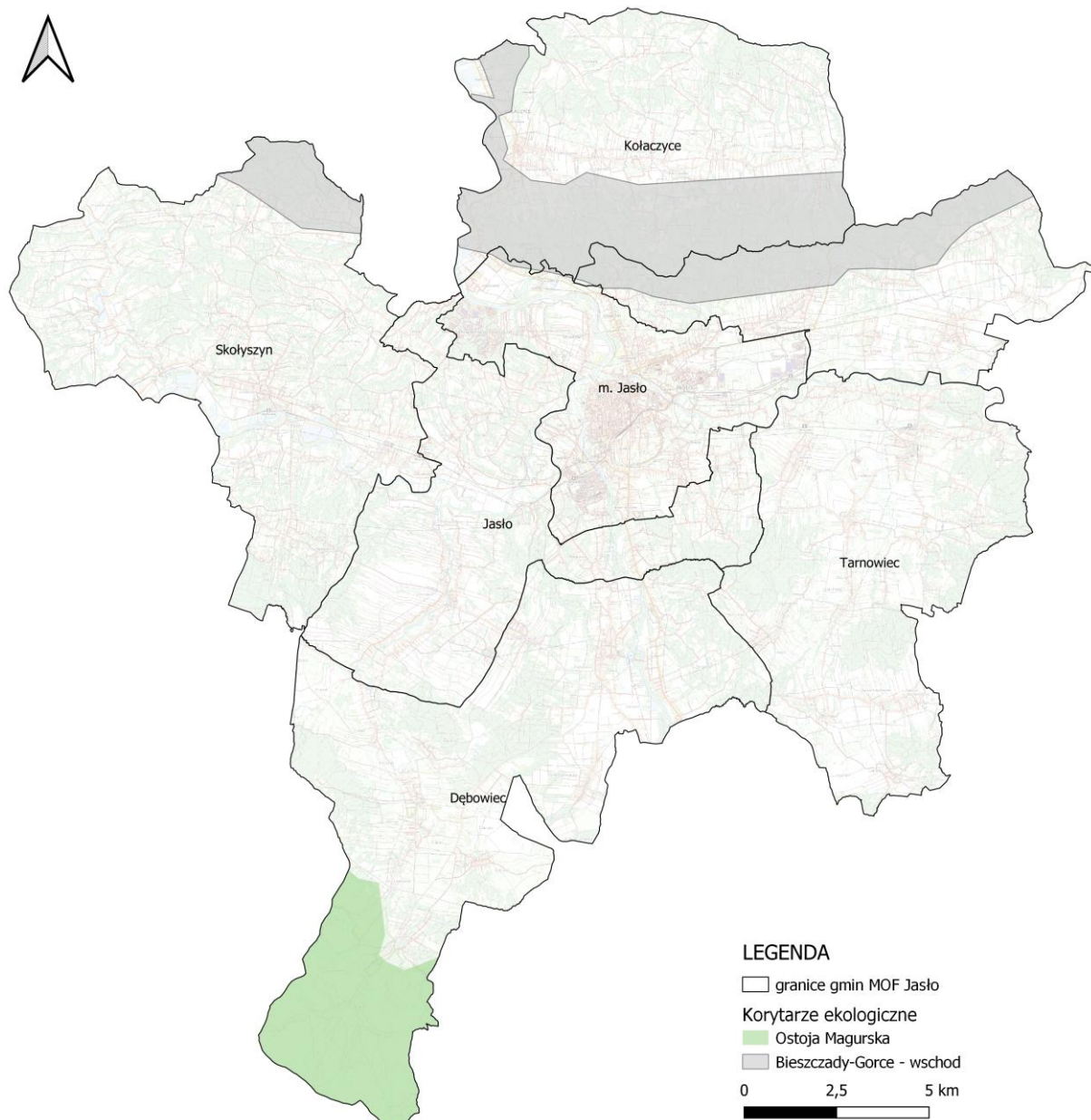
W przestrzeni przyrodniczej ważną rolę spełniają korytarze ekologiczne. System obszarów obejmuje przede wszystkim doliny i pradoliny rzek, którymi mogą przemieszczać się organizmy zwierzęce i diaspory roślinne oraz rozległe tereny (np. puszcze, duże kompleksy łąk, bagien), w których skupia się

zasadnicza część różnorodności biologicznej. Korytarze ekologiczne, aby spełniały swoją funkcję, muszą tworzyć sieć powiązanych przestrzennie obszarów. Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju,
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,
- ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie,
- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.

Na poniższej mapie przedstawiono korytarze ekologiczne na terenie MOF Jasło zgodnie z danymi GDOŚ.

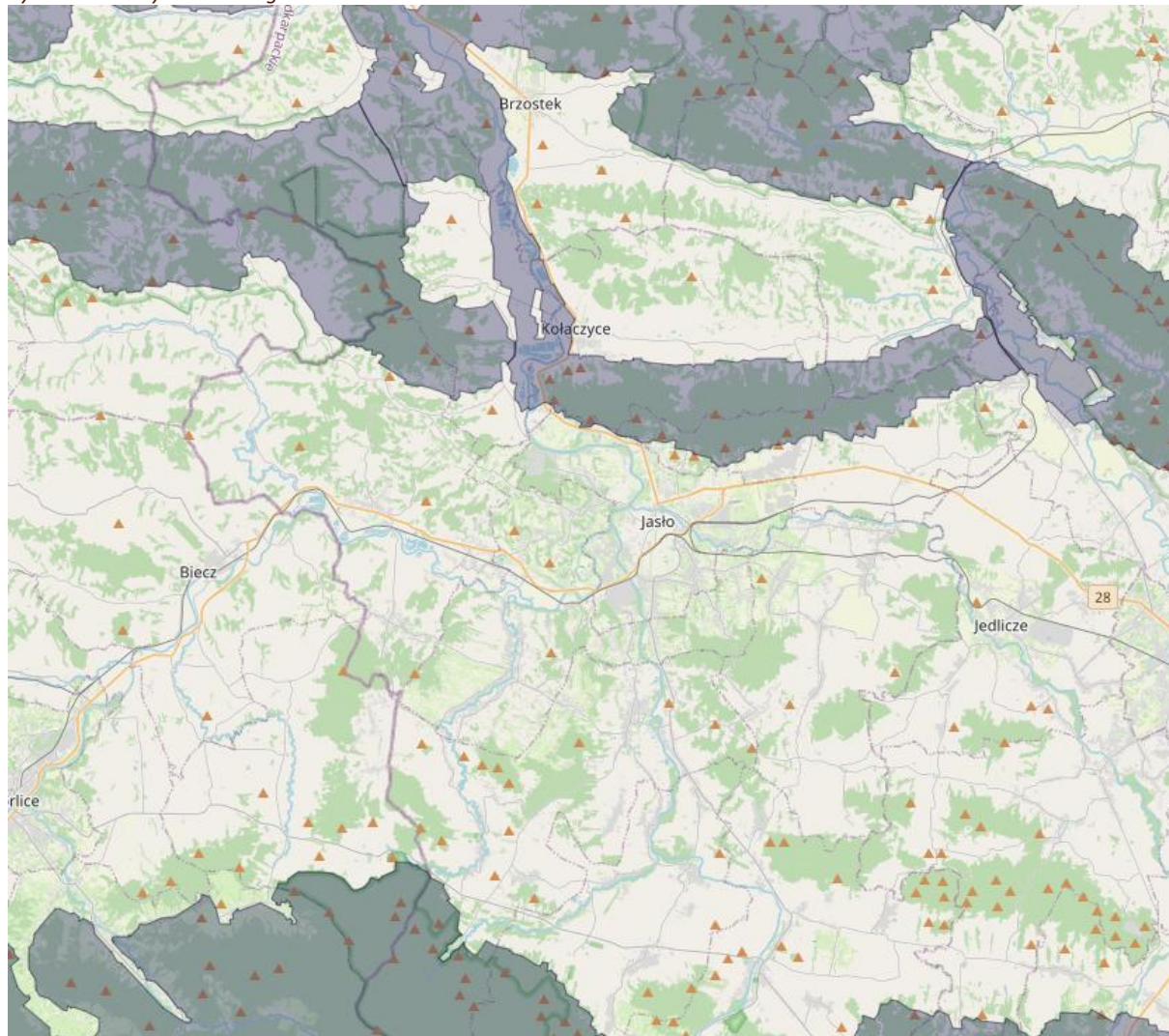
Rysunek 11 Korytarze ekologiczne na tle MOF Jasło

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych GDOŚ

Na poniższej mapie przedstawiono korytarze ekologiczne na terenie MOF Jasło zgodnie z opracowaniem Zakładu Badania Ssaków Polskiej Akademii Nauk pt. „Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce” (Jędrzejewski i in. 2005).

Rysunek 12 Korytarze ekologiczne na tle MOF Jasło

źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: <https://mapa.korytarze.pl/>

Grunty leśne

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż najwyższa lesistość na terenie MOF Jasło jest w gminie Kołaczyce i Dębowiec.

Tabela 21 Lesistość na terenie gmin MOF Jasło

Gmina	Lesistość w %
m. Jasło	4,8
Jasło	19,6
Kołaczyce	34,5
Dębowiec	35,2
Skołyszyn	22,4
Tarnowiec	17,4

źródło: GUS, stan na dzień 31.12.2023 r. [data dostępu: 04.04.2025 r.]

Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta. Gospodarkę leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa prowadzi się w oparciu o Uproszczone Plany Urządzenia Lasów lub decyzje administracyjne określające zadania z zakresu gospodarki leśnej wydane na podstawie Inwentaryzacji Stanu Lasu. Ww. dokumenty (UPUL i ISL) opracowywane są na okres 10 lat.

10. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Zagadnienia i cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym ze względu na priorytetowe traktowanie ochrony środowiska zawarte są w wielu konwencjach międzynarodowych i podstawowych aktach tworzących Wspólnotę UE. Dokumenty te stanowią ramy dla regulacji prawnych (dyrektywy i rozporządzenia w prawie unijnym oraz ustawy i rozporządzenia w prawie polskim) oraz stanowią podstawę dla kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej, w szeregu tworzonych dokumentów (strategie, polityki, programy). Cele polityki ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym zostały określone w wielu dokumentach strategicznych, które stanowią ramy dla dokumentów krajowych i regionalnych.

W *Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło* wyznaczono 2 cele strategiczne, w ramach, którego nie wszystkie zaplanowane działania będą oddziaływały na środowisko. Wszystkie zaplanowane inwestycje, które w sposób bezpośredni lub pośredni będą miały wpływ na środowisko, ostatecznie przyczynią się do poprawy jego jakości.

Strategia uwzględnia zapisy i cele sformułowane w dokumentach przedstawionych w tabeli poniżej.

Tabela 22 Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Dokumenty europejskie	
„Europa 2020” Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Komunikat Komisji Europejskiej z 03.03.2010.	Strategia wyznacza trzy ogólne, wzajemnie za sobą powiązane, priorytety: 1. rozwój inteligentny, tj. rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji, m.in. poprzez podniesienie jakości edukacji, wspieranie transferu innowacji i wiedzy, pełne wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także wdrażanie innowacji w formie produktów i usług, które służyć będą wzrostowi gospodarczemu, tworzeniu nowych miejsc pracy i rozwiązywaniu problemów społecznych, 2. rozwój zrównoważony, tj. wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej dla przeciwdziałania zmianom klimatu, degradacji środowiska, utracie bioróżnorodności oraz niezrównoważonemu wykorzystywaniu zasobów, a także dla zwiększenia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, poprawy efektywności energetycznej oraz większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, 3. rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, tj. wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną, m.in. poprzez wzrost poziomu zatrudnienia, inwestowanie w kwalifikacje, modernizowanie rynków pracy i systemów szkoleń, zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz zmniejszenie nierówności w obszarze zdrowia. Ponadto, Strategia zawiera wytyczne przez Komisję nadrzędne, wymierne wzajemnie ze sobą powiązane cele szczegółowe UE: - osiągnięcie 75% wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat, między innymi poprzez wzrost zatrudnienia kobiet i osób starszych oraz lepszą integrację migrantów na rynku pracy, - przeznaczanie 3% PKB Unii na inwestycje w działalność badawczo-rozwojową, w tym poprawę warunków prywatnej działalności badawczo-rozwojowej w UE, - osiągnięcie celów „20/20/20” w zakresie klimatu i energii, w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r., lub nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki, zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w naszym całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%, - ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10%, zdobywanie wyższego wykształcenia przez co najmniej 40% osób z młodego pokolenia, tj. w wieku 30-34 lat, - zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem o 20 mln, tj. o 25%.
„Przekształćmy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”. Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych w dniu 25 września 2015 r.	Rezolucja wyznacza 17 celów zrównoważonego rozwoju i 169 powiązanych z nimi zadań, których założeniem jest przestrzeganie praw człowieka w odniesieniu do wszystkich ludzi oraz osiągnięcie równości płci i wzmocnienie pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt. Globalne, współzależne i niepodzielne cele Agendy dotyczą: 1) wyeliminowania ubóstwa, 2) wyeliminowania głodu, poprawy odżywiania i zrównoważonego rolnictwa, 3) zdrowego życia i dobrobytu, 4) wysokiej jakości edukacji, w tym uczenia się przez całe życie, 5) równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt, 6) zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi, zapewniającymi dostęp do wody i warunków sanitarnych, 7) zrównoważonej, nowoczesnej energii w przystępnej cenie, 8) zrównoważonego, stabilnego i inkluzywnego wzrostu gospodarczego oraz godnej pracy, 9) stabilnej infrastruktury, zrównoważonego uprzemysłowienia i innowacyjności, 10) zmniejszania nierówności w krajach i między krajami,

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	11) bezpiecznych i zrównoważonych miast i osiedli sprzyjających włączeniu społecznemu, 12) zrównoważonej konsumpcji i produkcji, 13) przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, 14) ochrony i zrównoważonego wykorzystywania oceanów, mórz i zasobów morskich, 15) ochrony i zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, w tym lasów, zwalczania pustynnienia, powstrzymywania i odwracania procesu degradacji gleby oraz powstrzymania utraty różnorodności biologicznej, 16) dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz odpowiedzialnych instytucji sprzyjających włączeniu społecznemu, 17) globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju. Realizacja wyznaczonych celów ma zapewnić równowagę pomiędzy trzema aspektami zrównoważonego rozwoju: gospodarczym, społecznym i środowiskowym.
Europejski Zielony Ład „The European Green Deal” Communication from the commission to the european parliament, the european council, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions. COM(2019) 640 final.	Europejski Zielony Ład stanowi nową strategię UE na rzecz wzrostu, którego korzyści są większe niż koszty. Jest to plan na trzy nadchodzące dekady, dotyczący zbudowania zrównoważonej gospodarki unijnej poprzez dostrzeżenie w wyzwaniach związanych z klimatem i środowiskiem naturalnym możliwości we wszystkich obszarach polityki oraz przeprowadzenie transformacji, która będzie sprawiedliwa i sprzyjająca włączeniu społecznemu. Dokument ten wyznacza unijny cel uczynienia z Europy pierwszego kontynentu neutralnego pod względem klimatu do 2050 r., przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności przemysłu i zapewnieniu sprawiedliwego przejścia dla dotkniętych regionów i pracowników. Kluczowe aspekty dokumentu dotyczą 7 obszarów: 1. czysta energia – obniżenie emisyjności systemu energetycznego Unii przy założeniu dalszej dekarbonizacji i większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii w systemie energetycznym, aktualizacji w 2023 r. krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu państw członkowskich Unii w celu osiągnięcia w 2050 r. zerowej emisji gazów cieplarnianych, 2. zrównoważony przemysł – polityka przemysłowa oparta na gospodarce o obiegu zamkniętym, dotycząca w szczególności zasobochłonnych sektorów, takich jak przemysł odzieżowy, budownictwo, elektronika i tworzywa sztuczne, z założeniem, że do 2030 r. wszystkie opakowania w Unii Europejskiej powinny nadawać się do ponownego wykorzystania lub recyklingu, w strukturze konsumpcji nastąpi odejście od produktów jednorazowego lub ograniczonego użytku na rzecz wynajmu towarów i usług oraz produktów wielokrotnego użytku, trwałych i naprawialnych, a ponadto nastąpi redukcja marnotrawstwa oraz dalszy rozwój technologii cyfrowych, 3. budowa i renowacja – zapewnienie lepszej charakterystyki energetycznej budynków publicznych i prywatnych, poprzez odpowiednią politykę cen energii zachęcającą do budowy budynków energooszczędnych, projektowanie zgodne z gospodarką o obiegu zamkniętym, zwiększoną cyfryzację, uodparnianie budynków na klimat oraz surowe egzekwowanie przepisów dotyczących charakterystyki energetycznej budynków, 4. zrównoważona mobilność – zwiększenie ograniczeń emisji pochodzących ze wszystkich rodzajów transportu (drogowego, kolejowego, lotniczego i wodnego) o 90% do 2050 r., przy założeniu wzrostu znaczenia transportu multimodalnego, zwiększenia transportu ładunków koleją lub drogą wodną, zwiększenia podaży zrównoważonych paliw alternatywnych dla transportu, ograniczenia zanieczyszczeń powodowanych przez transport w miastach, a także wprowadzenia technologii cyfrowych oraz cen za transport odzwierciedlających jego wpływ na środowisko, 5. od pola do stołu – zapewnienie bezpiecznej, bogatej w wartości odżywcze i wysokiej jakości żywności, której produkcja wywiera jak najmniejszy wpływ na środowisko, poprzez wspieranie rolników i rybaków, ograniczenie stosowania i zależności od chemicznych pestycydów, nawozów i antybiotyków, a także gospodarkę o obiegu zamkniętym od produkcji po konsumpcję, 6. ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i ekosystemów – ochrona w obszarach Natura 2000, zwiększenie bioróżnorodności przestrzeni miejskich, ograniczenie stosowania nawozów i pestycydów w rolnictwie, poprawa jakości i zwiększenie powierzchni lasów, rozwój niebieskiej gospodarki, 7. eliminowanie zanieczyszczeń, zarówno powietrza, wody, gleby oraz produktów konsumenckich – poprzez lepsze monitorowanie, raportowanie i zapobieganie, w tym ograniczenie zanieczyszczeń pochodzących z przemysłu oraz chemikaliów, z uwzględnieniem przywrócenia naturalnych funkcji ziemi i wód powierzchniowych.

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej – Ramowa Dyrektywa Wodna, zmieniona dyrektywami 2455/2001/WE, 2008/32/WE, 2008/105/WE, 2009/31/WE, 2013/39/UE, 2013/64/UE, 2014/101/UE.	Ramowa Dyrektywa Wodna ustanawia ramy działania w dziedzinie polityki wodnej oraz zobowiązuje państwa członkowskie do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych. Dyrektywa ma na celu poprawę ochrony wód śródlądowych (powierzchniowych, przejściowych, przybrzeżnych i podziemnych) w aspekcie ilościowym i jakościowym, wspieranie zrównoważonego ich wykorzystania, ochronę ekosystemów wodnych oraz od wód zależnych, zapewnienie zaopatrzenia w dobrej jakości wodę powierzchniową i podziemną, a także zmniejszenie skutków powodzi i susz. W dokumencie podkreśla się konieczność koordynacji działań w odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych należących do tego samego systemu ekologicznego, hydrologicznego i hydrogeologicznego. Państwa członkowskie powinny podjąć działania dla wyeliminowania zanieczyszczeń wód powierzchniowych przez substancje priorytetowe oraz stopniowej redukcji zanieczyszczenia przez inne substancje.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE.	Dyrektywa ma służyć osiągnięciu długoterminowego celu Unii dotyczącego jakości powietrza, zgodnego z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia, oraz unijnych celów dotyczących ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów – poprzez zmniejszenie poziomów i depozycji zanieczyszczeń powietrza, powodujących zakwaszanie, eutrofizację i powstawanie ozonu poniżej krytycznych ładunków i poziomów określonych w konwencji LRTAP, a ponadto przyczynia się do osiągnięcia zwiększonych synergii między polityką unijną w zakresie jakości powietrza a innymi politykami, zwłaszcza polityką klimatyczno-energetyczną. W celu zbliżenia się do osiągnięcia poziomów jakości powietrza, które nie wywołują znacznych negatywnych skutków i zagrożeń dla zdrowia ludzkiego i środowiska, dokument ten ustanawia zobowiązania państw członkowskich w zakresie redukcji emisji antropogenicznych zanieczyszczeń do atmosfery: dwutlenku siarki (SO ₂), tlenków azotu (NO _x), niemetanowych lotnych związków organicznych (NMLZO), amoniaku (NH ₃) i pyłu drobnego (PM _{2,5}). Dyrektywa zawiera również wymóg sporządzania, przyjmowania i wdrażania krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza oraz monitorowania emisji zanieczyszczeń i ich skutków, jak również przekazywania na ten temat informacji.
Biała Księga. Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania, 01.04.2009, KOM(2009) 147 wersja ostateczna.	Dokument przedstawia cel unijnych ram na rzecz adaptacji, tj. osiągnięcie w UE takiej zdolności adaptacji, by mogła ona stawić czoła skutkom zmian klimatu. Unijne ramy będą wdrażane etapowo i obejmują: tworzenie trwałych podstaw wiedzy na temat oddziaływania i skutków zmian klimatu w UE, m.in. poprzez ustanowienie systemu wymiany informacji; włączenie adaptacji do kluczowych dziedzin politycznych UE, tj. polityki zdrowotnej i społecznej, sektora rolnictwa i leśnictwa, różnorodności biologicznej, ekosystemów i wody, obszarów przybrzeżnych i morskich oraz systemów produkcyjnych i infrastruktury fizycznej; stosowanie kombinacji instrumentów politycznych (instrumenty rynkowe, wytyczne, partnerstwa publiczno-prywatne) celem zapewnienia skutecznej realizacji procesu adaptacji; oraz nasilenie międzynarodowej współpracy w zakresie adaptacji.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie	Dyrektywa ustanawia środki służące ochronie środowiska i zdrowia ludzkiego, poprzez zapobieganie powstawaniu i zmniejszenie ilości odpadów oraz negatywnego wpływu ich wytwarzania i gospodarowania nimi oraz przez zmniejszenie całkowitego wpływu użytkowania zasobów i poprawę efektywności takiego użytkowania, co ma zasadnicze znaczenie dla przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz dla zapewnienia konkurencyjności Unii w perspektywie długoterminowej. Dokument ustala hierarchię postępowania z odpadami (zapobieganie, przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie), która powinna przekładać się na kolejność priorytetów w przepisach prawa i polityce, dotyczących zapobiegania powstawaniu odpadów oraz gospodarowania nimi. Gospodarowanie odpadami ma być prowadzone bez narażania zdrowia ludzkiego oraz bez szkody dla środowiska, a w szczególności: a) bez zagrożenia dla wody, powietrza, gleby, roślin lub zwierząt; b) bez powodowania uciążliwości przez hałas lub zapachy oraz c) bez niekorzystnych skutków dla terenów wiejskich lub miejsc o szczególnym znaczeniu.

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy.	W celu poprawy efektywności gospodarki odpadami państwa członkowskie zobowiązane są do podejmowania działań na rzecz stworzenia wystarczającej i zintegrowanej sieci instalacji do unieszkodliwiania odpadów i instalacji do odzysku zmieszanych odpadów komunalnych, z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik.
Dokumenty krajowe	
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030). Załącznik do Uchwały nr 239 Rady Ministrów z dn. 13 grudnia 2011 r.).	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 stanowi najważniejszy dokument strategiczny dotyczący zagospodarowania przestrzennego kraju. Zawarta w dokumencie wizja przestrzennego zagospodarowania Polski w 2030 roku opiera się na pięciu oczekiwanych cechach przestrzeni: konkurencyjności i innowacyjności, spójności wewnętrznej, bogactwie i różnorodności biologicznej, bezpieczeństwie oraz ładzie przestrzennym. W dokumencie przedstawiono 6 celów i obszarów interwencji, spośród których za najważniejsze ze środowiskowego punktu widzenia należy uznać: - kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych, obejmujący m. in. zmniejszenie obciążenia środowiska emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby, działania mające na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów, racjonalizację gospodarowania zasobami wód, kształtowanie naturalnej retencji, dbałość o jakość przestrzeni otaczającej i krajobraz (w tym wzmocnienie spójności przestrzeni przyrodniczej i stopnia ochrony krajobrazu rolniczego, ochronę przestrzeni wyjątkowych; ochronę najlepszych gleb rolniczych i leśnych; rewitalizację obszarów zdegradowanych oraz rekultywację terenów przemysłowych; zmniejszenie obciążeń środowiska emisjami z transportu, zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych - zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego, obejmujący m.in. przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na nie, ograniczenie emisji CO₂, poprawę efektywności przesyłu, zaopatrzenia i zużycia energii, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, minimalizację ryzyka powodziowego oraz zwiększanie dyspozycyjnych zasobów wodnych, - przywracanie i utrwalanie ładu przestrzennego, obejmujący m.in skuteczną ochronę jakości i tożsamości krajobrazu naturalnego i zurbanizowanego oraz oszczędne i racjonalne użytkowanie terenu.
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 14 lutego 2017 r.	To kluczowy dokument na szczeblu krajowym w obszarze średnio- i długofalowej polityki rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym. Celem głównym Strategii jest stworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Dla jego realizacji sformułowano cele szczegółowe, główne obszary koncentracji działań i kierunki interwencji, spośród których do najistotniejszych celów środowiskowych należy zaliczyć: poprawę stanu zdrowia obywateli oraz efektywności opieki zdrowotnej, zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (obejmujące wzrost efektywności i atrakcyjności transportu publicznego, ograniczenie negatywnego wpływu transportu na stan powietrza, rozwój elektromobilności, a także promocję ruchu rowerowego), poprawę bezpieczeństwa energetycznego kraju (w tym nowe, nisko- i zeroemisyjne moce wytwórcze, także OZE, technologie magazynowania energii), poprawę efektywności energetycznej (w budownictwie, przedsiębiorstwach, ciepłownictwie, transporcie, ograniczenie strat w przesyłach energii), reindustrializację (zmniejszenie energochłonności, zasobo- i materiałochłonności procesów przemysłowych, poprawa efektywności energetycznej, obniżenie emisyjności) i restrukturyzację sektora górnictwa węglowego oraz zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego zapewniające ich dobry stan (woda, powietrze, gleby, różnorodność biologiczna, krajobraz, zasoby geologiczne, odpady).
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 17.09.2019 r.	KSRR2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Położono w nim nacisk na rozwój zrównoważony całego kraju, czyli zmniejszenie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. Jako cel główny Strategii wskazano efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju. Dla realizacji polityki regionalnej wyznaczono 3 cele szczegółowe, dotyczące: zwiększenia spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, wzmocnienia regionalnych przewag konkurencyjnych oraz podniesienia jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. W ramach celów szczegółowych uwzględniono aspekty dotyczące rozwoju kapitału społecznego (aktywizacji, podnoszenia kompetencji i umiejętności oraz wzmocnienia poczucia tożsamości i integracji społeczności lokalnej), wsparcia kultury (w tym dziedzictwa niematerialnego oraz zwiększania dostępu do dóbr i usług kultury), wsparcia placówek edukacyjnych (w tym kształcenia ustawicznego, rozwoju srebrnej gospodarki), kompleksowej poprawy jakości powietrza (ograniczenia zjawiska niskiej emisji na obszarach zurbanizowanych, efektywnego energetycznie niskoemisyjnego ciepłownictwa systemowego, wymiany kotłów, termomodernizacji, działań edukacyjnych), racjonalnego gospodarowania przestrzenią i zapewnienia ładu przestrzennego (rewitalizacji i rekultywacji, nadania nowych funkcji zdegradowanym obszarom miejskim, dostosowania obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu i wymogów ochrony środowiska, ograniczenia suburbanizacji i przeciwdziałania dekoncentracji osadnictwa, rozwoju

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych), zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego (gospodarki o obiegu zamkniętym, innowacji w zakresie technologii, produktów i usług, dostosowania przedsiębiorstw do standardów środowiskowych), rozwijania i integrowania systemów transportu zbiorowego, rozwoju transportu nisko- i bezemisyjnego (w tym elektromobilności), wykorzystania potencjału OZE, poprawy gospodarowania odpadami i oczyszczania ścieków. W dokumencie Śląsk zaliczony został do jednego z 4 obszarów strategicznej interwencji (OSI), a więc obszarów, które uwzględnione zostaną w krajowych i regionalnych strategiach i będą traktowane preferencyjnie.
Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 16 lipca 2019 r.	Polityka Ekologiczna Państwa 2030 jest jedną z dziewięciu zintegrowanych strategii sektorowych, dedykowaną środowiskowym celom i priorytetom kraju. Dokument ten stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), z której zaczerpnięty został główny cel Polityki - rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Dla realizacji tego celu sformułowano 3 cele szczegółowe dotyczące poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, a także łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich oraz zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych. Zawarte w Polityce kierunki interwencji odnoszą się do wszystkich komponentów środowiska, tj. powietrza, wód, powierzchni ziemi, w tym gleb, a także różnorodności biologicznej, krajobrazu i zasobów geologicznych oraz klimatu. Ponadto, w dokumencie ujęto także kwestie gospodarki leśnej, gospodarki odpadami i edukacji ekologicznej, wraz z kształtowaniem wzorców zrównoważonej konsumpcji.
Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. Projekt z dn. 08.11.2019 r.	Polityka energetyczna Polski do 2040 r., dedykowana rozwojowi sektora paliwowo-energetycznego kraju, stanowi kontynuację Polityki energetycznej Polski do 2030 r., przyjętej w 2009 r. i jest kolejną z dziewięciu zintegrowanych strategii systemu zarządzania rozwojem kraju, wynikających z przyjętej w 2017 r. Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju. Dokument ten wyznacza cel polityki energetycznej państwa, którym jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych. Dla jego realizacji wyznaczono 8 kierunków i celów szczegółowych, dotyczących: optymalnego wykorzystania własnych surowców energetycznych, tak aby pokryć zapotrzebowanie na zasoby energetyczne, tj. węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropę naftową, gaz ziemny i biomasę, rozbudowy infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej, w celu pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną (w tym udział 56-60% węgla w wytwarzaniu energii elektrycznej w 2030 r., energetyka jądrowa o mocy 6-9 GW w 2043 r.), dywersyfikacji dostaw i rozbudowy infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej oraz paliw ciekłych, rozwoju rynków energii dla zapewnienia ich konkurencyjności, wdrożenia energetyki jądrowej, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego oraz zapewnienia bezpieczeństwa pracy systemu (w tym uruchomienie pierwszego bloku jądrowego o mocy 1-1,5 GW do 2033 r. oraz kolejnych pięciu do 2043 r.), rozwoju odnawialnych źródeł energii, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego i dywersyfikacji struktury wytwarzania energii (w tym 21-23% OZE w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r.), rozwoju ciepłownictwa i kogeneracji, mających zapewnić powszechny dostęp do ciepła oraz niskoemisyjne wytwarzanie ciepła w całym kraju, a także poprawy efektywności energetycznej gospodarki, w celu zwiększenia konkurencyjności gospodarki (w tym 23% oszczędności energii pierwotnej vs. prognozy na 2030 r. z 2007 r.).
Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030. Dokument przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich 18 grudnia 2019 r., przekazany do Komisji Europejskiej 30 grudnia 2019 r.	KPEiK został przygotowany z myślą o ustanowieniu stabilnych ram będących sprzyjającym otoczeniem dla zrównoważonej, ekonomicznie efektywnej i sprawiedliwej transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. Dokument prezentuje zintegrowane podejście do wdrażania pięciu wymiarów unii energetycznej, tj. bezpieczeństwa energetycznego, obniżenia emisyjności, efektywności energetycznej, wewnętrznego rynku energii oraz badań naukowych, innowacji i konkurencyjności. W odniesieniu do tych obszarów Plan przedstawia krajowe założenia i cele zawarte w obowiązujących krajowych strategiach rozwoju zatwierdzonych na poziomie rządowym oraz projektach dokumentów strategicznych znajdujących się na zaawansowanym etapie przygotowania. W aspekcie środowiskowym szczególne znaczenie mają zapisy w zakresie: ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (CO ₂ w sektorach non-ETS o 7% do 2030 r. w stosunku do 2005 r.) i zanieczyszczeń powietrza, adaptacji do zmian klimatu (w tym zwiększenia małej retencji wodnej i lesistości), zmniejszenia udziału węgla kamiennego i brunatnego w produkcji energii elektrycznej, wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii (21-23% w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r., 14% w transporcie, roczny wzrost w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie), poprawy efektywności energetycznej (o 23% do 2030 r., rozwoju ekologicznych i efektywnych systemów ciepłowniczych, produkcji ciepła w kogeneracji, inteligentnych sieci, funkcjonowania mechanizmów stymulujących oszczędność końcowego wykorzystania energii oraz zachowań pro oszczędnościowych, poprawy charakterystyki energetycznej budynków), rozwoju elektromobilności i paliw alternatywnych w transporcie, promowania transportu intermodalnego i kolejowego, a także rozwoju obszarów zrównoważonych energetycznie na poziomie lokalnym, wdrożenia energetyki jądrowej, ograniczania zjawiska ubóstwa energetycznego oraz rozwoju innowacji energetycznych.
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów	SPA został opracowany dla uniknięcia kosztów wynikających z zaniechania działań na rzecz adaptacji oraz z myślą o ograniczeniu gospodarczych i społecznych ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi. Celem głównym Dokumentu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 29 października 2013 r.	klimatu. W związku z powyższym wskazano w nim cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, energetyce, budownictwie, transporcie, gospodarce przestrzennej, w zakresie zdrowia oraz różnorodności biologicznej i obszarów prawnie chronionych, na obszarach górskich, w strefie wybrzeża i na obszarach zurbanizowanych. Obejmują one m.in. właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, ochronę przestrzeni rolniczej i zasobów glebowych dużej wartości, gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych i od wody zależnych, wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, ochronę różnorodności biologicznej a w szczególności siedlisk wodno-błotnych, zwiększanie lesistości, zmniejszanie fragmentacji kompleksów leśnych, zwiększanie obszarów zieleni w miastach, rewitalizację przyrodniczą, w tym przywracanie zdegradowanym terenom zieleni i zbiornikom wodnym ich pierwotnych funkcji, a także ograniczanie skutków zdrowotnych stresu termicznego i nadzwyczajnych zdarzeń klimatycznych.
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030). Dokument Ministerstwa Środowiska z 2015 r.	Krajowy Program Ochrony Powietrza jest średniookresowym dokumentem planistycznym, stanowiącym element spójnego systemu zarządzania wraz ze Strategią „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” przyjętą w 2014 r. Celem głównym KPOP jest poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Dla realizacji tego celu określono 2 cele szczegółowe dotyczące osiągnięcia w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w Dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM _{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia, jak również osiągnięcia w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego. Działania naprawcze mające skutkować poprawą jakości powietrza w pierwszej kolejności powinny dotyczyć osiągnięcia poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM ₁₀ i PM _{2,5} oraz poziomów docelowych dla B(a)P oraz substancji takich jak NO ₂ oraz O ₃ . Cele i kierunki działań, wyznaczone w tym Programie o charakterze strategicznym, powinny zostać uwzględnione przede wszystkim w lokalnych programach ochrony powietrza. Ponadto, wnioski i zalecenia KPOP powinny zostać uwzględnione we wszystkich dokumentach strategicznych i wykonawczych, dotyczących tematyki środowiska lub mających na nią wpływ, na wszystkich szczeblach zarządzania.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r.	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu należy do zintegrowanych strategii sektorowych, a głównym celem zawartej w strategii polityki transportowej jest zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego. Realizacja tego celu związana jest z wdrażaniem 6 kierunków interwencji: 1) budową zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce; 2) poprawą sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym; 3) zmianą w indywidualnej i zbiorowej mobilności; 4) poprawą bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów; 5) ograniczaniem negatywnego wpływu transportu na środowisko; 6) poprawą efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe. W aspekcie środowiskowym istotne są zapisy Strategii dotyczące: wzmocnienia roli transportu kolejowego i transportu wodnego śródlądowego, rozwoju transportu intermodalnego i ograniczenia negatywnego wpływu transportu na środowisko (promowanie pojazdów ekologicznie czystych i energooszczędnych, optymalizacja przepływu potoków ruchu, ograniczanie kongestii, wydzielenie stref o niskiej emisji), rozwój transportu publicznego, rozwój transportu rowerowego.
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady	Celem głównym Strategii jest rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego. Dla jego realizacji wskazano trzy cele szczegółowe: 1) zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej; 2) poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska;

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Ministrów z dnia 15 października 2019 r.	3) rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa. W ramach celów wskazano liczne kierunki interwencji dotyczące zróżnicowanych zagadnień środowiskowych, takich jak: jakości i bezpieczeństwa żywności, rozwoju innowacji, gospodarki o obiegu zamkniętym i biogospodarki, gospodarki odpadami, zwiększenia wykorzystania OZE, rewitalizacji i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, zrównoważonemu gospodarowaniu i ochronie zasobów środowiska (ładu przestrzennego, gleb, zasobów wodnych, powietrza, bioróżnorodności) oraz adaptacji do zmian klimatu i przeciwdziałaniu tym zmianom.

11. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu

Projekt Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło wyznacza cele, kierunki interwencji i działania, które są zadaniami zarówno o charakterze inwestycyjnym i nie inwestycyjnym (organizacyjno-edukacyjne), które ujmują ogół potrzeb wynikających z rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, społecznej, funkcjonalno-przestrzennej itp.

Niektóre zadania wyznaczone w projekcie Strategii mogą kwalifikować się jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.), dla których konieczne może być przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112). W ramach powyższej procedury prowadzona będzie wówczas szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena oddziaływania na środowisko na etapie sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest utrudniona, a czasami wręcz niemożliwa. Strategia zawiera zadania zgłoszone przez samorządy gmin. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu *Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło* na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie (B) pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (Sk), stałe/długoterminowe (S), chwilowe/krótkoterminowe (Ch), pozytywne, negatywne i neutralne na powierzchnię ziemi i krajobraz, wody, różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, krajobraz kulturowy i zabytki, ludzi i dobra materialne wykorzystując metodę macierzy interakcji.

W przypadku omawianego terenu istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich

rodzaju może zostać nałożony obowiązkiem przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Strategia ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Strategia określa jedynie konieczność ich realizacji w celu poprawy jakości różnych komponentów funkcjonowania Gmin oraz wdrażania zaleceń dokumentów wyższego szczebla. W związku z powyższym, efekty poszczególnych zadań mogą być przewidziane tylko w ograniczonym zakresie. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Poniższa tabela przedstawia ocenę i analizę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska działań zaplanowanych do realizacji w ramach projektu *Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło*.

LEGENDA:

Potencjalne pozytywne oddziaływanie
Potencjalne neutralne oddziaływanie
Potencjalne negatywne oddziaływanie

B Bezpośrednie
P Pośrednie
S Stałe
Ch Chwilowe
W Wtórne
Sk Skumulowane

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Tabela 23 Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
Cel ZIT 1. Wzrost społeczno-gospodarczy MOF i wzmocnienie przewag konkurencyjnych														
1.	Kierunek działania 1.1 Rozwój usług w dziedzinie kultury wraz ze wzmocnieniem poczucia tożsamości w MOF Jasło			B, S										
2.	Kierunek działania 1.2 Rozwój turystyki na terenie MOF Jasło oparty o zasoby przyrodnicze i kulturowe			B, S										
3.	Kierunek działania 1.3 Infrastruktura i usługi społeczne odpowiadające potrzebom mieszkańców MOF Jasło			B, S										
Cel ZIT 2. Zrównoważony rozwój przestrzenny MOF Jasło i ochrona zasobów środowiska przyrodniczego														
4.	Kierunek działania 2.1 Zapewnienie ogólnodostępnych funkcjonalnych przestrzeni publicznych i racjonalne gospodarowanie przestrzenne			B, S							B, S	B, S		
5.	Kierunek działania 2.2. Zintegrowanie komunikacyjne obszaru MOF Jasło i rozwój mobilności	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	B, S	P, S	B, S	P, S		P, S	B, S	
6.	Kierunek działania 2.3 Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego wraz z adaptacją do zmian klimatu	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S		B, S	B, S	B, S	B, S	
7.	Kierunek działania 2.4 Bezpieczna i nowoczesna infrastruktura techniczna	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	
Lista projektów podstawowych wybieranych w sposób niekonkurencyjny														
8.	Podniesienie jakości usług i rozwój instytucji kultury poprzez budowę Ośrodka Kultury w Osobnicy wraz z wyposażeniem oraz zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z obiektem (Gmina Jasło)			B, S	P, S	P, S	Ch		Ch	B, S	B, S	B, S	Ch	
				Ch	Ch	Ch				Ch	Ch			
9.	Budowa Centrum Kultury w Skołyszynie wraz z zakupem wyposażenia oraz zagospodarowaniem terenu wokół budynku oraz zakupem działki (Gmina Skołyszyn)			B, S	P, S	P, S	Ch		Ch	B, S	B, S	B, S	Ch	
				Ch	Ch	Ch				Ch	Ch			

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
10.	Przebudowa i rozbudowa budynku użyteczności publicznej z przeznaczeniem na Centrum Kultury w Kołaczycach oraz zakup wyposażenia i zagospodarowania terenu wraz z otoczeniem (Gmina Kołaczyce)			B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch		Ch	B, S Ch	B, S Ch	B, S	Ch	
11.	Utworzenie centrum kulturowego w Tarnowcu – modernizacja Dworu Pilińskich (Gmina Tarnowiec)			B, S Ch			Ch	P, S	Ch		P, S Ch	P, S Ch	B, S Ch	
12.	Podniesienie jakości usług i rozwój instytucji kultury poprzez budowę Centrum kulturalnego im. Nikifora w Foluszu wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z budynkiem oraz zakup niezbędnego wyposażenia (Gmina Dębowiec)			B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch		Ch	B, S Ch	B, S Ch	B, S	Ch	
13.	Strefa Młodej Kultury – dostosowanie budynku do potrzeb integracji i aktywizacji kulturalnej młodzieży na terenie miasta Jasła wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z budynkiem oraz zakupem niezbędnego wyposażenia (Miasto Jasło)			B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch		Ch	B, S Ch	B, S Ch	B, S	Ch	
14.	Wydarzy się w MOFie – wspólny kalendarz wydarzeń kulturalnych dla MOF Jasło wraz z zakupem tablic interaktywnych			B, S								B, S		
15.	Gmina Jasło/Miasto Jasło: podniesienie jakości usług i rozwój instytucji kultury poprzez budowę świetlicy wraz z wyposażeniem oraz zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z obiektem			B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch		Ch	B, S Ch	B, S Ch	B, S	Ch	
16.	Budowa drogi rowerowej i szlaku na terenie Miasta Jasła wraz z niezbędną infrastrukturą turystyczną (Miasto Jasło)	P, S	P, S	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	P, S	P, S	P, S	P, S	
17.	Utworzenie szlaków rowerowych wraz z niezbędną infrastrukturą turystyczną na terenie gm. Jasło (Gmina Jasło)	P, S	P, S	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	P, S	P, S	P, S	P, S	
18.		P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	Utworzenie szlaku turystycznego wraz z niezbędną infrastrukturą turystyczną w Trzcinicy łączącej Skansen Archeologiczny „karpacka Troja” i „Kościół pw. Świętej Doroty” (Gmina Jasło)			Ch	Ch	Ch	Ch		Ch					
19.	Budowa szlaków i dróg rowerowych na terenie Gminy Skołyszyn wraz z niezbędną infrastrukturą (Gmina Skołyszyn)	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	
				Ch	Ch	Ch	Ch		Ch					
20.	Utworzenie szlaków rowerowych na terenie Gminy Dębowiec wraz z niezbędną infrastrukturą turystyczną (Gmina Dębowiec)	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	
				Ch	Ch	Ch	Ch		Ch					
21.	Budowa szlaku rowerowego Historyczno-Przyrodniczego „GOLESZ” na terenie gminy Kołaczyce wraz z niezbędną infrastrukturą turystyczną (Gmina Kołaczyce)	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	
				Ch	Ch	Ch	Ch		Ch					
22.	Budowa szlaków rowerowych na terenie gminy Tarnowiec (Gmina Tarnowiec)	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	
				Ch	Ch	Ch	Ch		Ch					
23.	Odnowa przestrzeni publicznych Miasta Jasła (Miasto Jasło)			P, S	P, S	P, S	B, S	P, S		P, S	P, S	P, S	B, S	
				Ch		Ch	Ch				Ch	Ch		
24.	Utworzenie placu rekreacji w Trzcinicy (Gmina Jasło)			B, S	S	S			Ch			B, S	Ch	
25.	Budowa otwartej przestrzeni rekreacyjnej w miejscowości Folusz			B, S	S	S			Ch			B, S	Ch	
26.	Zagospodarowanie Parku Jordana w Bieździadce (Gmina Kołaczyce)			B, S	S	S			Ch			B, S	Ch	
27.	Uatrakcyjnienie terenów rekreacyjnych w m. Skołyszyn poprzez ich odnowę i doposażenie w dodatkowe elementy małej infrastruktury (Gmina Skołyszyn)			B, S	S	S			Ch			B, S	Ch	
28.	Budowa infrastruktury rekreacyjnej przy budynku użyteczności publicznej na terenie Gminy Tarnowiec (Gmina Tarnowiec)			B, S	S	S			Ch			B, S	Ch	
Lista projektów podstawowych wybieranych w sposób konkurencyjny														

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
29.	Infrastruktura publicznego transportu zbiorowego		P, S	B, S	P, S	P, S	B, S	P, S	B, S	P, S		P, S	B, S	
30.	Bezemisyjny lub niskoemisyjny tabor transportu publicznego oraz systemy ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności wraz z niezbędną infrastrukturą	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	B, S	P, S	B, S	P, S		P, S	B, S	P, S
31.	Infrastruktura dla ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności	P, S	P, S	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	P, S	P, S	P, S	P, S	
Lista projektów komplementarnych														
32.	Budowa bloków z mieszkaniami komunalnymi i pod wynajem (w ramach SIM również)			B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch		Ch	B, S Ch	B, S Ch	B, S	Ch	
33.	Budowa, rozbudowa lub modernizacja żłobków, przedszkoli w celu osiągnięcia standardów na terenie MOF oraz wyrównania różnic pomiędzy miastem, a wsią			B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch		Ch	B, S Ch	B, S Ch	B, S	Ch	
34.	Rozwój e-usług dla mieszkańców,			B, S										
35.	Budowa/rozbudowa/modernizacja Domów Ludowych, centrów kultury,			B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch		Ch	B, S Ch	B, S Ch	B, S	Ch	
36.	Budowa/rozbudowa/modernizacja infrastruktury sportowej			B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch		Ch	B, S Ch	B, S Ch	B, S	Ch	
37.	Centra aktywności lokalnej			B, S										
38.	Profilaktyka zdrowotna i edukacyjna dla dzieci i seniorów			B, S										
39.	Rewitalizacja przestrzeni publicznych		P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
40.	Budowa i zagospodarowanie terenów zielonych			B, S	P, S	P, S	Ch		Ch	B, S	B, S	B, S	Ch	

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
				Ch	Ch	Ch				Ch	Ch			
41.	Tworzenie miejsc wypoczynku i turystyki			B, S	S	S			Ch		S	B, S	Ch	
42.	Budowa i modernizacja obiektów sportowych na terenie MOF Jasło			B, S	S	S			Ch		S	B, S	Ch	
43.	Budowa zintegrowanego wczesnego systemu ostrzegania dla mieszkańców MOF Jasło w zakresie zjawisk hydrologicznych, meteorologicznych jak i bezpośredniego zagrożenia			B, S										
44.	Unowocześnienie obrony cywilnej na pomoc wyposażenie i budowa/modernizacji schronów	P, W	P, W	P, W	P, W	P, W	P, W			P, W	P, W	P, W	P, W	P, W
45.	Wyposażenie jednostek OSP	P, W	P, W	P, W	P, W	P, W	P, W			P, W	P, W	P, W	P, W	P, W
46.	Plany ogólne	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S
47.	MPZP	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S
48.	Plany rewitalizacji	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S
49.	System zintegrowanej komunikacji (system powiadamiania o przyjazdach/odjazdach) wraz z systemem e-usług			B, S										
50.	Parkingi park&ride na terenie MOF Jasło	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	B, S	B, S	B, S	
				Ch	Ch	Ch	Ch		Ch	Ch		Ch		
51.	Zintegrowany bilet mieszkańców MOF Jasło			B, S										
52.	Ścieżki i szlaki rowerowe (wraz z budową kładek oraz przejść dla rowerzystów), bezpieczne przejścia dla pieszych	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	
				Ch	Ch	Ch	Ch		Ch					
53.	Przebudowa dróg w celu zwiększenia bezpieczeństwa pieszych			B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	
				Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	
54.		P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	B, S	P, S		P, S	P, S	P, S	B, S	P, S

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynków przedsiębiorstw tj. usług i budynków przemysłowych, budynków po rolniczych Kołach Rolniczych		Ch	Ch		Ch	Ch				Ch	Ch		
55.	Termomodernizacja budynków osób indywidualnych	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	P, S
56.	Zakup i montaż OZE (w tym paneli fotowoltaicznych) dla przedsiębiorstw i dla osób indywidualnych	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S Ch	P, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	
57.	Zakup i montaż paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej oraz u mieszkańców	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S Ch	P, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	
58.	Zakup i montaż paneli fotowoltaicznych na budynkach przemysłowych oraz w przedsiębiorstwach	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S Ch	P, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	
59.	Zakupy pojazdów niskoemisyjnych do świadczenia usług publicznych	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	B, S	P, S	B, S	P, S		P, S	B, S	P, S
60.	Klaster energii lub/i spółdzielnia energetyczna w zakresie budowy farm fotowoltaicznych wraz z magazynami energii			P, S			P, S	P, S					P, S	
61.	Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego		P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S		P, S		S	P, S	
62.	Projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (m.in. budowa i modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, budowa kompostowni osadów ściekowych, budowa i modernizacja SUW, budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków)	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	
63.	Projekty z zakresu budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury dla przedsiębiorców pod kątek gospodarki wodno-ściekowej	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
64.	Budowa i modernizacja sieci ciepłowniczej	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S		Ch	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S
			Ch	Ch	Ch	Ch	Ch			Ch	Ch	Ch		
65.	Budowa i modernizacja systemów grzewczych w budynkach wielomieszkaniowych	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S		Ch	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S
			Ch	Ch	Ch	Ch	Ch			Ch	Ch	Ch		
66.	Prace budowlane i dostawa wyposażenia związane z poprawą dostępności budynków: społecznych, kultury i innych			B, S			Ch	P, S	Ch		P, S	P, S		
				Ch							Ch	Ch		
67.	Poprawa ciągów komunikacyjnych (chodników) z uwzględnieniem potrzeb OzN			B, S			Ch	P, S	Ch		P, S	P, S		
				Ch							Ch	Ch		

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Tabela 24 Opis oddziaływania działań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Działanie	Oddziaływanie
Kierunek działania 1.1 Rozwój usług w dziedzinie kultury wraz ze wzmocnieniem poczucia tożsamości w MOF Jasło Kierunek działania 1.3 Infrastruktura i usługi społeczne odpowiadające potrzebom mieszkańców MOF Jasło Kierunek działania 2.1 Zapewnienie ogólnodostępnych funkcjonalnych przestrzeni publicznych i racjonalne gospodarowanie przestrzenne Wydarzy się w MOFie – wspólny kalendarz wydarzeń kulturalnych dla MOF Jasło wraz z zakupem tablic interaktywnych Rozwój e-usług dla mieszkańców Centra aktywności lokalnej Profilaktyka zdrowotna i edukacyjna dla dzieci i seniorów	Zadania nie mają charakteru inwestycyjnego, dotyczą sfery społecznej i w wyniku ich realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska. Realizacja zadań wpłynie pozytywnie na ludzi.
Kierunek działania 1.2 Rozwój turystyki na terenie MOF Jasło oparty o zasoby przyrodnicze i kulturowe	Zadania nie mają charakteru inwestycyjnego, dotyczą sfery społecznej i w wyniku ich realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska. Działania ukierunkowane są na skumulowanie ruchu turystycznego do miejsc ku temu wyznaczonych, tym samym zmniejszy się ryzyko „dzikiej” turystyki mogącej zaburzać spokój dzikich gatunków. Realizacja zadań będzie miała pozytywny wpływ na środowisko, przyczyni się bowiem do wyeksponowania przyrodniczych, krajobrazowych i zabytkowych walorów gmin. W przypadku prac budowlanych/montażowych może pojawić się negatywne, chwilowe oddziaływanie na ludzi i środowisko związane z prowadzonymi pracami, działania te będą krótkotrwałe i ustąpią po zakończeniu prac. Działania związane z rozwojem tras turystycznych będą mieć pozytywny wpływ na ludzi poprzez możliwość spędzania czasu na świeżym powietrzu. Działania będą prowadzone poza obszarami chronionymi i nie będą wpływać na cele ochrony.
Kierunek działania 2.2. Zintegrowanie komunikacyjne obszaru MOF Jasło i rozwój mobilności Infrastruktura publicznego transportu zbiorowego Bezemisyjny lub niskoemisyjny tabor transportu publicznego oraz systemy ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności wraz z niezbędną infrastrukturą Infrastruktura dla ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności System zintegrowanej komunikacji (system powiadamiania o przyjazdach/odjazdach) wraz z systemem e-usług Parkingi park&ride na terenie MOF Jasło Zintegrowany bilet mieszkańców MOF Jasło	Działania ukierunkowane są na rozwój transportu publicznego. Wymiana taboru na niskoemisyjne, a także budowa infrastruktury towarzyszącej przyczynią się w bezpośredni sposób do zmniejszenia i redukcji emisji CO₂ i NO_x oraz poprawy jakości powietrza i stanu zdrowia mieszkańców a także do redukcji hałasu. Ponadto zmniejszy się zapotrzebowanie na paliwa konwencjonalne. Możliwe negatywne oddziaływania może pojawić się wyłącznie na etapie realizacji inwestycji związanej z budową stacji ładowania, które są krótkotrwałe i ustąpią po zakończeniu prac. Pośrednio działanie te będzie mieć pozytywny wpływ na klimat akustyczny (wzrost udziału samochodów elektrycznych, które są ciche). Nowa infrastruktura wpisze się w krajobraz i będzie lokalizowana w obszarze już zurbanizowanym. Ww. działania nie będą mieć negatywnego wpływu na obszary chronione. Głównym celem projektów jest poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń oraz gazów cieplarnianych spowodowanych przez zwiększony ruch drogowy. Stworzenie infrastruktury umożliwi rozwój na rzecz zrównoważonej mobilności oraz ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza. Ponadto, nowe parkingi pozwolą podróżującym na pozostawienie samochodów w dogodnej lokalizacji oraz przesiadkę do komunikacji publicznej. Działania te mają również na celu zwiększenie liczby miejsc postojowych poprzez budowę parkingów strategicznych „park and ride”, które przekładają się na zwiększenie wydajności układu transportowego, w tym przede wszystkim popularyzację transportu zbiorowego, dzięki czemu skraca się czas dojazdu. Budowa parkingów przyczyni się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza, drgań i hałasu poprzez ograniczenie podróży samochodami osobowymi. Realizowane działania

Działanie	Oddziaływanie
Zakupy pojazdów niskoemisyjnych do świadczenia usług publicznych	poprawią więc płynność ruchu i ograniczy negatywny wpływ transportu na środowisko naturalne. Działania będą prowadzone w obszarze zurbanizowanym, gdzie istnieje możliwość zmiany środka transportu. Zadanie nie będzie miało wpływu na cele ochrony obszarów chronionych. Faza realizacji i likwidacji przedsięwzięcia będzie związana z: - emisją spalin i pyłów do powietrza atmosferycznego, powstających w trakcie prac maszyn oraz poruszających się samochodów; - emisją hałasu z pracujących maszyn i sprzętu wykorzystywanego do prowadzonych prac; - wytwarzaniem odpadów. Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały, przejściowy i lokalny zasięg. Po zakończeniu prac budowlanych uciążliwości ustaną. Prace budowlane, montażowe i demontażowe prowadzone będą w porze dziennej, a urządzenia emitujące hałas o dużym natężeniu, w miarę możliwości, nie będą pracować równocześnie. Prace ziemne będą prowadzone w sposób niezagrażający środowisku gruntowo-wodnemu, poprzez zastosowanie sprawnego technicznie sprzętu, maszyn i pojazdów oraz odpowiednią organizację prac i magazynowanie materiałów i surowców niezbędnych do prowadzenia robót w sposób bezpieczny dla środowiska gruntowo-wodnego. Warstwy urodzajne gleby będą zdejmowane i składowane oddzielnie, a następnie zagospodarowywane przy uporządkowaniu terenu. Powstające podczas realizacji i likwidacji przedsięwzięcia odpady będą gromadzone selektywnie, a następnie przekazywane uprawnionym podmiotom do odzysku lub unieszkodliwienia. Teren po likwidacji parkingu zostanie uporządkowany i przywrócony do stanu pierwotnego poprzez pokrycie warstwą urodzajnej gleby. W okresie eksploatacji planowane przedsięwzięcie będzie związane z: - emisją zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego powstałą ze spalania benzyn i oleju w silnikach samochodów poruszających się w obrębie projektowanej inwestycji, - emisją hałasu pochodzącą z ruchu pojazdów samochodowych w obrębie projektowanej inwestycji, - powstawaniem wód opadowych i roztopowych, - powstawaniem odpadów. Działania ukierunkowane są na rozwój transportu publicznego. Dzięki popularyzacji transportu publicznego nastąpi redukcja emisji CO₂ i NO_x oraz poprawy jakości powietrza i stanu zdrowia mieszkańców a także do redukcja hałasu. Ponadto zmniejszy się zapotrzebowanie na paliwa konwencjonalne. Nowa infrastruktura wpisze się w krajobraz i będzie lokalizowana w obszarze już zurbanizowanym. Połączenie parkingów z ścieżkami rowerowymi przyczyni się dodatkowo do zmniejszenia zużycia zasobów (przez mniejsze zużycie paliw) oraz zmniejszenia hałasu komunikacyjnego. Ponadto pozwoli na skumulowanie ruchu turystycznego, do miejsc ku temu wyznaczonych, tym samym zmniejszy się ryzyko „dzikiej” turystyki mogącej zaburzać spokój dzikich gatunków. Realizacja przedsięwzięć polegających na budowie ciągu pieszo-rowerowego nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym). Wszystkie potencjalne oddziaływania (głównie emisje substancji gazowych i pyłowych oraz hałasu) będą miały charakter miejscowy i krótkotrwały (w czasie wykonywania robót) a ich zasięg nie przekroczy obszaru objętego inwestycją. Przeprowadzenie prac związanych z robotami budowlanymi w miejscu inwestycji nie wywrze jakiegokolwiek negatywnego wpływu na stan wód, zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych. Lokalna skala prac budowlanych, ich krótkotrwały charakter oraz specyfika przedsięwzięcia nie będą stanowić żadnego zagrożenia. Wszystkie prace będą wykonywane w porze dziennej. Cechować je będzie sprawność i efektywność. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Realizacja zadania będzie miała pozytywny wpływ na środowisko, przyczyni się bowiem do wyeksponowania przyrodniczych i krajobrazowych

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Działanie	Oddziaływanie
	walorów gmin. Ponadto, dzięki uregulowaniu ruchu rowerowego w miejscu inwestycji zahamowana zostanie dewastacja oraz degradacja środowiska naturalnego wynikająca z nieuporządkowanego korzystania przez turystów i mieszkańców z przedmiotowych obszarów.
Podniesienie jakości usług i rozwój instytucji kultury poprzez budowę Ośrodka Kultury w Osobnicy wraz z wyposażeniem oraz zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z obiektem (Gmina Jasło) Budowa Centrum Kultury w Skołyszynie wraz z zakupem wyposażenia oraz zagospodarowaniem terenu wokół budynku oraz zakupem działki (Gmina Skołyszyn) Przebudowa i rozbudowa budynku użyteczności publicznej z przeznaczeniem na Centrum Kultury w Kołaczycach oraz zakup wyposażenia i zagospodarowania terenu wraz z otoczeniem (Gmina Kołaczycze) Podniesienie jakości usług i rozwój instytucji kultury poprzez budowę Centrum kulturalnego im. Nikifora w Foluszu wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z budynkiem oraz zakup niezbędnego wyposażenia (Gmina Dębowiec) Strefa Młodej Kultury – dostosowanie budynku do potrzeb integracji i aktywizacji kulturalnej młodzieży na terenie miasta Jasła wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z budynkiem oraz zakupem niezbędnego wyposażenia (Miasto Jasło) Gmina Jasło/Miasto Jasło: podniesienie jakości usług i rozwój instytucji kultury poprzez budowę świetlicy wraz z wyposażeniem oraz zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z obiektem Budowa bloków z mieszkaniami komunalnymi i pod wynajem (w ramach SIM również) Budowa, rozbudowa lub modernizacja żłobków, przedszkoli w celu osiągnięcia standardów na terenie MOF oraz wyrównania różnic pomiędzy miastem, a wsią Budowa/rozbudowa/modernizacja Domów Ludowych, centrów kultury, Budowa/rozbudowa/modernizacja infrastruktury sportowej	Inwestycje przewidują wybudowanie nowych budynków użyteczności publicznej w obszarze już zurbanizowanym oraz rozbudowę/przebudowę istniejących budynków. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Zadania będą realizowane poza obszarami Natura 2000, stąd nie będą na nie oddziaływać. Pojawienie się nowej, estetycznie zaprojektowanej formy w przestrzeni wzbogaci krajobraz. Lokalna, punktowa skala prac budowlanych w przestrzeni zmienionej antropogenicznie nie będą stanowić żadnego zagrożenia. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Zadania wpłyną pozytywnie na ludzi poprzez poszerzenie infrastruktury służącej zapewnieniu bezpieczeństwa oraz spędzania wolnego czasu i integracji społecznej. Zadania nie będą wpływały negatywnie na ustanowione cele ochrony form ochrony przyrody. Działania związane z nasadzeniem zieleni będą miały pozytywny wpływ na stan środowiska glebowego. Przyczynią się do zwiększenia zdolności retencyjnych oraz wzrostu uwilgotnienia gleb, co doprowadzi do zapobiegania ich przesuszeniu a także wzmocni odporność na erozję wietrzną. Działania te są ukierunkowane na wzrost retencyjności, ale także przyczynią się do ochrony gleb przed erozją. Zadrzewianie wpłynie pozytywnie na spowolnienie odpływu wód ze zlewni, co doprowadzi do poprawy uwilgotnienia gleby a tym samym zwiększy dostępność zasobów wodnych dla gatunków i siedlisk zależnych od wód. Ponadto, powoduje zwiększenie zasilania wód powierzchniowych (przeciwdziałanie suszy) oraz zmniejsza ryzyko powodziowe., a spowolnienie odpływu wód ze zlewni wpłynie pozytywnie na zmniejszenie odpływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych. Oddziaływanie na powietrze i klimat będzie miało bezpośredni, długoterminowy i stały wpływ. Tworzenie przydomowych zbiorników retencyjnych będzie oddziaływać na gleby w sposób bezpośredni i pozytywny. Ponadto, działania te przyczynia się do wzrostu bioróżnorodności, a także do poprawy stanu fauny i flory. Wprowadzenie działań zwiększających retencję pozwoli na zapobieganie degradacji wartości przyrodniczych przez pożary.

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Działanie	Oddziaływanie
Prace budowlane i dostawa wyposażenia związane z poprawą dostępności budynków: społecznych, kultury i innych Utworzenie centrum kulturowego w Tarnowcu – modernizacja Dworu Pilińskich (Gmina Tarnowiec) Budowa i modernizacja obiektów sportowych na terenie MOF Jasło Tworzenie miejsc wypoczynku i turystyki	
Budowa drogi rowerowej i szlaku na terenie Miasta Jasła wraz z niezbędną infrastrukturą turystyczną (Miasto Jasło) Utworzenie szlaków rowerowych wraz z niezbędną infrastrukturą turystyczną na terenie gm. Jasło (Gmina Jasło) Utworzenie szlaku turystycznego wraz z niezbędną infrastrukturą turystyczną w Trzcinicy łączącej Skansen Archeologiczny „karpacka Troja” i „Kościół pw. Świętej Doroty” (Gmina Jasło) Budowa szlaków i dróg rowerowych na terenie Gminy Skołyszyn wraz z niezbędną infrastrukturą (Gmina Skołyszyn) Utworzenie szlaków rowerowych na terenie Gminy Dębowiec wraz z niezbędną infrastrukturą turystyczną (Gmina Dębowiec) Budowa szlaku rowerowego Historyczno-Przyrodniczego „GOLESZ” na terenie gminy Kołaczyce wraz z niezbędną infrastrukturą turystyczną (Gmina Kołaczyce) Budowa szlaków rowerowych na terenie gminy Tarnowiec (Gmina Tarnowiec) Ścieżki i szlaki rowerowe (wraz z budową kładek oraz przejść dla rowerzystów), bezpieczne przejścia dla pieszych	Realizacja zadania będzie mieć pozytywny wpływ na ludzi poprzez zwiększenie bezpieczeństwa, poprawi bezpieczeństwo poruszania się po omawianym terenie. Działania przyczyni się do poprawy jakości powietrza. W trakcie wykonywania prac budowlanych i modernizacyjnych dróg rowerowych może dojść do zniszczenia szaty roślinnej. Roboty powinny być tak zaplanowane, aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne, po zakończeniu inwestycji zalecane jest wykonanie nasadzeń drzew i krzewów, które ograniczą emisję hałasu i zanieczyszczeń podczas jej eksploatacji. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac. Realizacja zadań wpłynie na usprawnienie ruchu drogowego, co bezpośrednio wpłynie na zmniejszenie emisji spalin i pyłów do powietrza, oddziaływanie to będzie długotrwałe. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza zmniejszy się obieg zanieczyszczeń w środowisku przez co mniej będzie trafiać ich do wód powierzchniowych i podziemnych. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Warto zaznaczyć, że chodniki będą budowane lub modernizowane wzdłuż istniejących już ciągów komunikacyjnych. Budowa ścieżek rowerowych przyczyni się dodatkowo do zmniejszenia zużycia zasobów (przez mniejsze zużycie paliw) oraz zmniejszenia hałasu komunikacyjnego. Ponadto pozwoli na skumulowanie ruchu turystycznego, do miejsc ku temu wyznaczonych, tym samym zmniejszy się ryzyko „dzikiej” turystyki mogącej zaburzać spokój dzikich gatunków. Realizacja przedsięwzięć polegających na budowie ciągu pieszo-rowerowego nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym). Wszystkie potencjalne oddziaływania (głównie emisje substancji gazowych i pyłowych oraz hałasu) będą miały charakter miejscowy i krótkotrwały (w czasie wykonywania robót) a ich zasięg nie przekroczy obszaru objętego inwestycją. Przeprowadzenie prac związanych z robotami budowlanymi w miejscu inwestycji nie wywrze jakiegokolwiek negatywnego wpływu na stan wód, zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych. Lokalna skala prac budowlanych, ich krótkotrwały charakter oraz specyfika przedsięwzięcia nie będą stanowić żadnego zagrożenia. Wszystkie prace będą wykonywane w porze dziennej. Cechować je będzie sprawność i efektywność. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Przewidywana ilość wykorzystania materiałów będzie normatywna dla potrzeb prowadzenia typowych robót drogowych. Realizacja zadania będzie miała pozytywny wpływ na środowisko, przyczyni się bowiem do wyeksponowania przyrodniczych i krajobrazowych walorów gmin. Ponadto, dzięki uregulowaniu ruchu rowerowego w miejscu

Działanie	Oddziaływanie
	inwestycji zahamowana zostanie dewastacja oraz degradacja środowiska naturalnego wynikająca z nieuporządkowanego korzystania przez turystów i mieszkańców z przedmiotowych obszarów. Mając na uwadze charakter zadań oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP. Planowane działania będą realizowane z poszanowaniem obszarów cennych przyrodniczo, rozumianych jako formy ochrony przyrody, ostoje, siedliska przyrodnicze, miejsca rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, planami zadań ochronnych itp. Przedmiotowe zadanie zalicza się do inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2023 poz. 977) dla których nie obowiązują zakazy ustanowione dla obszarów chronionego krajobrazu, parków krajobrazowych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478).
Odnova przestrzeni publicznych Miasta Jasła (Miasto Jasło) Utworzenie placu rekreacji w Trzcinicy (Gmina Jasło) Budowa otwartej przestrzeni rekreacyjnej w miejscowości Folusz Zagospodarowanie Parku Jordana w Bieździadce (Gmina Kołaczyce) Uatrakcyjnienie terenów rekreacyjnych w m. Skołyszyn poprzez ich odnowę i doposażenie w dodatkowe elementy małej infrastruktury (Gmina Skołyszyn) Budowa infrastruktury rekreacyjnej przy budynku użyteczności publicznej na terenie Gminy Tarnowiec (Gmina Tarnowiec) Budowa i zagospodarowanie terenów zielonych Rewitalizacja przestrzeni publicznych Plany rewitalizacji	Zadania nie będą znacząco ingerować w różnorodność biologiczną. Należy jednak zaznaczyć, że na etapie realizacji wszystkich projektów istnieje możliwość krótkotrwałego, chwilowego i odwracalnego negatywnego oddziaływania na różnorodność biologiczną, związanego z prowadzeniem prac budowlanych. Projekty rewitalizacyjne na omawianym obszarze realizowane będą głównie na terenach zurbanizowanych, a więc na obszarach już przekształconych przez człowieka, zatem zakłada się brak znaczących oddziaływań na szatę roślinną. Zadania rewitalizacyjne zwykle zakładają uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni wraz z zagospodarowaniem otoczenia, co uchroni teren przed dalszą degradacją środowiska przyrodniczego. Należy zaznaczyć, że na etapie realizacji wszystkich projektów istnieje możliwość krótkotrwałego, chwilowego i odwracalnego negatywnego oddziaływania na szatę roślinną, związanego z prowadzeniem prac budowlanych. Zakłada się brak znaczących oddziaływań na populację gatunków chronionych, zmniejszenie zasięgu ich występowania czy też pogorszenie jakości i funkcjonowania populacji i siedlisk. Niemniej jednak realizacja projektów polegających na rewitalizacji budynków powinna uwzględniać ochronę ptaków i nietoperzy gniazdujących w ścianach lub dachach tych budynków (zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody). Niektóre przedsięwzięcia rewitalizacyjne polegające na zagospodarowaniu terenu mogą wiązać się z pewnymi negatywnymi oddziaływaniami na faunę – emisja substancji szkodliwych dla środowiska, hałas powodowany pracą maszyn budowlanych, wzmożony ruch środków transportu oraz obecność ludzi na budowie. Działania mają na celu nadanie terenom nowych funkcji, a także podniesienie estetyki i funkcjonalności, co będzie pozytywnie oddziaływać na jakość życia mieszkańców poprzez wykreowanie funkcjonalnych, estetycznych, bezpiecznych i wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych, integrujących różne grupy społeczne i wiekowe. Przewidywane negatywne oddziaływanie będzie miało charakter bezpośredni, krótkoterminowy, chwilowy i odwracalny, który będzie związany z pojawieniem się czynników negatywnych, takich jak: hałas, drgania, pylenie, a także emisja zanieczyszczeń do wód i gruntu oraz utrudnienia komunikacyjne. Oddziaływanie negatywne będzie wynikiem podejmowanych inwestycji, które wymagają podejmowania prac budowlanych, modernizacyjnych i montażowych. Działania nie wpłyną negatywnie na zdrowie ludzi i jakość życia mieszkańców. Nie planuje się zadań, które przyczynią się do pogorszenia lub znacznego naruszenia zasobów wód (zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych) występujących na terenie obszaru rewitalizacji jak i całej gminy, które mogłyby oddziaływać na tereny sąsiadujące. Podczas realizacji inwestycji mogą wystąpić krótkotrwałe, negatywne oddziaływania na środowisko. Dotyczy to wszystkich prac budowlanych oraz ziemnych, które siłą rzeczy będą ingerować mechanicznie w stan gleb oraz powierzchni ziemi. Praca ciężkiego sprzętu mechanicznego wykorzystywanego m.in. do przygotowania terenu, wykonania wykopów, robót ziemnych doprowadzić może do zmiany struktury gleby, zagęszczenia powierzchni ziemi, zmniejszenia porowatości i powietrza glebowego. Będą to oddziaływania o ograniczonej powierzchni oraz czasie występowania. Docelowo, w wyniku przeprowadzonych inwestycji prognozuje się jednak poprawę stanu czystości gleb ze względu na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń.

Działanie	Oddziaływanie
	Oddziaływanie pozytywne wynikające z realizacji zamierzeń inwestycyjnych docelowo przełoży się na poprawę stanu czystości gleb. Nie planuje się takich zadań, które wiązałyby się z wytwarzaniem i wprowadzaniem szkodliwych substancji i ścieków do gleby, mogących wpłynąć na ich jakość. W trakcie przygotowania i realizacji inwestycji, konieczne jest oszczędne korzystanie z terenu. Reasumując, prace związane z realizacją działań mogą spowodować lokalne i czasowe zmiany powierzchni ziemi, ograniczone do okresu trwania prac. Należy jednak założyć, iż po zakończeniu prac wszelkie niedogodności zostaną usunięte. Efektem realizacji projektów rewitalizacyjnych możliwe jest znaczne poprawienie jakości krajobrazu. Zaplanowane przedsięwzięcia mają na celu ochronę terenów cennych, zarówno pod względem kulturowym, jak i przyrodniczym. Realizacja projektów z zakresu modernizacji budynków wraz z zagospodarowaniem terenów otaczających przyczyni się do podniesienia walorów krajobrazowych obszarów zdegradowanych. Odremontowane budynki podwyższą walory kulturowe, a tym samym wpłyną na poprawę warunków życia mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności turystycznej nie tylko obszaru rewitalizacji, w którym będzie realizowany dany projekt rewitalizacyjny, ale i całej gminy. Działania rewitalizacyjne przewidziane w ramach Programu Rewitalizacji wpłyną pozytywnie na jakość przestrzeni obszarów zdegradowanych. Działania związane z nasadzeniem zieleni będą miały pozytywny wpływ na stan środowiska glebowego. Przyczynią się do zwiększenia zdolności retencyjnych oraz wzrostu uwilgotnienia gleb, co doprowadzi do zapobiegania ich przesuszeniu a także wzmocni odporność na erozję wietrzną. Działania te są ukierunkowane na wzrost retencyjności, ale także przyczynią się do ochrony gleb przed erozją. Zadrzewianie wpłynie pozytywnie na spowolnienie odpływu wód ze zlewni, co doprowadzi do poprawy uwilgotnienia gleby a tym samym zwiększy dostępność zasobów wodnych dla gatunków i siedlisk zależnych od wód. Ponadto, powoduje zwiększenie zasilania wód powierzchniowych (przeciwdziałanie suszy) oraz zmniejsza ryzyko powodziowe., a spowolnienie odpływu wód ze zlewni wpłynie pozytywnie na zmniejszenie odpływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych. Oddziaływanie na powietrze i klimat będzie miało bezpośredni, długoterminowy i stały wpływ. Tworzenie przydomowych zbiorników retencyjnych będzie oddziaływać na gleby w sposób bezpośredni i pozytywny. Ponadto, działania te przyczynia się do wzrostu bioróżnorodności, a także do poprawy stanu fauny i flory. Wprowadzenie działań zwiększających retencję pozwoli na zapobieganie degradacji wartości przyrodniczych przez pożary.
Plany ogólne MPZP	Zadania nie mają charakteru inwestycyjnego i w wyniku realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska. Sporządzenie i realizacja założeń planów/mpzp wraz z uwzględnieniem nakazów, zakazów i ograniczeń dotyczących obszarów chronionych nie będzie miała negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną i krajobraz. Ponadto, działania związane z tworzeniem planów/mpzp porządkują przestrzeń w gminie poprzez określenie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego. Warto podkreślić, że poprzez racjonalny i przemyślany sposób można wzbogacić krajobraz w nowe elementy, która podniesie jego funkcję użytkową oraz nie naruszy walorów estetyczno-widokowych na zasadzie zrównoważonego rozwoju. Niekontrolowany rozwój zabudowy mógłby prowadzić do powstania zagrożeń dla migracji zwierząt oraz do zwiększenia terenów utwardzonych kosztem powierzchni biologicznie czynnej a także nastąpiłaby sukcesja gatunków o niskich tolerancjach środowiskowych oraz uproszczenie składu gatunkowego szaty roślinnej. W ramach działań nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na powietrze. Odpowiednia szerokość pasa drogowego oraz jego właściwe zagospodarowanie może przyczynić się do minimalizacji uciążliwości związanych z emisją zanieczyszczeń powietrza powodowanych m.in. przez ruch samochodowy. Miejscowe plany będą zawierały zapisy dotyczące przyłączeń terenów do sieci wodno-kanalizacyjnej i skanalizowaniu obszaru objętego planem w systemie rozdzielczym do gminnego układu kanalizacyjnego. Działania te mają na celu zapewnienie ochrony przed potencjalnym zanieczyszczeniem wód gruntowych. Niekontrolowany rozwój zabudowy w przypadku braku planu mógłby przyczynić się do powstania zagrożeń jakości wód. Wpływ na powierzchnię ziemi będzie dotyczył przeobrażania powierzchni ziemi spowodowanej działalnością człowieka poprzez zagospodarowanie terenu. Na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, spowoduje uszczuplenie fragmentów powierzchni biologicznie czynnych, usunięcie roślinności i wierzchniej warstwy gleby. W związku z powyższym mogą nastąpić zmiany w ukształtowaniu terenu tj. wykonanie wykopów, wyrównanie terenów a także wymiana

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło

Działanie	Oddziaływanie
	gruntu. Działania te będą miały charakter miejscowy i nie będą znaczące. W ramach realizacji działań nie przewiduje się znaczącego wpływu na klimat. Planowane działania będą lokalne i ograniczą się do zmian mikroklimatycznych. Działania będą miały pozytywny wpływ na obszary chronione.
Unowocześnienie obrony cywilnej na pomocą wyposażenie i budowa/ modernizacji schronów Wyposażenie jednostek OSP Budowa zintegrowanego wczesnego systemu ostrzegania dla mieszkańców MOF Jasło w zakresie zjawisk hydrologicznych, meteorologicznych jak i bezpośredniego zagrożenia	Celem zadania jest podniesienie gotowości bojowej lokalnych służb ratowniczych poprzez doposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w sprzęt niezbędny do zapobiegania i likwidacji skutków katastrof naturalnych, ekstremalnych zjawisk atmosferycznych lub awarii technicznych, których skutki zagrażają życiu lub zdrowiu osób, mieniu albo środowisku naturalnemu. Zadania w sposób wtórny, pozytywny wpłyną na wszystkie omawiane komponenty ze względu na zwiększenie bezpieczeństwa.
Kierunek działania 2.3 Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego wraz z adaptacją do zmian klimatu Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynków przedsiębiorstw tj. usług i budynków przemysłowych, budynków po rolniczych Kołach Rolniczych Termomodernizacja budynków osób indywidualnych Budowa i modernizacja systemów grzewczych w budynkach wielomieszkaniowych	Realizacja zadań przyczyni się do poprawy jakości powietrza. Efektem będzie zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Spadek energochłonności budynków oznacza bezpośrednio spadek zapotrzebowania na zużycie paliw. Z kolei minimalizacja energetycznego wykorzystywania substancji wiąże się z ograniczeniem ingerencji w środowisko naturalne (do której dochodzi podczas ich wydobycia, skutkującej m.in. zaburzaniem równowagi środowiska wodnego czy niszczeniem cennych siedlisk flory oraz fauny). Mniejsze zużycie paliw przekłada się wprost proporcjonalnie na mniejsze ilości spalin generowanych przez poszczególny budynek. Ponadto, nowoczesne źródła ogrzewania, spełniające najnowsze restrykcyjne normy, wydzielają spaliny o lepszych parametrach (niższych zawartościach substancji toksycznych czy cieplarnianych). Zatem wymiana i modernizacja źródeł ciepła, czy też zastosowanie paliw wyższej jakości, nie tylko spowoduje ogólne zmniejszenie zużycia paliw kopalnych, ale także zmniejszenie emisji gazów odpowiedzialnych za zmiany klimatu. Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynków zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych m.in.: poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. W przypadku działań termomodernizacyjnych na etapie prowadzenia prac może pojawić się również negatywne, krótkoterminowe oddziaływanie na powietrze i klimat. Po zaprzestaniu prac remontowych zadanie polegające na termomodernizacji i modernizacji budynków będzie jednak w sposób długoterminowy oddziaływać pozytywnie na powietrze, klimat i krajobraz. Budynki, po przeprowadzonej termomodernizacji będą bardziej efektywne energetycznie, a w związku z tym mniej emisyjne do środowiska. Poprawa efektywności energetycznej poprzez inteligentne zarządzanie energią oraz wykorzystanie różnego rodzaju OZE zmniejszy zapotrzebowanie na surowce, co ograniczy ingerencję ludzką w środowisko oraz znacznie zmniejszy emisję spalin, w tym gazów cieplarnianych. Negatywne oddziaływanie w postaci promieniowania elektromagnetycznego może nastąpić w ramach pośredniego skutku działań związanych z rozwojem OZE opartych na energii słońca. Dotyczy to linii łączących instalacje z siecią energetyczną. Właściwa lokalizacja oraz zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń może niemal całkowicie wyeliminować narażenie na promieniowanie elektromagnetyczne. Przewidywalne uciążliwości związane z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz dźwiękami wydawanymi podczas pracy takich urządzeń będą marginalne. Nie przewiduje się oddziaływania na pozostałe komponenty środowiska. Mając na uwadze charakter zadania oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP jak i celów ochrony form ochrony przyrody, w tym na Obszary Natura 2000. Działania związane z

Działanie	Oddziaływanie
	termomodernizacją budynków mogą być realizowane na terenach objętych prawną ochroną, lecz będą dotyczyć istniejących budynków – nie będą zajmować nowych terenów w związku z czym nie przewiduje się stałego negatywnego oddziaływania na komponenty środowiska.
Zakup i montaż OZE (w tym paneli fotowoltaicznych) dla przedsiębiorstw i dla osób indywidualnych Zakup i montaż paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej oraz u mieszkańców Zakup i montaż paneli fotowoltaicznych na budynkach przemysłowych oraz w przedsiębiorstwach Klaster energii lub/i spółdzielnia energetyczna w zakresie budowy farm fotowoltaicznych wraz z magazynami energii	Instalacja pojedynczych baterii fotowoltaicznych jak i kolektorów słonecznych na budynkach mieszkalnych nie stanowi zagrożenia dla środowiska. Realizacja zadania przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia zapotrzebowania na energię ze źródeł nieodnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej budynków, przez co przyniesie pośrednie pozytywne, długoterminowe oddziaływania na zwierzęta, ludzi, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz, oraz zasoby naturalne. Niemniej jednak montaż baterii fotowoltaicznych czy kolektorów słonecznych może stanowić zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (m.in. jerzyki, jaskółki, wróble). Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. Prace montażowe powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków. Okres lęgowy większości ptaków w Polsce przypada w terminie od 1 marca do 15 października. Należy jednak zaznaczyć, iż dla niektórych gatunków ptaków okres lęgowy przypada w innym okresie np. dla wróbli – od lutego/marca do sierpnia, a języków od maja do sierpnia. Ponadto w poszczególnych latach okresy lęgowe dla konkretnych gatunków ulegają nieznacznym przesunięciom, w zależności od panujących warunków pogodowych. Negatywnego oddziaływania można się spodziewać w odniesieniu do dzikich gatunków. Problem będzie dotyczył głównie ptaków i owadów a zależny będzie w znacznej mierze od lokalizacji inwestycji fotowoltaicznych. Montaż instalacji fotowoltaicznych w korelacji z elektryfikacją transportu samochodowego, pozwoli na drastyczne ograniczenie emisji spalin wzdłuż ciągów komunikacyjnych, dając tanie źródło napędu oraz pozwalając na stopniową rezygnację z płynnych paliw kopalnych, których wydobycie może być niebezpieczne dla różnorodności biologicznej, a spalanie powoduje m.in. smog, choroby i pogłębianie się ocieplenia klimatu. Montaż pomp ciepła może wiązać się z chwilową emisją hałasu, ale będzie ograniczona do powierzchni ziemi. Konieczne jest także wyznaczenie odpowiedniego miejsca, najlepiej w odizolowanym od użytkowej części budynku pomieszczeniu. W miejscu działania pompy nie są emitowane żadne zanieczyszczenia, a emisję spalin w elektrowniach węglowych można obecnie dużo lepiej kontrolować. Obecnie, aby ograniczyć do minimum wpływ pompy ciepła na środowisko, należy stosować rozwiązanie hybrydowe polegające na integracji PC z instalacją fotowoltaiczną (czyli panelami PV), która jako OZE wyprodukuje "zieloną energię" nie tylko do zasilania pomp sprężarkowych, ale także urządzeń i sprzętów wykorzystywanych w domu. Dobrze zaprojektowany i wykonany system oparty na PC i PV eliminuje emisję dwutlenku węgla oraz innych zanieczyszczeń do atmosfery. Wśród zagrożeń środowiskowych w przypadku powietrznych pomp ciepła wymieniana jest również emisja hałasu, która może mieć wpływ na bezpośrednie otoczenie człowieka. Odpowiednie usytuowanie jednostki zewnętrznej powietrznej pompy ciepła, średnice kanałów powietrznych, czy też zastosowanie odpowiednio długich i elastycznych rur przyłączanych zapewni prawidłowe funkcjonowanie instalacji oraz eliminację hałasu. Najważniejsze jest, aby zastosować się do wytycznych producenta. Montaż oraz eksploatacja pompy ciepła gruntowej wiąże się z ingerencją w grunt. Pompy z kolektorem pionowym mogą wymagać dopełnienia pewnych formalności wynikających z wymagań ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze. Dotyczy to sytuacji, gdy wykonuje się otwory na obszarach górniczych albo poza nimi o głębokości powyżej 30 m w celu wykorzystania ciepła ziemi. Wtedy - zgodnie z wymaganiami ustawy - konieczne jest sporządzenie projektu robót geologicznych, który podlega zgłoszeniu staroście. Poprawa efektywności energetycznej poprzez inteligentne zarządzanie energią oraz wykorzystanie różnego rodzaju OZE zmniejszy zapotrzebowanie na surowce, co ograniczy ingerencję ludzką w środowisko oraz znacznie zmniejszy emisję spalin, w tym gazów cieplarnianych. W wyniku inwestycji dot. budowy farm fotowoltaicznych nastąpi: • zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych; • zwiększenie udziału energii z OZE w bilansie energetycznym gminy; • poprawa jakości powietrza, zmniejszenie jego zapylenia; • zwiększenie świadomości ekologicznej wśród ludności gminy.

Działanie	Oddziaływanie
	Określając ewentualną lokalizację farmy fotowoltaicznej nastąpi weryfikacja przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, technologicznych oraz ekologicznych. Pod uwagę będą brane aspekty planistyczne gminy, dostępność terenu o odpowiednim usytuowaniu i klasie gruntu, bliskość zabudowań mieszkalnych, obszarów chronionych oraz infrastruktury energetycznej. Lokalizacja farmy fotowoltaicznej będzie zgodna z aktami prawa miejscowego. Wpływ bezpośredni (lokalizacja farmy na terenach niewykorzystywanych intensywnie przez ptaki), może przyczynić się do powstania alternatywnych miejsc żerowania, np. dla łuszczaków, które mogą wykorzystywać trawiaste fragmenty oraz elementy montażowe, np. do tworzenia gniazd. W literaturze brak jest naukowych dowodów na istnienie ryzyka śmiertelności ptaków związanych z panelami fotowoltaicznymi. W niektórych opracowaniach, można spotkać odniesienie do badań przeprowadzonych w Stanach Zjednoczonych przez McCrary, których wyniki wskazują na śmierć kilku gatunków ptaków w wyniku kolizji z ekranami paneli słonecznych. Śmierć ptaków, w analizowanych przez McCrary przypadkach była powodowana przez heliostaty – lustra stosowane do koncentracji energii słonecznej – niemające zastosowania w przedmiotowej inwestycji. Obecnie istnieją nowoczesne panele fotowoltaiczne z powłoką antyrefleksyjną, która nie wpływa negatywnie na ptaki oraz inne zwierzęta w trakcie eksploatacji instalacji. Wpływ farmy fotowoltaicznej na ptaki zależy przede wszystkim od lokalizacji inwestycji - może być pośredni oraz bezpośredni. W przypadku wpływu pośredniego można zauważyć utratę siedlisk naturalnych (lub fragmentację albo modyfikację), zaburzenia związane ze straszeniem przebywających w okolicy inwestycji gatunków ptaków. Takie sytuacje mogą mieć miejsce jedynie w trakcie prowadzenia prac instalacyjnych na terenie inwestycji. W trakcie budowy, pod rzędami paneli fotowoltaicznych i między nimi nie zostanie usunięta warstwa próchnicza z humusem, a na obszarze, gdzie nastąpiło naruszenie struktury gleby z powodu przejazdów maszyn budowlanych i środków transportu, teren zostanie obsiany roślinnością łąkowo pastwiskową. Grunty w części niezagospodarowanej (w większości) będą przeznaczone pod uprawy trwałe – trawy. W trakcie eksploatacji elektrowni fotowoltaicznej, trawa i inna roślinność zielna i łąkowa będzie rosła pod panelami oraz pomiędzy nimi. Budowa farmy fotowoltaicznej nie wpłynie negatywnie na odbiór krajobrazu. Zasięg zmian będzie ograniczony lokalnie i łatwy do minimalizacji. Nie spowoduje również zmian powodujących spadek walorów turystycznych, a wręcz przeciwnie – inwestycja może stać się lokalną ciekawostką, jako że wciąż w Polsce tego typu obiekty należą do rzadkości. Ponadto planowany teren inwestycji znajduje się pomiędzy oczyszczalnią ścieków a zakładem przemysłowym – teren zurbanizowany. W trakcie prac nie dojdzie do zasypywania rowów melioracyjnych, ingerencji w istniejące ciekły wodne, nie wystąpi więc negatywny wpływ na herpetofaunę, zniszczeniu nie ulegną stanowiska rozrodcze i zimowiska płazów. Na skutek realizacji przedsięwzięcia nie będzie konieczna wycinka zadrzewień i zakrzewień. Pod panelami będą mogły gnieździć się ptaki, jak również teren dostępny będzie dla płazów i gadów. Do działań minimalizujących negatywnych oddziaływań należy zaliczyć stosowanie nowoczesnych technologii, zabezpieczenie terenu budowlany czy też odpowiedni dobór lokalizacji.
Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego	Budowa i modernizacja oświetlenia na LED będzie zlokalizowana już w miejscu przekształconym antropogenicznie. Prace będą polegać na budowie lub wymianie przestarzałych technologicznie urządzeń na urządzenia energooszczędne nowej generacji. Rezultatem wymiany oświetlenia jest obniżenie mocy zainstalowanych urządzeń oświetleniowych i podniesienie jakości oświetlenia dróg i chodników. Wykonanie powyższych prac pozwoli na obniżenie energochłonności systemu oraz wprowadzi korzyści eksploatacyjno-konserwatorskie. Wynikiem zmniejszenia energochłonności systemu oświetlenia będzie znacząca poprawa efektów ekonomicznych, czyli zmniejszenie opłat za eksploatację systemu oświetlenia i ekologicznych oraz mniejszy pobór energii elektrycznej z sieci, co zmniejszy zapotrzebowanie na wydobycie paliw kopalnych. Ponadto, ulepszenie systemu oświetlenia wzdłuż ciągów komunikacyjnych, wpłynie na wzrost bezpieczeństwa zarówno ludzi jak i zwierząt. Mając na uwadze charakter zadania oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się

Działanie	Oddziaływanie
	negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP jak i celów ochrony form ochrony przyrody, w tym na Obszary Natura 2000. Działania te mogą być prowadzone na terenach objętych ochroną, ale będą realizowane w miejscach przekształconych tj. wzdłuż dróg oraz zabudowy obiektami budowlanymi. Przedmiotowe zadanie zalicza się do inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2023 poz. 977) dla których nie obowiązują zakazy ustanowione dla obszarów chronionego krajobrazu, parków krajobrazowych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478).
Kierunek działania 2.4 Bezpieczna i nowoczesna infrastruktura techniczna Projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (m.in. budowa i modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, budowa kompostowni osadów ściekowych, budowa i modernizacja SUW, budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków) Projekty z zakresu budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury dla przedsiębiorców pod kątek gospodarki wodno-ściekowej Poprawa ciągów komunikacyjnych (chodników) z uwzględnieniem potrzeb OzN	Budowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej przyczynią się do ograniczenia procesu przedostawania się niebezpiecznych substancji zagrażających życiu i zdrowiu ludzi do wody i gleby oraz dotrzymania bezpiecznych wskaźników emisyjnych w odniesieniu do pozostałych substancji zagrażających ekosystemom wodnym. Oddziaływania negatywne związane będą z etapem budowy i po zakończeniu prac ustąpią. Prace budowlane mogą wpływać negatywnie na wody, ponieważ może dojść do ingerencji w bioróżnorodność danego terenu, na którym planuje się inwestycje. W trakcie budowy powstawać będzie niezorganizowana emisja zanieczyszczeń do powietrza, której źródłami będą: praca sprzętu budowlanego i samochodów transportowych oraz pojazdów pracujących na terenie realizacji przedsięwzięcia. Inwestycja położona będzie w pasie drogowym, na terenach zielonych oraz częściowo na terenach prywatnych posesji. Roboty będą prowadzone wyłącznie w porze dziennej z wykorzystaniem sprawnego sprzętu technicznego, zaś po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia odtworzyć pasy zieleni wzdłuż prowadzonych robót budowlanych. W trakcie realizacji zadania należy przestrzegać zapisów ustawy o odpadach (Dz. U. nr 62, poz. 628 z 2001 r. z późniejszymi zmianami). W trakcie budowy głównie powstawać będą odpady z grupy 17. tj. odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej. Powstałe odpady w fazie realizacji przedsięwzięcia należy selektywnie gromadzić z uwzględnieniem zasad postępowania z odpadami niebezpiecznymi oraz odpadami nadającymi się do powtórnego wykorzystania. W trakcie prac budowlanych należy zwrócić szczególną uwagę na właściwą eksploatację sprzętu budowlanego. W trakcie budowy nie przewiduje się powstawania ścieków, które mogłyby zanieczyścić wody powierzchniowe lub podziemne. W przypadku konieczności odprowadzenia wód z wykopów należy je mechanicznie podczyścić z zawieszin, przed odprowadzeniem do odbiornika. Głównymi źródłami emisji hałasu do środowiska w trakcie realizacji przedsięwzięcia będą sprzęt budowlany oraz samochody ciężarowe i dostawcze. Prace budowlane należy prowadzić wyłącznie w porze dziennej. Należy je tak zorganizować, aby uciążliwość hałasową ograniczyć do osiągalnego minimum. W trakcie realizacji przedsięwzięcia nie przewiduje się wycinki drzewostanu. Drzewa rosnące w sąsiedztwie prowadzonych robót budowlanych odpowiednio zabezpieczyć, nie dopuszczając do naruszenia ich koron oraz systemu korzeniowego. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. Zadania będą mieć znaczące pozytywne oddziaływanie na jakość i ilość wód, konsekwencją przyłączenia nowych dostawców ścieków do sieci kanalizacyjnej będzie ogólne zmniejszenie przyrostu zanieczyszczeń w wodach odbiornika. Wpłynie to znacząco na poprawę parametrów jakościowych wód w odbiorniku na odcinku narażonym na sumę obecnych wpływów w obrębie jednolitej części wód. Budowa odcinka sieci wodociągowej powinna być prowadzona w sposób niepowodujący pogorszenia stanu środowiska i jakości wód. Podczas prowadzenia robót budowlanych należy zwrócić szczególną uwagę na zabezpieczenie wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleby przed ewentualnym zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi pochodzącymi ze sprzętu oraz maszyn budowlanych. Teren w obrębie wykonywanych prac, po ich zakończeniu, winien być przywrócony przez Inwestora do stanu nie gorszego niż zastany.

Działanie	Oddziaływanie
	Inwestycje te będą położone w pasie drogowym, na terenach zielonych oraz częściowo na terenach prywatnych posesji. Roboty będą prowadzone wyłącznie w porze dziennej z wykorzystaniem sprawnego sprzętu technicznego. W trakcie budowy powstawać będzie niezorganizowana emisja zanieczyszczeń do powietrza, której źródłami będą: praca sprzętu budowlanego i samochodów transportowych oraz pojazdów pracujących na terenie realizacji przedsięwzięcia. Omówione działania będą mieć pozytywny wpływ na ludzi poprzez poprawę warunków sanitarnych oraz dostęp do wody pitnej. Modernizacja sieci wodociągowej będzie miała wpływ ekologiczny w sposób pośredni i bezpośredni na środowisko. Oddziaływanie bezpośrednie przeprowadzonych działań będzie miało wpływ w następujący sposób: modernizacja sieci wodociągowej pozwoli na znaczne zmniejszenie produkcji wody, a co się z tym wiąże eksploatację ujęć wody pitnej, zmniejszenie czasu pracy ciągów technologicznych do uzdatniania wody i zestawów hydroforowych. Przez uszczelnienie sieci wodociągowej zmniejszy się ilość produkcji wody uzdatnionej, w związku z powyższym skrócą się czasy pomiędzy regeneracją filtrów do uzdatniania wody (wsteczne płukanie filtrów) dzięki czemu obniżymy ilość zużywanej wody uzdatnionej na eksploatację SUW, zredukujemy obciążenie oczyszczalni ścieków, gdzie popłuczyny trafiają wraz ze ściekami bytowo - gospodarczymi. Ww. czynności w bardzo znaczącym stopniu pozytywnie wpłyną na ilość zużytej energii elektrycznej na stabilne utrzymanie obiektów SUW, sieci kanalizacyjnej, przepompowni ścieków i oczyszczalni. Natomiast w sposób pośredni oddziaływanie przeprowadzonych działań na środowisko będzie polegać na zmniejszeniu ilości zużywanego prądu elektrycznego, co ma znaczny wpływ na zmniejszenie ilości zużycia konwencjonalnych źródeł energii (wyczerpywalnych - węgiel kamienny, ropa naftowa i gaz ziemny). Dzięki czemu zmniejszy się ilości gazów cieplarnianych (emisja CO₂ i SO₂) powstających podczas produkcji energii elektrycznej, a co się z tym wiąże wydłużenie czasu eksploatacji dóbr geologicznych Kraju. Dodatkowo zmniejszy się obciążenie środowiska przez produkcję chemikaliów do dezynfekcji wody pitnej. Ponadto, mieszkańcy Gmin odczują wpływ inwestycji przez zwiększenie ciśnienia w przewodach wodociągowych, wyeliminowanie częstych utrudnień drogowych, spowodowanych prowadzonymi pracami naprawczymi. Zmniejszenie awarii wodociągowych przyczyni się do oszczędności w materiale użytym na usunięcie usterek oraz w wodzie przeznaczonej do płukania sieci po ww. awariach. Dodatkowo przez wyeliminowanie ww. awarii w znacznym stopniu zmniejszy się ilość energii elektrycznej zużytej na utrzymywanie ciśnienia w sieciach wodociągowych oraz płukanie, a co się z tym wiąże wydłuży się żywotność zestawów pompowych, w związku z tym, iż zmniejszy się ich częstotliwość załączania w cykl pracy i skróci ich czas pracy. Wyeliminowanie awarii zmniejszy również w znacznym stopniu ilość zużytych preparatów chemicznych do dezynfekcji wody, które są dodawane podczas procesu uzdatniania wody. Podczas wykonywania robót związanych z modernizowaniem sieci wodociągowej zniszczeniu ulegnie istniejąca szata roślinna wzdłuż dróg oraz w obrębie działek prywatnych. Ewentualne negatywne oddziaływanie będzie wiązać się z etapem prowadzenia prac i będzie mieć charakter chwilowy. Po wykonaniu prac nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na wszystkie komponenty środowiska. Biorąc pod uwagę lokalizację sieci nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na wartości przyrodnicze, cele ochrony i przedmioty ochrony form ochrony przyrody, w tym Obszarów Natura 2000 pomimo możliwej lokalizacji sieci na terenie obszarów chronionych. W czasie realizacji inwestycji będą prowadzone roboty ziemne związane z wykonywaniem wykopów. Usuwanie wierzchniej warstwy gleby poprzedzone będzie zdjęciem humusu, który należy składować oddzielnie i wykorzystać do prac wykończeniowych. Działania te mogą być prowadzone na obszarach chronionych, ale nie będą wpływać na cele ochrony, ponieważ będą prowadzone poza terenami zajmowanymi przez siedliska przyrodnicze oraz stanowiska chronionych gatunków zwierząt i nie będą wpływać na integralność tych obszarów, nie spowodują przerwania spójności i ciągłości siedlisk. Jednak zakres prac nie będzie miał negatywnego wpływu na ww. obszary chronione. Zadania kwalifikują się do inwestycji celu publicznego. Ponadto inwestycje te ze względu na ich przeznaczenie zostają umiejscowione na terenach zmienionych antropogenicznie (terenach zabudowanych, zurbanizowanych) lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie, co zniweluje lub całkowicie wyeliminuje potrzebę odstępowania od jakiegokolwiek z wymienionych zakazów lub działań w zakresie czynnej ochrony ekosystemów. Ponadto, podczas ewentualnej lokalizacji ww. inwestycji będą zastosowane wszelkie działania minimalizujące dostosowane do planowanej inwestycji. Ewentualne oddziaływania będą chwilowe i nieznaczne, natomiast będą miały długoterminowy pozytywny skutek. Ewentualne oddziaływania będą wiązać się ze zwiększonym hałasem, który może towarzyszyć pracom

Działanie	Oddziaływanie
	modernizacyjnym. Oddziaływanie większości przedsięwzięć inwestycyjnych na terenie gmin nie będzie występowało, ze względu na lokalizację inwestycji na terenach zagospodarowanych/ zurbanizowanych/ zabudowanych lub w konkretnych obiektach. Celem budowy/rozbudowy/modernizacji SUW jest dostarczanie odpowiedniej ilości i jakości wody dla mieszkańców. Ujęcie wody oraz odpowiednio dobrane urządzenia zagwarantują, że jakość wody pochodzącej ze stacji uzdatniania będzie spełniała wymagania sanitarne dla wody pitnej. Modernizacja ujęć wód również pozwoli na otrzymanie wód lepszej jakości, co wpłynie pozytywnie na ludzi, a także zwierzęta i rośliny. Właściwie odczuwalne oddziaływanie na środowisko może wystąpić jedynie w fazie samej budowy. Wykonanie odwiertu, montaż urządzeń oraz wykonywanie prac ziemnych mogą się wiązać z krótkotrwałymi okresami wzmożonego ruchu samochodowego (transport pracowników, dowóz i wywóz urządzeń). Nie będą to jednak uciążliwości znaczące i ograniczone jedynie do pory dziennej. Istotny jest wybór odpowiedniej metody realizacji zadań, w celu jak największego zminimalizowania ingerencji w środowisko i krajobraz. Zwiększony poziom hałasu może występować tylko podczas pracy sprzętu budowlanego służącego głównie do wykopów pod rurociągi. Prace odbywać się będą wyłącznie w porze dziennej i nie będą powodowały uciążliwości dla środowiska, a ich charakter będzie krótko trwały i odwracalny. Budowa nowych ujęć i stacji uzdatniania wody nowoczesnymi metodami pozwala na wykonanie inwestycji w krótkim czasie, a po zakończeniu fazy budowy nie przewiduje się długotrwałych, wtórnych niekorzystnych oddziaływań. Na etapie realizacji inwestycji wystąpią czasowe, lokalne i odwracalne zmiany w ukształtowaniu powierzchni terenu w postaci wykopów pod rurociągi i czasowych zwałowisk gleby. Formy te ulegną likwidacji po wykonaniu odwiertu i można wykorzystać zebrane podczas wykopów masy ziemne do ponownego ich zasypania. Wymienione okresowe przekształcenia nie spowodują w żaden sposób trwałego zubożenia wartości krajobrazowych. Modernizacja ujęcia będzie w miejscu już przekształconym. Realizacja przedsięwzięcia nie pogorszy stanu środowiska, nie zmieni sposobu wykorzystywania terenu, polepszy natomiast wydajność ujęcia w celu zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną. Czas remontu będzie wiązał się z chwilowymi i krótkoterminowymi uciążliwościami dla środowiska związanymi ze wzmożonym transportem, wibracjami, emisją spalin, hałasem oraz powstawaniem odpadów. Realizacja zadania przyczyni się m.in. do rozwiązań mających na celu minimalizację zużycia energii elektrycznej poprzez zastosowanie energooszczędnych pomp. Działania te przyczynią się do pozytywnie do poprawy jakości powietrza.
Budowa i modernizacja sieci ciepłowniczej	Działanie ma na celu usprawnienie systemów, które pozwoli na zwiększenie efektywności poszczególnych systemów. Modernizacja sieci będzie miała wpływ ekologiczny w sposób pośredni i bezpośredni na środowisko. Zmniejszy zapotrzebowanie na surowce, a także ich awaryjność. Podczas prac budowlanych mogą wystąpić chwilowe negatywne oddziaływania związane ze wzmożonym transportem, przemieszczaniem mas zmiennych, wibracjami, emisją spalin, hałasem oraz powstawaniem odpadów. Podczas prac budowlanych i modernizacyjnych może dojść do zniszczenia szaty roślinnej. Roboty powinny być tak zaplanowane, aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne, po zakończeniu inwestycji zalecane jest wykonanie nasadzeń drzew i krzewów, które ograniczą emisję hałasu i zanieczyszczeń podczas jej eksploatacji. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac.
Przebudowa dróg w celu zwiększenia bezpieczeństwa pieszych	Przebudowa dróg usprawni ruch. Drogi o dużym natężeniu ruchu mogą stanowić dla zwierząt barierę migracyjną. W przypadku przebiegu przez tereny leśne, gdzie jest większe prawdopodobieństwo przemieszczania się zwierząt, głównie jeleniowatych powinno umieścić się znaki ostrzegawcze. Działanie to nie będzie więc znacząco oddziaływać na zwierzęta. Podczas prac budowlanych i modernizacyjnych dróg może dojść do zniszczenia szaty roślinnej. Roboty powinny być tak zaplanowane, aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Może dojść również do fragmentacji krajobrazu. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne, po zakończeniu inwestycji zalecane jest wykonanie nasadzeń drzew i krzewów, które ograniczą emisję hałasu i zanieczyszczeń podczas jej eksploatacji. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy

Działanie	Oddziaływanie
	powinny być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac. Wskutek przeprowadzonych modernizacji nastąpi długotrwała poprawa środowiska akustycznego poprzez zastosowanie tzw. cichych nawierzchni. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Po zakończeniu prac oddziaływanie to zniknie a teren wokół dróg zostanie poddany rekultywacji. Budowa dróg może potencjalnie negatywnie wpłynąć na krajobraz z uwagi na pojawienie się nowej formy w przestrzeni. Niemniej jednak z uwagi na powierzchniowy charakter dróg, nie stanowią one dominanty krajobrazowej, a ich przebieg jest w większości dostosowany do lokalnego ukształtowania terenu. Wyzwaniem pozostaje także zabezpieczenie środowiska, by wpływ antropopresji był możliwie najmniejszy, a także wprowadzanie działań adaptacyjnych adekwatnych do zmian środowiska. Należy zauważyć, iż inwestycje związane z rozbudową dróg, z uwagi na swój charakter podlegać będą procedurze oddziaływania na środowisko, w której szczegółowo analizowane będzie oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. Wydanie odpowiednich pozwoleń i decyzji będzie wiązało się także ze wskazaniem działań minimalizujących lub kompensujących (dla obszarów Natura 2000) dla konkretnych projektów. Mając na uwadze charakter zadań oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych jak i celów ochrony form ochrony przyrody. Prace będą wykonywane zgodnie ze sztuką budowlaną, przy jak najmniejszym zajęciu terenu – w pasie modernizowanego oraz przebudowywanego wału. Działania nie będą powodować zmiany stosunków gruntowo-wodnych, należy uznać, że planowane działania, w trakcie realizacji nie będą wykazywać znaczącego negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi oraz środowisko gruntowo – wodne.

11.1. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko

Przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określone zostały w §3 ust 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.).

Inwestycje traktowane jako mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko mogą być realizowane w ramach działań z zakresu:

- 1) przebudowy infrastruktury drogowej;
- 2) budowy/rozbudowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz towarzyszącej;
- 3) budowy sieci ciepłowniczych;
- 4) budowy farm fotowoltaicznych;
- 5) rozwoju gospodarowania odpadami.

Warto podkreślić, że na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności.

W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. W konsekwencji realizacja powyższych przedsięwzięć skutkować będzie poprawą stanu środowiska na danym terenie. Ponadto ich realizacja:

- posiada związek z rozwiązywaniem problemów ochrony środowiska na terenie gmin;
- służy wspieraniu zrównoważonego rozwoju;
- służy wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska.

11.2. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody

Na terenie MOF Jasło występują następujące formy ochrony przyrody:

- Park Narodowy;
- Obszary Natura 2000;
- Obszar Chronionego Krajobrazu;
- Rezerваты przyrody;
- Pomniki przyrody.

Zgodnie z ustawą z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. W obszarach Natura 2000 nie wprowadza się zakazów za pomocą aktów prawnych jak dla pozostałych obszarowych form ochrony przyrody, a ograniczenia realizacji pewnych inwestycji wynikają z zagrożeń i presji związanych z poszczególnymi przedmiotami ochrony oraz celów ochrony określonych dla każdego obszaru indywidualnie.

Na etapie oceny ogólnego dokumentu nie jest możliwe dokonanie oceny poszczególnych elementów zaprojektowanych działań z punktu widzenia wpływu na środowisko w związku z tym w prognozie wskazano jedynie możliwość oddziaływania, które powinno być określone szczegółowo oraz być przedmiotem odpowiednich uzgodnień i decyzji administracyjnych na etapie przygotowania poszczególnych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływanie mogą zostać zminimalizowane poprzez uwzględnione potrzeby przedmiotów ochrony oraz wdrożone działania minimalizujące.

Analiza oddziaływań projektów priorytetowych nie wykazała bezpośredniego znaczącego negatywnego wpływu na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 (w tym na integralność i spójność sieci Natura 2000).

Działania będą prowadzone zgodnie z art. 45 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego, a także będą wynikały z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Wszelkie działania podejmowane zmierzające do poprawy jakości powietrza (tj. termomodernizacje budynków, wdrażanie OZE) a także adaptacji do zmian klimatu będą zdecydowanie pozytywnie wpływać na stan siedlisk gatunków w obszarach Natura 2000 objętych projektem Strategii.

Wszelkie działania określone w Strategii mają na celu poprawę środowiska naturalnego.

Biorąc pod uwagę, że pozostałe zadania wyznaczone w Strategii mają charakter ogólny, nie jest znana ich dokładna lokalizacja ani szczegóły techniczne. Jednak biorąc pod uwagę charakter zadań zakłada się, iż realizacji Strategii nie spowoduje negatywnego wpływu na obszary chronione.

Pośrednio zadania będą miały pozytywny wpływ na wszystkie obszary chronione, w tym Natura 2000. Nastąpi poprawa stanu siedlisk pośrednio za sprawą działań związanych z podniesieniem jakości powietrza oraz zwiększeniem terenów zieleni.

Realizacja założeń projektu Strategii może wiązać się z wystąpieniem negatywnych oddziaływań, jednak będą one miały przeważnie charakter krótkoterminowy i chwilowy. Oddziaływania te będą polegały na emisji hałasu i spalin w związku z realizacją prac budowlanych, zagrożeniu zniszczenia lub zamurowywania siedlisk ptaków podczas termomodernizacji budynków, ograniczeniu powierzchni gleb w związku z prowadzeniem prac budowlanych, usuwaniu drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji, płoszeniu zwierząt w trakcie wykonywania prac.

Działania z zakresu termomodernizacji, a także montażu ogniw fotowoltaicznych i kolektorów solarnych na budynkach (działania w zakresie rozwoju energetyki prosumenckiej), mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Dlatego przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (*Apus apus*) oraz wróbli (*Passer domesticus*) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie obiektów, w których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 14 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować, jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków. Planowane działanie może być realizowane przy zachowaniu przepisów odrębnych odnoszących się do ochrony środowiska i przyrody.

Należy pamiętać, że jeśli dojdzie do realizacji przedsięwzięć o określonym negatywnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko, będą one poddane także odpowiedniej procedurze oceny oddziaływania oraz będą zgodne z aktami prawa miejscowego. Ponadto, zadania będą prowadzone mając na uwadze zasadę zrównoważonego rozwoju, w tym konieczność utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska.

Projekt dokumentu zakłada min. realizację inwestycji, które można zakwalifikować do inwestycji celu publicznego. Należą do nich przede wszystkim inwestycje drogowe, zagospodarowanie terenów czy budowę farmy fotowoltaicznej.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) można stosować odstępstwo od zakazów dla realizacji wspomnianych inwestycji celu publicznego na terenie parków krajobrazowych. Podobnie w obszarach chronionego krajobrazu art. 24 ust. 2 pkt 3. ww. ustawy przewiduje odstępstwa od ustanowionych w nich zakazów.

Oddziaływania na Park Narodowy oraz na rezerваты przyrody

W parkach narodowych oraz w rezerwach przyrody obowiązują zakazy zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2024.1478 t.j.) oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego.

Minister właściwy do spraw środowiska, po zasięgnięciu opinii dyrektora parku narodowego, może zezwolić na obszarze parku narodowego na odstępstwa od zakazów. Natomiast w sprawie rezerwatów przyrody może zezwolić na obszarze rezerwatu przyrody na odstępstwa od zakazów Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, po zasięgnięciu opinii regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Należy stwierdzić, że realizacja dokumentu nie przewiduje inwestycji, które miałyby znacząco negatywnie oddziaływać, w tym bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, średnioterminowego, długoterminowego i stałego. Nie będą zatem łamane zakazy ustanowione dla ochrony w/w terenów a także nie przewiduje się wpływu na ich cele ochrony.

Działania wyznaczone w ramach Strategii będą miały pośredni pozytywny wpływ na funkcjonowanie rezerwatów przyrody i parku narodowego. Założenia Strategii przewidują poprawę jakości środowiska przyrodniczego na omawianym terenie m.in. poprzez termomodernizację budynków a także wdrażanie OZE czy rozbudowę sieci wodno-kanalizacyjnej. Duże znaczenie mają działania, których założeniem jest zachowanie naturalności ekosystemów, a także wszelkie inne działania sprzyjające ochronie zasobów, jak i poprawie stanu środowiska oraz zwiększanie terenów zieleni.

Wytyczenie ścieżek rowerowych przyczyni się do kompleksowego ukierunkowania ruchu turystycznego. Efektem projektów będzie rozbudowa istniejących i planowanych szlaków na omawianym terenie prowadzących do kanalizacji ruchu turystycznego.

Długofalowo inwestycje z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury ukierunkowane są na przystosowanie do zmian klimatu a także zapobiegania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi. W wyniku realizacji zaplanowanych działań upatruje się głównie pozytywnego, długoterminowego oddziaływania na środowisko, w tym na różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, obszary chronione, w tym obszary Natura 2000.

Oddziaływania na Obszary Natura 2000

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478), na terenie obszarów Natura 2000, zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

1. pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
2. wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
3. pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Wyjątki, wyłączone z tych zapisów, zebrane zostały w art. 34, ww. ustawy.

Dla powyższych aktów istnieje możliwość odstępstwa od zakazów w sytuacji kolizji planowanych w projekcie dokumentu zadań z zakazami.

W niniejszej prognozie zwrócono uwagę na projekty oraz rodzaje inwestycji, które potencjalnie mogą oddziaływać na zasoby przyrodnicze, w tym także obszary Natura 2000. Jak już wspomniano, dokładna lokalizacja, jak również skala i technologia realizacji inwestycji objętych wsparciem nie są przedmiotem Programu, należy jednak zauważyć, iż część z nich będzie kwalifikować się do przedsięwzięć mogących znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z rozporządzeniem ws. przedsięwzięć. Dla powyższych inwestycji wymagane będzie, zatem przeprowadzenie indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko.

Dla inwestycji, które mogą być lokalizowane na obszarach Natura 2000 lub w ich sąsiedztwie powinno w ramach oceny oddziaływania zostać przeprowadzone szczegółowe rozpoznanie możliwych oddziaływań na integralność i przedmioty ochrony tych obszarów. Ocena oddziaływania na środowisko inwestycji powinna wykazać oddziaływanie ich siłę oraz zaproponować w przypadku identyfikacji negatywnego oddziaływania warianty alternatywne. Jeżeli warianty alternatywne nie istnieją lub jeśli po ich zastosowaniu będą nadal wykazywane negatywne oddziaływania, ocena powinna zaproponować skuteczne rozwiązania minimalizujące lub kompensujące. W tym kontekście istotny jest fakt, iż obowiązujący system prawny nie dopuszcza realizacji inwestycji, które mogłyby znacząco oddziaływać na środowisko – w tym także na obszary Natura 2000 bez uprzedniego wnikliwego przeanalizowania potencjalnego wpływu. Na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, inwestor będzie zobowiązany do przedstawienia właściwym organom wariantów alternatywnych, a jeśli nie będą one możliwe do realizacji, będzie można zastosować odstępstwo ustawowe, jeżeli zostanie wykazane, iż stanowi ono inwestycję celu publicznego. Zapisy ustawy

o ochronie przyrody wskazują na indywidualne oceny oraz organy, które będą wydawać stosowne zezwolenia i decyzje. Biorąc pod uwagę cele oraz charakter zidentyfikowanych typów projektów można z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, iż część z nich będzie spełniać kryteria określone w powyższych zapisach ustawy (m.in. będą kwalifikowane jako inwestycje celu publicznego). W ramach przyszłych ocen oddziaływania na środowisko inwestycji, które będą oddziaływać na obszary Natura 2000 należy wykazać także ich zgodność z planami zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, ustanowionych zarządzeniami RDOŚ.

Oddziaływanie większości przedsięwzięć inwestycyjnych na siedliska objęte ochroną w ramach sieci ekologicznej Natura 2000 na terenie gmin nie będzie występowało, ze względu na lokalizację inwestycji na terenach zagospodarowanych lub w konkretnych obiektach.

Obszary Natura 2000 zajmują w większości fragmenty terenów leśnych, niezainwestowanych, przedsięwzięcia zlokalizowane są w odległości od chronionych terenów i nie będą bezpośrednio oddziaływać na środowisko przyrodnicze oraz na gatunki roślin i zwierząt znajdujące się pod ochroną.

Pozytywne pośrednie oddziaływanie na Obszary Natura 2000 będą miały zadania związane m.in. z termomodernizacją budynków, wdrażaniem OZE, rozwojem infrastruktury technicznej, tworzeniem elementów błękitno-zielonej infrastruktury. Potencjalne pozytywne oddziaływanie inwestycji związanych z rozwojem infrastruktury drogowej może przyczynić się do zmniejszenia ruchu oraz skanalizowania ruchu samochodowego.

W związku z powyższym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na Obszary Natura 2000. A ogół działań zaplanowanych w ramach Strategii przyczyni się do poprawy jakości środowiska na omawianym obszarze. Realizacja Strategii nie wpłynie negatywnie na cele i przedmioty ochrony.

W celu zminimalizowania oddziaływania na środowisko należy stosować zabezpieczenia i działania minimalizujące przeznaczone dla populacji ryb (np. przepusty, przepławki, prowadzenie prac poza terminami tarła). Należy także uwzględniać wariant lokalizacji, tak aby nie zajmować powierzchni siedlisk łąkowych oraz starorzeczy. W przypadku prowadzenia działań w pobliżu siedlisk płazów należy pamiętać o uwzględnieniu terminów poza okresem ich rozrodu oraz w przypadku projektowania dróg zapewnić odpowiednie przejścia. Prace należy prowadzić poza siedliskami tych gatunków, a także w okresie poza lęgowym. Na etapie planowania prac należy zwrócić także uwagę, aby nie zagrażały one gatunkom migrującym. Istotne będzie także zwrócenie uwagi na prowadzenie działań w taki sposób, aby zminimalizować ryzyko płoszenia ptaków (należy stosować technologie ograniczające hałas, w terminach, kiedy występują najmniejsze koncentracje ptaków migrujących). Istotne będzie także zachowanie roślinności przybrzeżnej oraz zadrzewień i zakrzaczeń, aby zapewnione były właściwe

schronienia i siedliska zapewniające bazę pokarmową. W związku z powyższym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania.

Większość działań zaproponowanych w Strategii będzie miało wymierny efekt ekologiczny, będzie pozytywnie wpływać na jakość środowiska w perspektywie długoterminowej. Do tych działań będą należeć te zarówno z zakresu poprawy jakości powietrza tj. termomodernizacja budynków oraz wrażanie OZE, a także rozwój komunikacji publicznej, budowa parkingów oraz budowy ścieżek rowerowych. Ww. działania będą mieć pośredni pozytywny wpływ na obszary chronione. Poprawa stanu środowiska nie będzie dotyczyć tylko poprawy jakości powietrza, ale także powiązanych z tym omawianych komponentów tj. woda, gleby. Zadania zaplanowane w Strategii nie będą miały negatywnego wpływu na wyznaczone cele ochrony.

Należy w planowaniu inwestycji uwzględnić wariantowanie lokalizacji z uwzględnieniem potrzeby zachowania ciągłości ekologicznej obszarów chronionych z innymi istotnymi dla zwierząt terenami (zachowanie zwartych drzewostanów). Ponadto należy uwzględniać przy rozbudowie i modernizacji dróg występowanie siedlisk łąkowych.

Bezpośrednio na Obszarach Natura 2000 mogą zostać zrealizowane inwestycje związane z przebudową już istniejącej sieci drogowej oraz sieci wodno-kanalizacyjnej a także rozbudową szlaków rowerowych i termomodernizacją budynków.

Zadania inwestycyjne, które mogą wkraczać na obszary Natura 2000 będą zlokalizowane wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych czy bezpośredniej zabudowy. Nie przewiduje się ingerencji w przedmioty ochrony na terenie Obszarów Natura 2000. Wytyczenie ścieżek rowerowych przyczyni się do kompleksowego ukierunkowania ruchu turystycznego. Efektem projektów będzie rozbudowa istniejących i planowanych szlaków na omawianym terenie prowadzących do kanalizacji ruchu turystycznego.

W związku z tym nie przewiduje się żadnego bezpośredniego oddziaływania, również na cele ochrony. Działania zaplanowane w ramach Strategii będą miały pośredni pozytywny wpływ środowisko.

Oddziaływanie na Obszary Chronionego Krajobrazu

W stosunku do obszarów chronionego krajobrazu wprowadzane są zakazy zgodnie z art. 24 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) oraz indywidulanych aktów prawa miejscowego.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, zakazy ustanowione i obowiązujące na terenach parków krajobrazowych nie mają zastosowania do realizacji inwestycji celu publicznego, o których mowa w art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2021 poz. 741 z późn. zm.).

Na terenach OChK nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, średnioterminowego, długoterminowego i stałego.

Działania wyznaczone w ramach Strategii będą miały pośredni pozytywny wpływ na funkcjonowanie Obszarów Chronionych. Założenia Strategii przewidują poprawę jakości środowiska przyrodniczego na omawianym terenie m.in. poprzez termomodernizacje budynków, rozbudowę sieci wodno-kanalizacyjnej, wymianę źródeł ciepła a także wdrażanie OZE.

Zadania zaplanowane w ramach Strategii zaliczają się do inwestycji celu publicznego, w związku z tym wymienione powyżej zakazy nie obowiązują. Zadania zlokalizowane będą na terenach już zurbanizowanych, realizowane będą miejscowo (konkretne obiekty, centra miejscowości) lub liniowo (inwestycje związane z rozbudową ścieżek rowerowych oraz dróg). Inwestycje będą prowadzone, aby nie naruszać zakazów wyznaczonych dla tego obszaru oraz zostaną zastosowane działania minimalizujące ewentualne oddziaływania na środowisko. Przejściowe oddziaływania mogą dotyczyć głównie fazy przeprowadzania inwestycji i ustaną po jej przeprowadzeniu i uprzątnięciu terenu.

Wytyczenie ścieżek rowerowych przyczyni się do kompleksowego ukierunkowania ruchu turystycznego. Efektem projektów będzie rozbudowa istniejących i planowanych szlaków na omawianym terenie prowadzących do kanalizacji ruchu turystycznego.

Oddziaływania na pomniki przyrody

Dla pomników przyrody obowiązują zakazy zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego.

W wyniku przeprowadzenia prac inwestycyjnych na omawianym terenie istniejące pomniki przyrody nie będą narażone na łamanie zakazów wprowadzonych w celu ich ochrony. Działania inwestycyjne prowadzone będą poza obszarem lokalizacji pomników przyrody.

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają także bezpośredni wpływ na florę oraz faunę. Wpływają one na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie się klimatu spowoduje migracje gatunków – gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków będzie uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Przekształcenia siedlisk na skutek zmian klimatycznych mogą dotknąć także warunków wodnych – obniżenie się poziomu wód gruntowych może spowodować stopniowy zanik siedlisk o dużej wilgotności. Najważniejszym elementem adaptacji do zmian klimatycznych będzie, w przypadku siedlisk,

zachowanie bioróżnorodności oraz zrównoważona gospodarka leśna uwzględniająca zmiany klimatyczne oraz ich efekty. Kluczowym elementem będzie utrzymanie obszarów wodno-błotnych oraz ich odtwarzanie w miejscach posiadających odpowiednie warunki.

W ramach adaptacji do zmian klimatu zaleca się:

- utrzymanie zagrożonych siedlisk i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe – dotyczy to szczególnie obszarów wodno-błotnych,
- regulowanie wpływu klimatu poprzez wykorzystywanie odpowiednich ekosystemów,
- wpływ na mikroklimat przez zachowanie oraz tworzenie nowych zalesień i obszarów zielonych,
- zwiększanie naturalnej retencji wodnej,
- uwzględnianie zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi w dokumentach planistycznych,
- odpowiednia gospodarka leśna, z naciskiem na odpowiedni dla siedliska skład gatunkowy.

11.3. Korytarze ekologiczne

Przez omawiany teren przebiegają korytarze ekologiczne Ostoja Magurska oraz Bieszczady-Gorce-Wschód.

Obszar obejmujący ww. korytarze ekologiczne składa się zarówno z terenów leśnych i rolniczych, ale także częściowo z zwartej zabudowy mieszkaniowej oraz ciągów komunikacyjnych.

W związku z powyższym istnieje ryzyko powstawania negatywnych oddziaływań z planowanymi działaniami związanymi z przebudową/modernizacją dróg na omawianym terenie.

W celu minimalizacji negatywnych oddziaływań zadań związanych z rozwojem infrastruktury drogowej najczęściej stosuje się przejścia dla zwierząt a także dostosowując istniejące obiekty inżynierskie do pełnienia funkcji przejść dla zwierząt. Mogą być poprowadzone pod powierzchnią drogi, nad drogą bądź po drodze. W celu ograniczenia śmiertelności zwierząt stosuje się ogrodzenia ochronne dostosowane do lokalnie występujących gatunków. Ponadto, m.in. zaleca się stosowanie transparentnych ekranów akustycznych, wprowadzenie ograniczeń prędkości, wprowadzenie oświetlenia o niskiej emisji barw niebieskich i promieniowania UV a także stosowanie szczelnych pokryw studni i ogrodzeń ochronnych wokół obiektów odwadniających.

Do zadań pozytywnie oddziałujących na prawidłowe funkcjonowanie korytarzy ekologicznych należą te związane z zwiększaniem świadomości mieszkańców, rozwojem gospodarki wodno-ściekowej, w tym ujęć wód.

11.4. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta

Realizacja zapisów Strategii w przypadku typowych działań inwestycyjnych w rozbudowy dróg, tworzeniem parkingów a także budową nowych ścieżek rowerowych może powodować wystąpienie negatywnych, bezpośrednich, chwilowych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Oddziaływania te związane będą głównie z zajmowaniem terenów cennych przyrodniczo, stanowiących biotop roślin i zwierząt (długoterminowe) oraz z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe). W ich efekcie powinno nastąpić zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Dzięki utrzymaniu walorów przyrodniczych pozytywne oddziaływania dotyczyć będą także klimatu oraz adaptacji do zmian klimatycznych.

Możliwe oddziaływania negatywne na przyrodę i różnorodność biologiczną będą miały związek z realizacją planowanych inwestycji m.in. poprawą efektywności energetycznej z uwzględnieniem OZE oraz rozwiązań infrastrukturalnych np. budowa dróg, budowa sieci wodno-kanalizacyjnej, budową sieci ciepłowniczej oraz tras rowerowych. Oddziaływania te związane będą głównie z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe).

Prace budowlane mogą wpływać bezpośrednio i negatywnie na bioróżnorodność, ponieważ może dojść do ingerencji danego terenu, na którym planuje się inwestycję. Ponadto, może dojść do tworzenie barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych oraz wycinkę drzew i krzewów. Będą to jednak oddziaływania chwilowe.

Negatywne skutki funkcjonowania ciągów komunikacyjnych to:

- utrudnienie przemieszczania się zwierząt i roślin;
- wypadki i kolizje drogowe z dzikimi zwierzętami;
- zniszczenie siedlisk w zasięgu przebiegu i oddziaływania drogi;
- przekształcanie terenu przyległego do drogi (osiedlanie się człowieka wzdłuż dróg);
- ekspansja gatunków obcych na danym terenie, związanych z człowiekiem.

Długofalowo inwestycje z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury czy zagospodarowania terenu ukierunkowane są na przystosowanie do zmian klimatu a także zapobiegania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi. W wyniku realizacji zaplanowanych działań upatruje się głównie pozytywnego, długoterminowego oddziaływania na środowisko, w tym na różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, obszary chronione, w tym obszary Natura 2000.

Realizacja zadań związana z nasadzaniem zieleni przyczyni się do zwiększanie areału terenów przepuszczalnych, co doprowadzi do wzrostu udziału terenów biologicznie czynnych i przepuszczalnych. Działania będą wpływać pośrednio pozytywnie i długoterminowo na stan zasobów wód powierzchniowych. Ponadto, zwiększy się różnorodność biologiczna. Działania będą polegać m.in.

na zbieraniu deszczówki, wykonywaniu łąk kwietnych, zmianie powierzchni nieprzepuszczalnej na przepuszczalną oraz zakładaniu ogrodów deszczowych, co przełoży się na lepszą kondycję roślin, zwiększenie bioróżnorodności i zapobieganie zmianom mikroklimatu, ograniczenie zjawiska „miejskiej wyspy ciepła”. Budowa zbiorników do magazynowania wód opadowych pozwoli na późniejsze wykorzystanie jej w okresach suszy, do nawadniania terenów.

Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynków zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych np.: poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. Poza tym termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych zwierząt.

Działania wyznaczone w projekcie Strategii nie wpłyną negatywnie na drożność migracyjną i ekologiczną korytarza rzecznego. Zapewnienie wykwalifikowanego nadzoru przyrodniczego oraz dostosowanie terminu prowadzenia ewentualnych przyszłych planowanych prac do okresów aktywności fauny i wegetacji flory zapewni zminimalizowanie negatywnego wpływu inwestycji na korytarze ekologiczne i migracyjne w rejonie obszaru przedsięwzięcia.

Rozwój inwestycji liniowych takich jak infrastruktura drogowa może przyczynić się do zmniejszenia drożności korytarzy ekologicznych szczególnie w przypadku grodzenia dróg kołowych.

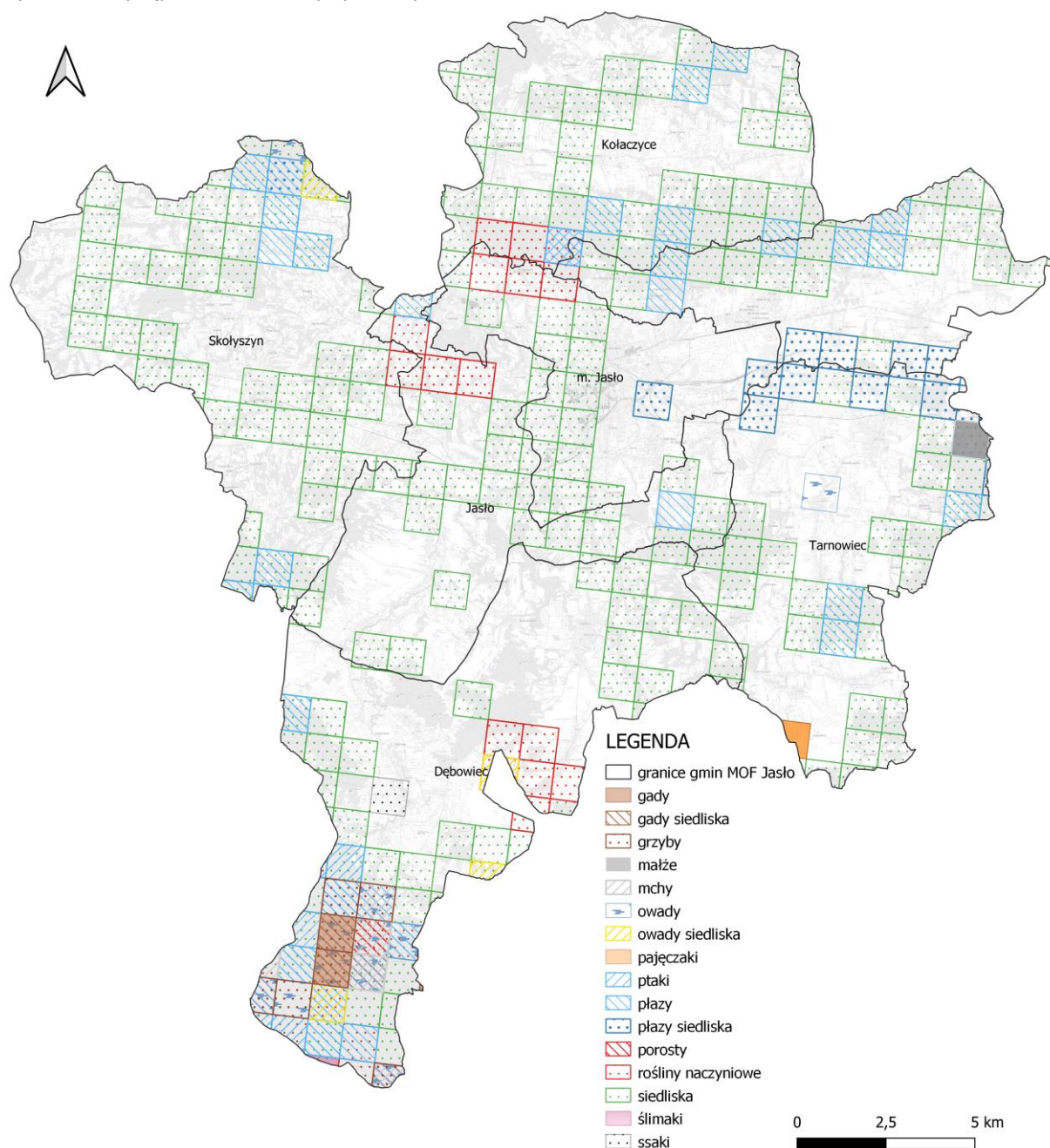
W przypadku budowy sieci tras rowerowych poprowadzonych w nowym śladzie należy uwzględnić rozmieszczenie chronionych elementów przyrody tj. siedlisk chronionych, stanowisk chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt. Planowane trasy należy poprowadzić poza wskazanymi elementami lub zastosować adekwatne działania minimalizujące wynikające z dokumentacji środowiskowej.

Efekt bariery tworzony przez wygrodzienia wzdłuż dróg kołowych należy zminimalizować przez budowę przejść dla zwierząt lub dostosowując istniejące obiekty inżynierskie do pełnienia funkcji przejść dla zwierząt.

Nie przewiduje się działań, które mogłyby naruszyć drożność i funkcjonowanie ekologicznych korytarzy lądowych i wodnych. W ramach przebudowy istniejącej infrastruktury technicznej, np. dróg w razie konieczności przewiduje się m.in. budowę przejść dla zwierząt, budowę przepustów wodnych. Działania te będą ukierunkowane na zniesienie lub ograniczenie barier dla przemieszczania się zwierząt.

Zgodnie z Geoseriwsem GDOŚ na poniższym rysunku przedstawiono występowanie zasobów przyrodniczych na terenie MOF Jasło.

Rysunek 13 Występowanie zasobów przyrodniczych na terenie MOF Jasło

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

11.5. Ludzie

Realizacja Strategii zakłada zrównoważony rozwój regionu z jednoczesną poprawą stanu środowiska. Działania realizowane w ramach, w perspektywie średnio i długoterminowej wpłyną pozytywnie na zdrowie ludności, jakość oraz komfort ich życia, ale przede wszystkim będą one związane z poprawą jakości powietrza, wód, gleb i środowiska przyrodniczego.

Jednym z ważnych elementów będzie rozwój infrastruktury technicznej (drogi, sieć wodno-kanalizacyjna oraz parkingów park&ride oraz bike&ride). Podjęcie ww. działań pozwoli na zaspokojenie potrzeb mieszkańców, a także zmniejszy negatywny wpływ na środowisko, zarówno w sposób pośredni i bezpośredni.

Ograniczenie zużycia konwencjonalnych źródeł energii bezpośrednio może się przyczynić do zmniejszenia zachorowań powodowanych złą jakością powietrza atmosferycznego. Pozytywny wpływ na zdrowie ludzi, a także ich finanse będą miały działania związane ze zwiększeniem efektywności energetycznej. Dodatkowo termomodernizacja wpłynie pozytywnie na poprawę komfortu cieplnego mieszkańców.

Oddziaływaniami negatywnymi dla mieszkańców, znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie obszarów objętych inwestycjami, będą prace remontowo-budowlane. Będzie to związane z użyciem maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji) oraz utrudnieniami komunikacyjnymi. Oddziaływania te będą bezpośrednie, krótkotrwałe i odwracalne, jak również ustaną po zakończeniu robót. Negatywne odczucia wśród mieszkańców mogą budzić utrudnienia związane z organizacją ruchu.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na ludzi ich zdrowie i bezpieczeństwo.

11.6. Powietrze atmosferyczne

Pozytywne oddziaływanie na stan jakości powietrza związane będzie przede wszystkim ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń. Obniżenie ładunku emisji zanieczyszczeń nastąpi poprzez realizację inwestycji takich jak: podnoszenie efektywności energetycznej w budynkach oraz wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Główną przyczyną emisji ze źródeł komunikacyjnych jest duże natężenie ruchu indywidualnego pojazdów. Do niwelacji tego problemu przyczynią się przebudowy dróg, które pozwolą na upłynnienie ruchu. Stworzenie infrastruktury umożliwi rozwój na rzecz zrównoważonej mobilności oraz ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza. Ponadto, nowe parkingi pozwoli podróżującym na pozostawienie rowerów/samochodów w dogodnej lokalizacji oraz przesiadkę do komunikacji publicznej. Działania mające na celu zwiększenie liczby miejsc postojowych poprzez budowę parkingów strategicznych przekładają się na zwiększenie wydajności układu transportowego, w tym przede wszystkim popularyzację transportu zbiorowego, dzięki czemu skraca się czas dojazdu. Budowa parkingu przyczyni się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza, drgań i hałasu poprzez ograniczenie podróży samochodami osobowymi. Realizowane działania poprawi więc płynność ruchu i ograniczy negatywny wpływ transportu na środowisko naturalne.

Pozytywny, bezpośredni i stały wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat będą miały zadania typowo inwestycyjne tj. termomodernizacja obiektów oraz rozbudowa systemu ścieżek rowerowych. Głównym zagrożeniem powietrza atmosferycznego jest niska emisja z instalacji grzewczych budynków. Termomodernizacja budynków pozwoli na znaczące ograniczenie zużycia materiału opałowego niezbędnego do ogrzania obiektu. W konsekwencji wpłynie to na redukcję emisji szkodliwych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Przeprowadzone prace termomodernizacyjne budynków, dzięki zmniejszeniu zapotrzebowania na energię cieplną, minimalizują emisję zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł spalania energetycznego. W okresie realizacji przedsięwzięć będą miały miejsce uciążliwości związane z emisją do powietrza substancji z procesu spalania paliw w silnikach maszyn budowlanych i pojazdów transportowych, prac montażowych. Powyższe emisje będą miały charakter okresowy i odwracalny, a uciążliwości z nimi związane ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Poprawa dostępności infrastruktury drogowej wpłynie na ograniczenie wtórnej emisji substancji pyłowych emitowanych do powietrza w wyniku unosu z nawierzchni dróg. Również organizacja ruchu może mieć pośrednio pozytywny wpływ na stan jakości powietrza. Znaczący wpływ na jakość powietrza ma zastępowanie tradycyjnych środków lokomocji przez korzystanie ze ścieżek rowerowych.

Oddziaływania negatywne w głównej mierze mają charakter przejściowy i związane są z fazą realizacyjną planowanych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływanie na powietrze mogą mieć inwestycje drogowe. Źródłem negatywnego oddziaływania infrastruktury drogowej jest zarówno jej budowa jak i eksploatacja. Faza przebudowy związana jest z emisją spalin z maszyn budowlanych oraz emisją substancji pyłowych, których źródłem jest głównie unos z powierzchni pyłących. Charakter tych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały, tj. do czasu zakończenia robót budowlanych.

Instalacja pojedynczych baterii fotowoltaicznych jak i kolektorów słonecznych na budynkach użyteczności publicznej oraz mieszkalnych nie stanowi zagrożenia dla środowiska. Realizacja zadania przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia zapotrzebowania na energię ze źródeł nieodnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej budynków, przez co przyniesie pośrednie pozytywne, długoterminowe oddziaływania na zwierzęta, ludzi, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz, oraz zasoby naturalne. Niemniej jednak montaż baterii fotowoltaicznych czy kolektorów słonecznych może stanowić zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (m.in. jerzyki, jaskółki, wróble). Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. Prace montażowe powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków. Okres lęgowy większości ptaków w Polsce przypada w terminie od 1 marca do 15 października. Należy jednak zaznaczyć, iż dla niektórych gatunków ptaków okres lęgowy przypada w innym okresie np. dla wróbli – od lutego/marca

do sierpnia, a jerzyków od maja do sierpnia. Ponadto w poszczególnych latach okresy lęgowe dla konkretnych gatunków ulegają nieznacznym przesunięciom, w zależności od panujących warunków pogodowych. Negatywnego oddziaływania można się spodziewać w odniesieniu do dzikich gatunków. Problem będzie dotyczył głównie ptaków i owadów a zależny będzie w znacznej mierze od lokalizacji inwestycji fotowoltaicznych. Montaż instalacji fotowoltaicznych w korelacji z elektryfikacją transportu samochodowego, pozwoli na drastyczne ograniczenie emisji spalin wzdłuż ciągów komunikacyjnych, dając tanie źródło napędu oraz pozwalając na stopniową rezygnację z płynnych paliw kopalnych, których wydobycie może być niebezpieczne dla różnorodności biologicznej, a spalanie powoduje m.in. smog, choroby i pogłębianie się ocieplenia klimatu.

Montaż pomp ciepła może wiązać się z chwilową emisją hałasu, ale będzie ograniczona do powierzchni ziemi. Konieczne jest także wyznaczenie odpowiedniego miejsca, najlepiej w odizolowanym od użytkowej części budynku pomieszczeniu. W miejscu działania pompy nie są emitowane żadne zanieczyszczenia, a emisję spalin w elektrowniach węglowych można obecnie dużo lepiej kontrolować. Obecnie, aby ograniczyć do minimum wpływ pompy ciepła na środowisko, należy stosować rozwiązanie hybrydowe polegające na integracji PC z instalacją fotowoltaiczną (czyli panelami PV), która jako OZE wyprodukuje "zieloną energię" nie tylko do zasilania pomp sprężarkowych, ale także urządzeń i sprzętów wykorzystywanych w domu. Dobrze zaprojektowany i wykonany system oparty na PC i PV eliminuje emisję dwutlenku węgla oraz innych zanieczyszczeń do atmosfery. Wśród zagrożeń środowiskowych w przypadku powietrznych pomp ciepła wymieniana jest również emisja hałasu, która może mieć wpływ na bezpośrednie otoczenie człowieka. Odpowiednie usytuowanie jednostki zewnętrznej powietrznej pompy ciepła, średnice kanałów powietrznych, czy też zastosowanie odpowiednio długich i elastycznych rur przyłączanych zapewni prawidłowe funkcjonowanie instalacji oraz eliminację hałasu. Najważniejsze jest, aby zastosować się do wytycznych producenta.

Montaż oraz eksploatacja pompy ciepła gruntowej wiąże się z ingerencją w grunt. Pompy z kolektorem pionowym mogą wymagać dopełnienia pewnych formalności wynikających z wymagań ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze. Dotyczy to sytuacji, gdy wykonuje się otwory na obszarach górniczych albo poza nimi o głębokości powyżej 30 m w celu wykorzystania ciepła ziemi. Wtedy - zgodnie z wymaganiami ustawy - konieczne jest sporządzenie projektu robót geologicznych, który podlega zgłoszeniu staroście.

Poprawa efektywności energetycznej poprzez inteligentne zarządzanie energią oraz wykorzystanie różnego rodzaju OZE zmniejszy zapotrzebowanie na surowce, co ograniczy ingerencję ludzką w środowisko oraz znacznie zmniejszy emisję spalin, w tym gazów cieplarnianych.

11.7. Klimat

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju w tym także dla Polski. Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być zatem podejmowane jednocześnie z realizowanymi przez Polskę działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” został opracowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyka związanego ze zmianą klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jakie niosą działania adaptacyjne mogące mieć wpływ nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Realizacja ustaleń niektórych zaproponowanych działań może mieć wpływ na mikroklimat. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii powinien uwzględniać pogorszenie warunków wiatrowych (długie okresy bezwietrznej pogody, lub krótkotrwałe okresy z wiatrami o sile huraganu). W przypadku energii słonecznej można spodziewać się poprawy warunków w lecie ze względu na wydłużone okresy pogody słonecznej i zmniejszenie w zimie ze względu na dłuższe okresy z zachmurzeniem. W zakresie upraw roślin energetycznych kluczowy będzie rozwój nowych gatunków roślin, bardziej odpornych na zmienne warunki pogodowe oraz innowacyjnych technik upraw do wykorzystywania w bardzo suchym oraz wilgotnym środowisku. Zmiany klimatu będą miały różnorodny wpływ na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do warunków zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii.

Ochrona różnorodności biologicznej w kontekście zmian klimatu jest niezmiernie ważnym zagadnieniem, ponieważ problem utraty bioróżnorodności narasta wraz z postępującymi zmianami klimatu. Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu, jak również przygotowaniu ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, m.in. okresów suszy, fal upałów, gwałtownych opadów deszczu, porywistych wiatrów.

Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności – m.in. wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, a także obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego.

Niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w strefach zalewowych rzek oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalna jak i sztucznych zbiorników, nie tylko w dolinach rzek, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Istnieje ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Wyniki przeanalizowanych scenariuszy wskazują na zwiększone prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami mogących powodować zalewanie obszarów, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna. Przewidywane zmiany klimatyczne i związany z nimi wzrost częstotliwości i intensywności susz w rolnictwie spowodują wzrost zapotrzebowania na wodę do nawodnień. Z obliczeń prognostycznych wartości niedoborów wody w glebie dla wybranych roślin wynika, że następuje ciągły proces przesuszania się gleby i zwiększania zagrożenia suszą. Geograficznie problem ten może w większym stopniu dotknąć województwa śląskiego. Obok suszy także intensywne opady stanowią zagrożenie dla produkcji roślinnej. W związku ze wzrostem częstości występowania intensywnych opadów w okresie letnim, można oczekiwać zwiększenia potrzeb odwadniania. Przeprowadzone analizy wskazały, że należy oczekiwać zwiększenia częstości lat ze stratami plonów wynikających z niekorzystnego przebiegu pogody.

Część działań ujętych w Strategii będzie charakteryzowała się zarówno oddziaływaniami pozytywnymi lub neutralnymi w odniesieniu do zmian klimatu. Działanie obejmujące przebudowę dróg, obok bezpośredniej i długotrwałej poprawy stanu powietrza w zakresie ilości emitowanych zanieczyszczeń (na skutek upłynnienia ruchu, skutkującego mniejszym spalaniem paliw) powodują z reguły przeniesienie negatywnego oddziaływania z jednego miejsca w inne (z terenów zabudowanych na tereny zlokalizowane poza terenami zabudowanym, które wcześniej charakteryzowały się o wiele lepszymi warunkami aerosanitarnymi). Ponadto zmiany pokrycia powierzchni ziemi bezpośrednio wpływają na mikroklimat. Ich zwiększenie pogarsza lokalnie mikroklimat, tworząc tzw. wyspy ciepła.

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby projektu KLIMADA⁴, zamieszczonymi w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, na przestrzeni następnych lat warunki klimatyczne Polski zmienią się. Przewidywane jest zwiększenie się ilości dni z temperaturą powyżej 25°C oraz zmniejszenie się ilości dni z temperaturami poniżej 0°C. Efektem tego może być ograniczenie zapotrzebowania na energię potrzebną do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, co jednocześnie spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zwiększenie się ilości dni upalnych, może z kolei spowodować wzrost zapotrzebowania na energię (urządzenia klimatyzacyjne). Większa ilość dni słonecznych przyczyni się natomiast do polepszenia się warunków słonecznych, wyjątkowo ważnych przy korzystaniu z energii odnawialnej. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań temperatur oraz zapotrzebowania energetycznego, wdrożenie rozproszonych, niskoemisyjnych źródeł energii oraz wykorzystywanie energii odnawialnej.

11.8. Zabytki oraz dobra materialne

Działania wyznaczone w projekcie Strategii mają w większości neutralne lub pozytywne oddziaływanie na dobra materialne i zabytki. Zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury komunikacyjnej bezpośrednio wpłyną pozytywnie na występujące w bliskim sąsiedztwie tych terenów zabytki nieruchome, poprzez minimalizację występowania drgań spowodowanych złym stanem technicznym nawierzchni lub szlaku. Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych (zabytków nieruchomych, stanowisk archeologicznych) będzie wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych.

Pozytywny wpływ na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne ma również zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza, co wpłynie na poprawę ich stanu technicznego. Zanieczyszczenia pyłowe, które są emitowane z kominów budynków mieszkalnych z sektora indywidualnego jak i zbiorowego osiadając na zabytkach i dobrach materialnych powodują ich niszczenie.

Negatywne, bezpośrednie i chwilowe oddziaływania na zabytki oraz dobra materialne mogą wystąpić jedynie na etapie realizacji zadań inwestycyjnych lub wówczas, gdy działanie dotyczyć będzie obiektów objętych ochroną kulturową lub historyczną. Negatywne oddziaływania wiążą się z możliwym spadkiem wartości nieruchomości (budynków i gruntów) z uwagi na niepożądane sąsiedztwo nowych

⁴ Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu

inwestycji, które w opinii społecznej pogarszają atrakcyjność (krajobrazową i funkcjonalną) danego miejsca i odwrotnie na wzrost wartości nieruchomości wpływa lokalizacja i dostęp do obiektów zabytkowych, cennych obszarów przyrodniczych, jak i środków komunikacyjnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na dziedzictwo kulturowe, zabytki, dobra materialne.

W chwili przygotowania niniejszego opracowania brak jest możliwości stwierdzenia, które z zadań inwestycyjnych będą prowadzone w pobliżu obiektów chronionych i czy ich zakres prac spowoduje zniszczenie lub degradację danego obiektu historycznego. Konsekwencją realizacji zadań inwestycyjnych będzie dbałość o walory historyczno-kulturowe poprzez zastosowanie takich rozwiązań projektowych, aby środowisko kulturowe nie zostało zdegradowane.

Reasumując, działania wyznaczone w ramach projektu Strategii przyczynią się do ochrony wartości kulturowych i pozytywnego wpływu na zabytki i stanowiska archeologiczne.

11.9. Zasoby naturalne

Pozytywny wpływ na powierzchnię ziemi przyniesie ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, które migrują do gleb. Oddziaływania pozytywne wystąpią również w sektorze surowcowym. Poprawa efektywności energetycznej poprzez inteligentne zarządzanie energią oraz wykorzystanie różnego rodzaju OZE zmniejszy zapotrzebowanie na surowce.

Z dokonanej analizy wynika, że na etapie realizacji zadań typowo inwestycyjnych wyznaczonych będą wykorzystywane zasoby naturalne tj. woda oraz gleba. Największe zużycie surowców naturalnych będą generowały inwestycje związane z budową/przebudową infrastruktury drogowej, dlatego działania te mogą wiązać się z krótkotrwałym negatywnym i bezpośrednim oddziaływaniem na ten komponent środowiska. Nieuniknionym negatywnym oddziaływaniem na zasoby naturalne będzie trwałe zajęcie terenów biologicznie czynnych pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych. Wielkość zapotrzebowania będzie wynikała jednak z rodzaju inwestycji i zastosowanej technologii. Na etapie sporządzania niniejszej Prognozy nie jest możliwe oszacowanie wielkości zużytych zasobów, jednak mając na względzie lokalny charakter zaplanowanych inwestycji oraz stosowane rozwiązania proekologiczne nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent środowiska.

Pozytywnym długoterminowym i skumulowanym oddziaływaniem będzie minimalizacja zużycia zasobów naturalnych (w szczególności węgla, wody, paliw energetycznych) poprzez realizację zadań związanych z termomodernizacją budynków i przebudową dróg.

Do działań negatywnych związanych z realizacją przedsięwzięć zawartych w Strategii możemy zaliczyć: zabudowanie powierzchni ziemi pod nowe inwestycje, usuwanie wierzchnich warstw gleby,

powstawanie odpadów budowlanych, wzrost wydobywania surowców budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko glebowe i zasoby naturalne.

11.10. Wody

Działania zaplanowane do realizacji w ramach projektu Strategii nie będą wywierały znaczącego wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Działania przewidziane do realizacji w ramach projektowanej Strategii są w większości ukierunkowane pośrednio lub bezpośrednio na ochronę lub poprawę stanu wód podziemnych i powierzchniowych. Oceniono, że wyznaczone w projekcie zadania nie będą mieć znaczącego wpływu na jakość i ilość wód powierzchniowych i podziemnych, w tym jednolite części wód.

Zapewnieniu odpowiedniej jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ochronie zasobów wodnych, służy ustanawianie stref ochronnych ujęć wód. Strefę ochronną stanowi obszar, na którym obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wód, w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją. Strefa ochronna obejmuje wyłącznie teren ochrony bezpośredniej albo teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej. Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia się dla każdego ujęcia wody, z wyłączeniem ujęć wody służących do zwykłego korzystania z wód. Zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2024 r., poz. 1087) na terenie ochrony bezpośredniej zakazuje się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody.

Na terenie ochrony bezpośredniej należy:

1. Odprowadzać wody opadowe lub roztopowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody.
2. Zagospodarować teren zielenią.
3. Odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.
4. Ograniczyć wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a jego granice przebiegające przez wody powierzchniowe oznaczyć za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających. Na ogrodzeniu oraz znakach należy umieścić tablice zawierające informację o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych. Zakazuje się niszczenia,

uszkodzenia lub przemieszczania stałych znaków stojących lub pływających oraz tablic zawierających informacje o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych obejmuje obszar zasilania ujęcia wody. Na terenie ochronny pośredniej może być zakazane lub ograniczone wykonywanie robót lub czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, obejmujących:

1. Wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi.
2. Rolnicze wykorzystanie ścieków.
3. Przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych.
4. Stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin.
5. Budowę nowych dróg, linii kolejowych, lotnisk lub lądowisk.
6. Wykonywanie urządzeń melioracji wodnych oraz wykopów ziemnych.
7. Lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt.
8. Lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu.
9. Lokalizowanie składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych.
10. Mycie pojazdów mechanicznych.
11. Urządzanie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.
12. Lokalizowanie nowych ujęć wody.
13. Lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie martwych zwierząt.
14. Wydobywanie kopalin.
15. Wykonywanie odwodnień budowlanych lub górniczych.
16. Lokalizowanie budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych związanych z turystyką.
17. Używanie statków powietrznych do przeprowadzania zabiegów rolniczych.
18. Urządzanie przyrzędów kiszonkowych.
19. Chów lub hodowlę ryb, ich dokarmianie lub zanęcanie.
20. Pojenie oraz wypasanie zwierząt.
21. Wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu.
22. Uprawianie sportów wodnych.
23. Użytkowanie statków o napędzie spalinowym.
24. Lokalizowanie nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
25. Składowanie opakowań po nawozach i środkach ochrony roślin.

26. Stosowanie i składowanie chemicznych środków zimowego utrzymania dróg.
27. Lokalizowanie pomp ciepła i akumulatorów ciepła warstwy wodonośnej.

Założenia projektowanego dokumentu nie będą oddziaływać na strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wód ze względu na brak zaplanowanych przedsięwzięć w ich granicach, wynikający z powyższych zakazów. Wskazane w Strategii przedsięwzięcia związane z budową, rozbudową i modernizacją stacji uzdatniania wód nie pogorszą stanu środowiska, nie zmienią sposobu wykorzystywania terenu, polepszą natomiast wydajność ujęć w celu zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną. Czas remontów będzie wiązał się z chwilowymi i krótkoterminowymi uciążliwościami dla środowiska związanych ze wzmożonym transportem, wibracjami, emisją spalin, hałasu oraz powstawaniem odpadów. Wszystkie użyte do budowy i remontów surowce, materiały, wodę, paliwa i energię należy wykorzystywać zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami ze szczególnym zwróceniem uwagi na odzysk materiałów i surowców w trakcie gospodarki odpadami.

Realizacja ustaleń Strategii wpisuje się w realizację głównych celów środowiskowych dla wód podziemnych określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW):

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Natomiast w przypadku wód powierzchniowych działania zapisane w Strategii powinny realizować następujące cele RDW:

- zapobieganie pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych,
- poprawa i przywracanie wszystkie części wód powierzchniowych dla sztucznych i silnie zmienionych części wód, mając na celu osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych,
- ochrona i poprawa wszystkich sztucznych i silnie zmienionych części wód w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych,
- stopniowe redukcje zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i zaprzestanie lub stopniowa eliminowanie emisji, zrzutów i strat niebezpiecznych substancji priorytetowych.

Każde z opisanych działań wpisuje się w realizację powyższych celów, zakładając osiągnięcie przez jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych stanu/potencjału co najmniej dobrego.

Pośrednie i bezpośrednie zwiększanie zasobów wodnych będzie przeciwdziałało występowaniu i negatywnym skutkom suszy. Zaproponowane w projekcie Strategii działania będą zmierzać do

poprawy warunków klimatycznych dzięki systematycznej poprawie reżimu hydrologicznego oraz jakości wód.

Ze środowiskiem wodnym powiązany jest także sektor energetyczny. Dlatego projekty związane z poprawą efektywności energetycznej, z popularyzacją oszczędzania energii oraz promowaniem odnawialnych źródeł energii, pośrednio pozytywnie będą wpływać na wody poprzez zmniejszenie ich poboru do celów chłodniczych.

Na redukcję zanieczyszczeń przedostających się do wód mają również wpływ niektóre z działań z zakresu przebudowy infrastruktury drogowej regionu. Woda wykazuje cechy mobilności w środowisku, a zanieczyszczenia z powietrza przenikają do środowiska glebowego. W związku z tym poprawa stanu jakości powietrza wpłynie na poprawę stanu jakości wody.

Na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie będzie kwalifikować się do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Możliwe oddziaływania negatywne będą polegać na obniżeniu poziomu wód gruntowych, trudnością związaną z przesączaniem wód opadowych, ze względu na występowanie powierzchni silnie zabudowanej oraz przedostawaniem się szkodliwych substancji do wód (szczególnie na etapie realizacji niektórych inwestycji).

Realizacja zadań związana z nasadzeni zieleni przyczyni się do zwiększanie areału terenów przepuszczalnych, co doprowadzi do wzrostu udziału terenów biologicznie czynnych i przepuszczalnych. Działania będą wpływać pośrednio pozytywnie i długoterminowo na stan zasobów wód powierzchniowych. Ogół działań związanych z zwiększaniem retencji, gdzie efektem jest zwiększenie infiltracji wód opadowych oraz powierzchniowych będą wpływać pozytywnie na stan wód i nie będą stanowić zagrożenie dla osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWPd a także nie będą wpływać na stan ilościowy i jakościowy GZWP. Ponadto zwiększy się różnorodność biologiczna. Działania będą polegać m.in. na zbieraniu deszczówki, wykonywaniu łąk kwietnych, zmianie powierzchni nieprzepuszczalnej na przepuszczalną oraz zakładaniu ogrodów deszczowych, co przełoży się na lepszą kondycję roślin, zwiększenie bioróżnorodności i zapobieganie zmianom

mikroklimatu, ograniczenie zjawiska „miejskiej wyspy ciepła”. Budowa zbiorników do magazynowania wód opadowych pozwoli na późniejsze wykorzystanie jej w okresach suszy, do nawadniania terenów.

Adaptacja do zmian klimatu

Przeprowadzone analizy wskazują na zwiększenie się prawdopodobieństwa występowania powodzi błyskawicznych, wywołanych gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, mogących spowodować zalewanie obszarów, na których gospodarka przestrzenna prowadzona jest w sposób nieodpowiedni. Przewidywane jest również skrócenie się okresu zalegania warstwy śnieżnej co może mieć skutki pozytywne (mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi roztopowych) jak i negatywne (niedobór wód i susze). Planowane działania mają na celu usprawnienie funkcjonowania w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Osiągnięcie tego planowane jest poprzez zreformowanie struktur gospodarki wodnej z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu, opracowanie i wdrożenie metod oceny ryzyka powodziowego i ryzyka podtopień, odpowiednie zarządzanie ryzykiem powodziowym oraz przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych.

Zgodnie z projektem KLIMADA⁵, rekomendowanymi kierunkami działań adaptacyjnych są:

- zwiększenie poziomu ochrony przeciwpowodziowej, przeciwdziałanie osuwiskom i deficytowi wodnemu;
- powiązanie systemu dolin rzecznych z systemem obszarów chronionych;
- uwzględnianie problemu gwałtownych zmian temperatury, ulewnych opadów, oblodzenia i silnych wiatrów w inwestycjach budowlanych, transportowych i energetycznych;
- rozwijanie alternatywnych źródeł produkcji energii na poziomie lokalnym;
- tworzenie systemów wczesnego ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami powodziowymi.

Zmiany zachodzące obecnie w klimacie cechuje zwiększenie się gwałtowności zjawisk pogodowych. Częściej występują także skrajne zjawiska takie jak burze. Wiąże się to z dostarczeniem do sieci kanalizacyjnych dużych ilości wody w krótkim czasie. Infrastruktura może być nieprzygotowana na taką sytuację co może spowodować wydostawanie się wody, wraz z zanieczyszczeniami, z sieci kanalizacyjnej. Również przepustowość oczyszczalni ścieków może być niewystarczająca w przypadku wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych. Aby zminimalizować efekty takich zjawisk należy brać je pod uwagę już na etapie planowania przedsięwzięć związanych z gospodarką wodno-ściekową.

⁵ Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu

11.11. Krajobraz i powierzchnia ziemi

Do poprawy estetyki przestrzeni miejskiej przyczynią się działania dotyczące, m.in. termomodernizacji budynków, nasadzeniem zieleni czy zagospodarowaniem terenów a także te związane z rewitalizacją obiektów.

Wśród kierunków działań przewidzianych w Strategii znajdują się takie, które będą wiązać się z naruszeniem istniejącej struktury gruntów oraz wprowadzeniem zmian krótkookresowych lub długookresowych w krajobrazie naturalnym, w efekcie czego przewiduje się wystąpienie oddziaływań negatywnych oraz pozytywnych. Należą do nich:

- budowa, poprawiających dostępność komunikacyjną i mobilność mieszkańców;
- budowa i/lub modernizacja infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego m.in. drogi i pasy rowerowe;
- budowa, rozbudowa lub modernizacja obiektów użyteczności publicznej.

Zgodnie z celami przyjętymi w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (zalecenia CM/Rec (2008) 3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej) *Każde działanie lub projekt powinien być zgodny ze standardami jakości krajobrazu. W szczególności powinny poprawić jakość krajobrazu, a przynajmniej nie doprowadzić do jej pogorszenia. Wpływ projektów na krajobraz, niezależnie od ich skali, powinien być oceniony, a przepisy i instrumenty odpowiadające tym skutkom powinny być sprecyzowane. Każde działanie lub projekt powinien nie tylko odpowiadać cechom miejsca, ale także być do nich dostosowany.*⁶

Na krajobraz oddziaływać będą głównie działania o charakterze inwestycyjnym. Inwestycje polegające na przebudowie dróg, termomodernizacji obiektów, budowie ścieżek rowerowych oraz nowych obiektów użyteczności publicznej powodują stałą zmianę w krajobrazie. Rodzaj oddziaływania (pozytywny bądź negatywny) jest uzależniony od lokalizacji danej inwestycji i otaczającego je terenu. Właściwie zaprojektowany i zlokalizowany w przestrzeni nie powinien negatywnie oddziaływać na środowisko. Inwestycje budowlane w sposób trwały wpiszą się w krajobraz, dlatego istotny jest wybór lokalizacji oraz odpowiedniej technologii z zachowaniem ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Przebudowa już istniejących obiektów nie będzie powodować negatywnych oddziaływań na krajobraz oraz powierzchnię ziemi, ale będzie prowadzić do poprawy estetyki przestrzeni publicznej.

⁶ Zalecenia CM/Rec(2008)3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej

Oceniono, że wyznaczone w projekcie Strategii zadania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi i krajobraz.

Adaptacja do zmian klimatu

Efektom przewidywanych zmian klimatycznych będzie wzrost częstotliwości oraz intensywności susz co będzie miało negatywny wpływ na gleby oraz rolnictwo. Wymagane będzie zintensyfikowane nawadnianie terenów dotkniętych suszami. Do działań adaptacyjnych będzie można zaliczyć wsparcie inwestycyjne gospodarstw oraz szkolenia i doradztwo technologiczne a także doskonalenie systemu tworzenia i zarządzania rezerwami żywności, materiału siewnego i paszy na wypadek nieurodzaju. Wpływ gwałtownych zjawisk pogodowych oraz ich efektów należy również mieć na uwadze podczas wybierania lokalizacji oraz projektowania obiektów typu PSZOK oraz składowisk odpadów.

11.12. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Pozytywne oddziaływanie na klimat akustyczny przede wszystkim będzie zauważalne na terenach miejskich i o zwiększonym ruchu. Działania podejmowane w zakresie poprawy standardów akustycznych związane będą z ograniczeniem głównie hałasu drogowego poprzez przebudowę dróg m.in. stosowanie cichej nawierzchni.

Również pozytywny wpływ na klimat akustyczny będą miały także inwestycje w zakresie rozwoju i modernizacji transportu publicznego. Duże znaczenie w redukcji ponadnormatywnego hałasu będzie miał rozwój systemu ścieżek rowerowych, który spowoduje zmniejszenie ruchu samochodowego.

Oddziaływanie negatywne będzie krótkotrwałe, odwracalne i występujące tylko na terenie prowadzonych prac i w ich najbliższym sąsiedztwie. Prace realizowane w ramach tych zadań będą źródłem hałasu, którego głównym emitorem będzie praca urządzeń mechanicznych. Zadania, których realizacja będzie się wiązać z użyciem ciężkiego sprzętu powinny być prowadzone w dzień, aby nie zakłócać ciszy w porze nocnej. Dla zminimalizowania emisji hałasu i spalin, podczas prac zostaną użyte maszyny w pełni sprawne, które zostaną wykorzystane do prac zgodnych z ich przeznaczeniem i możliwościami, tak aby nie powstały inne zagrożenia, np. dla pracowników i osób postronnych znajdujących się w pobliżu. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i ustąpi z chwilą zakończenia prac. Modernizacja istniejących odcinków dróg przyczyni się do poprawy ich stanu oraz komfortu jazdy. Pośrednio zmniejszy to poziom hałasu drogowego.

Negatywne oddziaływanie w postaci promieniowania elektromagnetycznego może nastąpić w ramach działań związanych z montażem OZE. Dotyczy to linii łączących instalacje z siecią energetyczną. Właściwa lokalizacja oraz zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń może niemal całkowicie wyeliminować narażenie na promieniowanie elektromagnetyczne. Przewidywalne uciążliwości

związane z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz dźwiękami wydawanymi podczas pracy takich urządzeń będą marginalne.

Podczas prac ziemnych i montażowych, w sąsiedztwie placu budowy wystąpią potencjalne bezpośrednie i krótkotrwałe uciążliwości w tym: emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza oraz wytwarzanie odpadów. Oceniono je jako krótkoterminowe. Prace związane z budową przedsięwzięć wiązać się będą ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego, środków transportu. Hałas będzie miał zasięg lokalny. Praca przedsięwzięć przebiega częściowo w obrębie terenów chronionych akustycznie, zatem mieszkańcy i użytkownicy najbliższej zabudowy odczuwać mogą okresowe uciążliwości związane z realizacją inwestycji. Ewentualne uciążliwości będą minimalizowane poprzez prowadzenie prac w porze dziennej w godz. 6.00-22.00 oraz zastosowanie urządzeń i maszyn w pełni sprawnych.

Zwiększenie przepustowości dróg może wiązać się z zwiększeniem poziomu hałasu w bezpośrednim sąsiedztwie przebudowanych dróg. Zadanie to można zminimalizować stosując rozwiązania techniczne ograniczające poziom hałasu m.in. ciche nawierzchnie.

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost średnich temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym powoduje zwiększenie się poziomów dźwięków – zwłaszcza tych generowanych przez urządzenia mechaniczne oraz elektryczne. Wzrost temperatury wymusza również, intensywniejsze działanie układów chłodzących co również może powodować uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w gminach, gdzie naturalny krajobraz uległ największym przekształceniom. Aby zmniejszyć negatywny wpływ wysokich temperatur należy zwiększać ilość terenów zielonych oraz niwelować efekt tzw. „miejskiej wyspy ciepła”. Wzrost temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym może powodować zmiany w rozchodzeniu się pól elektromagnetycznych wokół emiterów a w efekcie mieć negatywny wpływ na ludzi oraz środowisko. W celu zmniejszenia takiego wpływu należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz brać pod uwagę czynniki klimatyczne, podczas wybierania lokalizacji dla źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

11.13. Gospodarka odpadami i ograniczenie powstawania odpadów

Powstawanie dużej ilości odpadów (w szczególności budowlanych) będzie związane z realizacją inwestycji dotyczących budowy nowych obiektów. Wszystkie wytworzone odpady na poszczególnych etapach, zostaną zagospodarowane zgodnie z przepisami ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. Odpady będą zbierane selektywnie w wydzielonych i przystosowanych miejscach, w warunkach zabezpieczających przed przedostaniem się do środowiska zanieczyszczeń.

11.14. Ryzyko wystąpienia poważnej awarii

Planowane do realizacji przedsięwzięcia ujęte w Strategii ZIT nie są zaliczane do obiektów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych wg Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. 2016, poz. 138).

Ryzyko wystąpienia poważnej awarii podczas realizacji Strategii może być związane z poważną awarią w transporcie drogowym, niekontrolowanym wyciekiem przewożonych substancji niebezpiecznych, wyciekiem płynów eksploatacyjnych na skutek usterek technicznych. Ze względu na charakter przedsięwzięć, które nie wiążą się z koniecznością użycia niebezpiecznych substancji ani technologii nie przewiduje się wystąpienia zagrożenia dla środowiska. Realizacja układu komunikacyjnego gmin nie będzie jednak bezpośrednio wpływała na wystąpienie poważnej awarii, będą to jednak potencjalne lokalizacje wystąpienia tego niekorzystnego zdarzenia.

12. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Proгноza oddziaływania na środowisko wykazała, że niektóre z przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło mogą negatywnie wpłynąć na środowisko. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są obecnie kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W wyniku realizacji projektu Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło może potencjalnie dojść do oddziaływania na obszary chronione, dlatego ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia wynikające ze Strategii były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody.

Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie świadomej polityki przestrzennej popartej stosownymi zapisami w dokumentach prawa lokalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych gmin.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, będącego konsekwencją realizacji działań ujętych w Strategii na poszczególne komponenty środowiska:

Ochrona powierzchni ziemi i wód:

- Na etapie projektowania należy rozważać koncepcje organizacji placu budowy i jego zaplecza z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni;
- Po zakończeniu prac budowlanych, w razie konieczności, należy przeprowadzać rekultywację;
- Prowadzenie robót budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód;
- W projekcie i wykonawstwie należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowanie warstw próchnicznych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów;
- Ograniczenie uszczelniania zlewni, np. poprzez planowanie rezerw terenu, które ma służyć zapewnieniu możliwości swobodnej infiltracji wód do ziemi;
- W opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną;
- Na etapie realizacji i funkcjonowania inwestycji należy preferować technologie wodooszczędne;
- Prawidłowe przechowywanie substancji ropopochodnych oraz inne materiałów niebezpiecznych dla środowiska;
- Opracowanie procedury na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego;
- Właściwe postępowanie z odpadami;
- Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się do odzysku lub unieszkodliwiania, a odpady niebezpieczne gromadzić w szczelnych, oznakowanych pojemnikach, w wydzielonym miejscu;

- Powstające podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpady należy przekazywać tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów.
- Uregulowanie gospodarki wodami opadowymi - oczyszczenie ich oraz możliwość ich retencjonowania w celu ograniczenia spływu powierzchniowego, należy przy tym brać pod uwagę nie tylko dany obszar, ale i obszar położony niżej w zlewni
- Materiał pozostały po robotach ziemnych w miarę możliwości należy wykorzystywać na miejscu.

Ochrona powietrza:

- Wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych zadań powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu i środków transportu (np. korzystanie z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin czy zraszanie materiałów pyłących). Takie zapisy mogą znaleźć się na odpowiednich etapach procedur przetargowych;
- Unikanie emisji głównie substancji pyłowych na etapie budowy, rozbudowy czy modernizacji obiektów;
- Niedopuszczalne jest palenie na terenie budowy papy, opon, rozpuszczalników, farb itp.;
- Pogłębiona analiza lokalizacji przedsięwzięcia;
- Zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu;
- Prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu ptaków;
- Prowadzenie prac budowlanych i rozbiórkowych w porze dziennej;
- Stosowanie przepisów BHP;
- Zastosowanie do budowy nowoczesnego sprzętu, który emituje mniejsze ilości spalin;
- Na etapie eksploatacji - prowadzenie monitoringu powietrza;
- Ograniczanie stosowania paliw wysokoemisyjnych.

Różnorodność biologiczna (w tym fauna, flora, obszary chronione):

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji;

- Stosowanie technologii w jak najmniejszym stopniu wpływającej na środowisko (ograniczającej emisję zanieczyszczeń i hałasu);
- W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną;
- Stosowanie wszystkich możliwych środków związanych z ochroną zwierząt podczas prowadzenia prac remontowych i termomodernizacyjnych obiektów (np. zabezpieczanie lub przenoszenie gniazd, pozostawianie otwartych otworów stropodachowych);
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych;
- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk do minimum i stosowanie nowych nasadzeń wraz z ich późniejszym utrzymaniem;
- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji;
- Stosowanie wszelkich możliwych środków technicznych w celu ochrony zwierząt w trakcie inwestycji liniowych (np. montaż siatek i pojemników w celu ochrony płazów i drobnych ssaków) o ile będzie to konieczne;
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym ptaków, rozrodem płazów, hibernacji nietoperzy i tarła ryb, jeśli na obszarze inwestycji występują;
- W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów;
- Uwzględnianie wariantu lokalizacyjnego w sposób zgodny z dokumentami planistycznymi, przepisami i aktami prawnymi obowiązującymi dla poszczególnych form ochrony przyrody, a także biorąc pod uwagę potrzeby ochrony siedlisk przyrodniczych, siedlisk zwierząt i roślin oraz korytarze migracyjne i łączność ekosystemów.

Ochrona przed hałasem i drganiami:

- Ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu, do pory dziennej między 7:00 a 20:00;
- W miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia;

- Projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych;
- Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu;
- Organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas;
- Stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas;
- Stosowanie tzw. cichych nawierzchni;
- Ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko;
- Racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów;
- Sprawne przeprowadzenie prac;
- Ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją;
- Dobór gatunków roślin pełniących rolę dźwiękochronną dostosowanych do wymogów siedliska;
- Zastosowania odpowiednio szerokich pasów zieleni o zróżnicowanej wysokości tak, aby zapewnić maksymalne wartości pochłaniania i odbijania fali akustycznej.

Ochrona krajobrazu

W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania poszczególnych kierunków wsparcia na krajobraz konieczne jest odpowiednie planowanie inwestycji, uwzględniające konieczność wkomponowania planowanych obiektów w istniejący krajobraz.

Ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków, dóbr materialnych

Wszelkie działania mające na celu ochronę obiektów zabytkowych i utrzymanie ich w należytym stanie należy planować i realizować zgodnie z wymogami i uzgodnieniami z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

13. Propozycja działań alternatywnych

Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Dla zadań zawartych w projekcie Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło można zaproponować następujące działania alternatywne:

- zmiana lokalizacji danego działania;
- zmiana technologii realizacji zadania;
- wybór alternatywnych materiałów do realizacji zadania;
- rozważenie różnych wariantów organizacyjnych realizacji zadania i dobór odpowiedniego;
- modyfikacja zakresu zadania, częściowe lub całkowite odstępnie od realizacji zadania, jeśli decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla danego zadania będzie wskazywać na taką potrzebę.

W przypadku projektu *Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło* nie ma możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań ze względu na wysoki stopień ogólności dokumentu. Projekt jest koncepcją rozwoju i przebudowy społecznej, infrastrukturalnej i przestrzennej obszaru gmin, który jako wizja całościowa i spójna pozwoli osiągnąć zamierzone efekty. Dlatego też wprowadzanie na tym etapie rozwiązań alternatywnych zaburzałoby spójność wspomnianej wizji. Należy jednak podkreślić, że istnieją duże możliwości w doborze najlepszych pod względem oddziaływania na środowisko wariantów lokalizacyjnych, technologicznych czy organizacyjnych.

Podkreślając charakter dokumentu, o wysokim stopniu ogólności oraz brak możliwości precyzyjnego wskazania działań alternatywnych należy w przypadku wszystkich przedsięwzięć przeanalizować działania alternatywne na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomowi konsumpcji brak realizacji Strategii prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

14. Potencjonalne oddziaływanie transgraniczne

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112), z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie wywierał znaczącego oddziaływania transgranicznego.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

15. Monitoring i ewaluacja

Monitoring

Systematyczne prowadzenie monitoringu umożliwia efektywne i skuteczne realizowanie zaplanowanej interwencji, dzięki uzyskaniu informacji i gromadzeniu danych ukazujących stopień realizacji i postępy w zakresie wdrażania projektów zintegrowanych. Realizacja celów przekłada się natomiast na osiągnięcie celów ZIT.

Monitoring obejmować będzie wskaźniki produktu i rezultatu, które zdefiniowano w ramach FEP 2021-2027, które przyporządkowane zostały do poszczególnych projektów zintegrowanych zgodnie z realizowanym typem projektu. Wynikiem dokonywanego monitoringu, a jednocześnie elementem systemu monitorowania i ewaluacji realizacji strategii ZIT, będzie raport zawierający zestawienie wskaźników oraz poniesionych kwot na realizację (monitoring finansowy), opracowywany co roku przez poszczególne gminy MOF Jasło.

Raport zawierać będzie kluczowe informacje na temat zrealizowanych zadań wraz z przedstawieniem wartości wskaźników. Wskaźniki produktu są związane bezpośrednio z wydatkami w projekcie, natomiast wskaźniki rezultatu określają bezpośrednie efekty realizacji projektu.

Za monitoring stanu realizacji projektów i monitorowanie wdrażania strategii w oparciu o system wskaźników realizacji określonych w Strategii ZIT MOF Jasło, zgodnie zapisami porozumienia międzygminnego, odpowiedzialny będzie Zespół zadaniowy ds. ZIT MOF Jasło, natomiast za osiągnięcie wskaźników odpowiadają samorządy zawierające porozumienie w sprawie wspólnej realizacji projektu.

Tabela 25 Wskaźniki produktu

Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Wartość*	Rok osiągnięcia wskaźnika
Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	szt.	7	2028
Liczba instytucji kultury objętych wsparciem	szt.	7	2028
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)	szt.	7	2028
Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	87 422	2029
Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	szt.	1	2029
Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego	szt.	1	2029
Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni utwardzonej ulepszonej	km	6,25	2028

Długość utworzonych szlaków turystycznych	km	52,48	2028
Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich	m ²	126 633,92	2028

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 26 Wskaźniki rezultatu

Wskaźnik rezultatu	Jednostka miary	Wartość*	Rok osiągnięcia wskaźnika
Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	os./rok	17 859	2028
Roczna liczba turystów korzystających ze wspartych szlaków turystycznych (szlaki piesze)	osoby	500	2030
Roczna liczba turystów korzystających ze szlaków rowerowych	osoby	9 050	2030
Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury	osoby	87 422	2028

Źródło: opracowanie własne.

Ewaluacja

Ewaluacja jest systematycznym badaniem, mającym na celu ocenę jakości i wyników zaplanowanych i realizowanych działań, z uwzględnieniem kryteriów ewaluacji, takich jak: skuteczność, efektywność, użyteczność, trwałość oraz trafność. Efektywne wdrożenie zaplanowanych działań jest możliwe dzięki posiadaniu informacji o postępach w realizacji projektów zintegrowanych, co uzyskuje się poprzez systematyczne monitorowanie i ocenę podczas prowadzonej ewaluacji. Głównym założeniem jest nie tylko poszerzenie wiedzy, ale przede wszystkim poprawa jakości realizowanej interwencji. Rekomenduje się przeprowadzenie ewaluacji dokumentu w połowie okresu realizacji strategii (do końca 2025 roku) oraz po zakończeniu jej obowiązywania (w 2027 roku). Dzięki prowadzonej ewaluacji możliwe będzie sformułowanie wniosków oraz rekomendacji, które przyczynią się do udoskonalenia aktualnej lub przyszłej interwencji. Ponadto wnioski z rekomendacji mogą wskazywać również na potrzebę aktualizacji założeń w dokumencie. Zgodnie z zapisami porozumienia⁷, każda zmiana w dokumencie wymagać będzie jej przyjęcia przez Strony porozumienia w formie uchwał Rad Gmin.

⁷ POROZUMIENIE MIĘDZYGMINNE z dnia 7 lutego 2023 r. w sprawie powołania Związku ZIT, mającego na celu współpracę jednostek samorządu terytorialnego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło, służącemu realizacji zadań w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych

16. Podsumowanie i wnioski

- Strategia ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło jest zgodna ze strategicznymi dokumentami obowiązującymi na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym.
- Przeprowadzone w ramach niniejszej Prognozy analizy zgodności celów Strategii z celami nadrzędnych dokumentów strategicznych oraz podstawowych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym, wskazują na znaczną ich spójność oraz zharmonizowanie. Spójność regionalnej polityki ekologicznej ze strategicznymi celami rozwoju powiatów i gmin jest podstawą równoważenia rozwoju w horyzoncie średnio i długookresowym. Dzięki temu Strategia może stać się skutecznym narzędziem koordynacji działań na rzecz wdrożenia rozwoju zrównoważonego w regionie.
- Strategia umożliwia identyfikację skutków środowiskowych oraz potencjalnych zmian warunków życia mieszkańców regionu w wyniku realizacji ustaleń dokumentu.
- Projektowana Strategia określa obszary problemowe i wyzwania w zakresie rozwoju społecznego, gospodarczego oraz ochrony środowiska na omawianym terenie oraz wyznacza cele i kierunki interwencji mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz środowiska.
- Niektóre z zadań zaplanowanych do realizacji w ramach projektowanej Strategii mogą wywierać negatywny wpływ na środowisko. Oddziaływanie to może być chwilowe, na etapie prac budowlanych i modernizacyjnych.
- W niniejszej prognozie zaproponowano szereg działań ograniczających negatywne oddziaływanie zaplanowanych zadań na środowisko oraz przykłady kompensacji przyrodniczej.
- Podczas podejmowania działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów.
- Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury.

17. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112).

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko.

Przy sporządzaniu *Prognozy* zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej.

W projekcie *Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło* obrano kierunki interwencji wynikające z dokumentów wyższego szczebla oraz dokumentów lokalnych. Na ich podstawie wyznaczono cele strategii, a także strategię ich realizacji.

W rozdziale 9 *Prognozy* scharakteryzowano obszar MOF Jasło oraz oceniono istniejący stan środowiska.

W ramach tworzenia dokumentu prowadzona była szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu *Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło* na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie pośrednie, wtórne, skumulowane, stałe/długoterminowe, chwilowe/krótkoterminowe, pozytywne, negatywne i neutralne na następujące komponenty środowiska wykorzystując metodę macierzy interakcji:

• Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000;	• Klimat;
• Różnorodność Biologiczna;	• Klimat akustyczny;
• Ludzie;	• Wody (w tym JCW);
• Rośliny;	• Powierzchnia ziemi;
• Zwierzęta;	• Krajobraz;
• Powietrze;	• Zasoby naturalne;
	• Zabytki i dobra materialne.

W przypadku omawianego regionu istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Projekt *Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło* jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Do negatywnych oddziaływań na środowisko podczas realizacji inwestycyjnych można zaliczyć:

- zmianę warunków siedliskowych;
- tworzenie barier w migracji zwierząt;
- wycinkę roślinności;

- użycie maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji);
- naruszeniem jego pierwotnego stanu obiektów zabytkowych;
- zajęcie terenów pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych.

Pozytywne skutki realizacji planowanych zadań:

- pozytywny wpływ na bioróżnorodność;
- zapewnienie stabilności siedlisk przyrodniczych;
- mniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód, ziemi i powietrza;
- poprawa stanu środowiska i jego elementów, w perspektywie długoterminowej;
- zminimalizowanie negatywnego oddziaływania podtopień;
- minimalizacja zużycia zasobów naturalnych.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w *Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło* powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu,
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W kolejnych rozdziałach omówione zostały oddziaływania transgraniczne oraz rozwiązania alternatywne. W przypadku projektu *Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło*,

rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Strategii. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także stanu środowiska na terenie gmin i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu *Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło* nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie *Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło* na wybrane elementy środowiska oddziaływania w formie opisowej zawarto w rozdziale 11. Przeanalizowano: przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, ludzi, powietrze atmosferyczne, klimat, zabytki oraz dobra materialne, zasoby naturalne, wody, krajobraz i powierzchnię ziemi, hałas i promieniowanie elektromagnetyczne a także na gospodarkę odpadami i ograniczenie powstawania odpadów oraz ryzyko wystąpienia poważnej awarii.

Kolejnym etapem przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko była analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. Zgodnie z Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112) przedstawiono rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko opisano potencjonalne oddziaływanie transgraniczne oraz zaproponowano sposoby monitorowania realizacji Strategii.

18. Zestawienie tabel i rysunków

Spis tabel

Tabela 1. Liczba ludności i powierzchnia obszaru MOF Jasło w 2023 r.	35
Tabela 2 Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza.....	38
Tabela 3 Kryteria klasyfikacji stref ze względu na ochronę zdrowia ludzi w zakresie: SO ₂ , NO ₂ , CO, C ₆ H ₆ , PM ₁₀ , PM _{2,5} , Pb, As, Cd, Ni, B(a)P i O ₃	38
Tabela 4 Kryteria dodatkowej klasyfikacji stref dla ozonu (O ₃) ze względu na ochronę zdrowia ludzi (w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego - do osiągnięcia w 2020 roku).....	39
Tabela 5 Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.....	40
Tabela 6 Zestawienie informacji dotyczących obszarów przekroczeń dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2023 w województwie podkarpackim z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony zdrowia ludzi.....	41
Tabela 7 Klasy strefy podkarpackiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w roku 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin w strefie podkarpackiej.....	42
Tabela 8 Zestawienie sytuacji przekroczeń w strefie podkarpackiej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin w roku 2023 - zanieczyszczenie O ₃ poziom celu długoterminowego.....	42
Tabela 9 Jednolite Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży MOF.....	49
Tabela 10 Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)	50
Tabela 11 Jednolite Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży MOF Jasło	51
Tabela 12 Obszary chronione na terenie ZIT MOF wymienione w zał. IV RDW oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne wraz z celami środowiskowymi.....	53
Tabela 13. Charakterystyka JCWPd na terenie MOF Jasło.....	57
Tabela 14 Charakterystyka GZWP w obrębie MOF Jasło.....	59
Tabela 15 Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.....	65
Tabela 16. Charakterystyka Parku Narodowego na terenie MOF Jasło.....	69
Tabela 17 Charakterystyka Obszarów Natura 2000 na terenie MOF Jasło	70
Tabela 18 Zestawienie Zarządzeń do PZO dla poszczególnych Obszarów Natura 2000.....	74
Tabela 19 Obszar Chronionego Krajobrazu na terenie MOF Jasło.....	75
Tabela 20 Charakterystyka rezerwatów przyrody znajdujących się na terenie MOF Jasło	76
Tabela 21 Lesistość na terenie gmin MOF Jasło	80
Tabela 22 Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło	82
Tabela 23 Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło.....	91
Tabela 24 Opis oddziaływania działań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło.....	98
Tabela 25 Wskaźniki produktu	146
Tabela 26 Wskaźniki rezultatu	147

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie MOF Jasło na tle województwa podkarpackiego	36
Rysunek 2 Lokalizacja punktów pomiarowych w województwie podkarpackim wykorzystanych w ocenie za rok 2023	40
Rysunek 3 Strefy energetyczne warunków wiatrowych	45
Rysunek 4 Mapa temperatury na głębokości 2000 metrów pod powierzchnią terenu	46
Rysunek 5 Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski	47
Rysunek 6 Mapa nasłonecznienia Polski	47
Rysunek 7. Główny Zbiornik Wód Podziemnych na tle MOF Jasło	60
Rysunek 8 Obszary zagrożenia powodziowego na terenie MOF Jasło	61
Rysunek 9 Plan przeciwdziałania skutkom suszy – łączne zagrożenie suszą	63
Rysunek 10 Formy ochrony przyrody na tle MOF Jasło	77
Rysunek 11 Korytarze ekologiczne na tle MOF Jasło	78
Rysunek 12 Korytarze ekologiczne na tle MOF Jasło	79
Rysunek 13 Występowanie zasobów przyrodniczych na terenie MOF Jasło	122